

ΘΕΑΤΡΟΝ ΑΘΗΝΩΝ

(Τὸ παλαιόν)

ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΘΙΑΣΟΣ ΑΘΗΝΩΝ «ΜΕΝΑΝΔΡΟΣ»

Διεργυγίχενος ὄπε

ΔΙΟΝΥΣΙΟΥ ΤΑΒΟΥΔΑΡΗ

Παράστασις 15

ΙΚΡΙΑΚΗ Σ ΙΟΒΡΙΟΝ 1888

ΠΡΟΣΩΠΑ

ΕΡΜΗΣ

Η ΝΥΧΤΑ

ΔΙΑΣ, μὲ τὴ μορφὴ τοῦ Ἀμφιτρύωνας

ΑΜΦΙΤΡΥΩΝΑΣ, στρατηγὸς τῆς Θήβας

ΑΛΚΜΗΝΗ, γυναῖκα του

ΚΛΕΑΝΘΗ, βάγια τῆς Ἀλκμήνης καὶ γυναῖκα του Σωσία

ΣΩΣΙΑΣ, δόνλος του Ἀμφιτρύωνα

ΑΡΓΑΤΙΦΟΝΤΙΔΑΣ

ΝΑΥΚΡΑΤΗΣ

ΠΤΑΥΣΙΚΛΗΣ

ΠΟΛΙΔΑΣ

} Θηβαῖοι πολεμάρχοι

‘Η σκηνὴ στὴ Θήβα, μπροστὰ στὸ σπίτι τοῦ Ἀμφιτρύωνα.

Δίχως τὴ γραφιὴ ἀδεια τοῦ μεταφραστῆ δὲν μπορεῖ
τοῦτ’ ἡ μετάφραση, κατὰ τὸν γόμο, οὔτε νὰ παραστα-
θεῖ σὲ θέατρο, οὔτε νὰ δοθεῖ σὲ φαδιοφωνικὴ ἐκπομπή,
οὔτε νὰ ξανατυπωθεῖ ὀλόκληρη ἢ μέρος τῆς μονάχα.

→ η αναγνώση των λεκτικών στοιχείων
ΠΡΟΛΟΓΟΣ → απονομή των λεκτικών

ΕΡΜΗΣ ἀπόρως ο' ἔνα σύννεφο· ή ΝΥΧΤΑ μέσα σὲ ἄρμα ποὺ τὸ τραβοῦν δυὸς

ΕΡΜΗΣ

Ἄγαλια, Νόχτα μου γλυκιά, κοντοκαρτέρει, στάσου:
μιὰ μικρὴ χάρη νὰ μᾶς κάμεις σοῦ ζητῶ
κ' ἔχω δυὸς λόγια νὰ σοῦ πῶ,
ποὺ ὁ Δίας μηνᾶς τῆς ἀφεντιδες σου.

ΝΥΧΤΑ

Ἄχα, τοῦ λόγου σου εἶσαι, καὶ Θερμῆ μου; — μητράβο!
ἄμ τοι πόδιες θρονιαστεῖ, ποὺ νὰ σὲ καταλάβω;

ΕΡΜΗΣ

Τί νὰ σοῦ πῶ, ἔχω ἀφανιστεῖ καὶ δὲν μπορῶ
πιὰ νὰ προφτάνω δύες δουλειές μὲ στέλνεις ὁ Δίας νὰ κάνω!
Στρογγυλοκάθισα λοιπὸν στὸ σύννεφο αὐτὸν πάνω
καὶ νὰ κοπιάσεις καρτερῶ.

ΝΥΧΤΑ

Τί λόγια, Θερμῆ, εἶν' αὐτὰ καὶ τί σοῦ κατεβαίγει;
στέκεις οἱ θεοὶ νὰ λέν πώς εἶν' ἀφανισμένοι;

ΕΡΜΗΣ

Εἶν' ἀπὸ σίδερο οἱ θεοὶ;

ΝΥΧΤΑ

"Οχι, μόνο εἶναι χρεία
τὴ θέση τους νὰ τὴν κρατᾶν πάντα ψηλά,

Le deserteur de la Divinité

Εἴν' κάτι λόγια, πού, ἀν τὰ πεῖς, ξεπέφτεις χαμηλὰ
καὶ πᾶν τὰ δλύμπια μεγαλεῖα.

Γιὰ τοὺς θυγητοὺς ἀς μένουν πιὸ καλά,
τέσσο πρόστυχα πού ναι καὶ γελοῖα!

ΕΡΜΗΣ

Μὲ τὸ ἀζημίωτο σὺ μιλᾶς·
ἔμ ἔχεις δά, κοκόνα μου, ρόδες καὶ μοῦ κυλᾶς,
τὰ δυὸ βαρβάτα σου ἄλογα, μ' ὅλο σου τὸ καμάρι,
παντοῦ σὲ συργιανοῦν, ὅπου σοῦ ἀρέσει·

ὅμως ἐγὼ ποὺ τέτια χάρη!
κ' εἶναι νὰ μὴν τὰ βάζω, στὴ φριχτή μου θέση,
μὲ τοὺς ποιητάδες; τὸ ἔχουν πιὰ παρχεղλώσει,
κ' ἔχουνε βγάλει ἀδικον νόμο,
ποὺ γιὰ καλὰ πάει νὰ ριζώσει:
στὴν κάθε μιὰ θεότη, γιὰ τὸν δρόμο,
κι' ἀπό νὰ μεταφορικὸ ἔχουν δώσει,
ἔμενας ὅμως μὲ κάμαν πεζόδρόμο,
σὰν τοῦ χωριοῦ κανέναν ταχυδρόμο,
ἔμένα πού, ὅπως ξέρουμε, στὴ γῆ μαι καὶ στοὺς οὐρανοὺς
ὅ ταχυδρόμος δὲκουστὸς θεοῦ τρανοῦ μέσ' στοὺς τρανούς·
καὶ πού, νὰ μὴν τὰ παραλέμε,
γιὰ ὅσα θελήματα τοῦ κάνω,
Ἐπρεπε, ὅπ' ὅλους παραπάνω,
κάτι γά 'χω κ' ἐγὼ νὰ κουβαλιέματι.

ΝΥΧΤΑ

Ἐ, τι νὰ γίνει, πῶς νὰ βολευτεῖ;
ποιητάδες εἶναι, γράφουν ὅτι φτάσει,
κι' οὔτ' εἰν' ἡ μόνη κουταμάρα αὐτή,
πόχ' ἡ εὐγενία τους ἀραδίασει.

Δὲν ἔχεις δίκιο μιὰ φορὰ μὲ δαύτους νὰ φουρκίζεσαι·
στὴ χάρη τους χρωστᾶς κ' ἐσύ, πού 'χεις στὰ πέδια σου φτερά.

ΕΡΜΗΣ

Καὶ μήπως δὰ λιγότερο ἀφανίζεσαι,
ἄμα μπορεῖς καὶ τρέχεις πιὸ γοργά;

NYXTA

"Ασε τα, καὶ Ἐρμῆ μου, τώρα ἐτοῦτα
καὶ πές μου μιὰ καὶ δυὸς τὸ τρέχει.

ΕΡΜΗΣ

(Ο Δίας,) ποὺ σοῦ λεγα, στὴ σκέπη σου προστρέχει,
τὰ σκοτεινά σου πέπλω ρίξε τού τα,
πάλι γλυκὰ-γλυκὰ νὰ ζαχαρώσει
μὲ μιὰ καινούργια ἀγάπη πόλει ξετρυπώσει.
Τὰ συνήθεια του τε νὰ στὰ θυμίσω πάλι;
τὰ οὐράνια γιὰ τὴ γῆ συχνὰ τὰ παρατὰ.

Τοῦ ἀφέντη ἐτούτου τῶν θεῶν, θὰ τὸ χεις ἀκουστά,
τοῦ ἀρέσειν' ἀνθρωπεύεται γιὰ μιᾶς θυητῆς τὰ καλλη *s'hymnaiser*
καὶ ξέρει χίλια κόλπα θαυμαστὰ *ingēniūx*
στὶς πιο ἀκαρδεῖς νὰ τοὺς γυρίζει τὸ κεφάλι.
Τῆς Ἀλκιήνης τὰ μάτια τοῦ ἀναφαν καημό·
κ' ἐνῶ στῆς Βοιωτίας τοὺς κάμπους φέρνει
ὅ ἀντρας της, ὁ Ἀμφιτρύωνας, τῆς Θήβας τὸν στρατό,
κεινοῦ τὴν ὅψη ὁ Δίας μας παιίρνει,
νὰ βρεῖ στὴ λάθρο του ἔτσι ἀναπαμό,
γλυκὰ στὴν ἀγκαλιά της καθὼς γέρνει.

Οἱ δυοὶ τους νὰ 'ναι ἀντρόγυνο τοῦ βγῆκε σὲ καλό:
ὅ Τύμεναιος λίγες μέρες πρὶν τοὺς εἶχε ἐνώσει
τῆς ἀπλερης ἀγάπης τους ἡ πρώτη θέρμη ἡ τόση,
αὐτὴ ἔβαλε στοῦ Δία μας τὸ μυαλό

τέτια τέχνη σαφῇ νὰ καταστρώσει. *artifice*

Τώρα γιὰ δῶ τὸ σκέδιο του ἥτανε σωσμός:
γιὰ ὅποιο δύμας ἀλλο τρυφερούδι
θὰ πήγαινε χαμένος τέτιος στολισμός:
δὲν εἰν' ἀνίκητος δὰ πάντα πειρασμός
ἐνὸς συζύγου τὸ μουσούδι.

NYXTA

Σαστίζω μὲ τὸν Δία καὶ στέκω μπρὸς σὰν τὸν χαζό
στὶς τόσες ἀλλαξιομορφιές, ποὺ ὁ γοῦς του κατεβάζει.

ΕΡΜΗΣ

Τὶ νιώθεις στὸ πετοὶ ἀλλουγοῦ θέλει νὰ δοκιμάζει

tantes sortes l'éteint

κι' αὐτὸς θεὸς τὸν δεῖχνει ποὺ δὲν εἶναι ζῶ.
 "Οσο φηλὰ κι' ἀν οἱ θυγητοὶ τὸν ἔχουν βάλει,
 ἀν δὲν παρέταγε ποτὲ τὴν τρομερή του τὴν μορφὴν
 καὶ κορδωμένος ἔστεκε πάντα στοῦ Ὀλύμπου τὴν κορφήν,
 θὰ τὸν λυπόμουνα γιὰ τὸ κακό του χάλι.
 Τὸ σύστημα εἶναι, ἐγὼ θαρρῶ, τὸ πιὸ κακό,
 στὰ μεγαλεῖα σου νὰ 'σαι πάντα σκλαβωμένος·
 κι' ἀπόνω δὰ στὴ γλύκα, ἀν εἰσ' ἔρωτεμένος,
 διόλου δὲν εἴν' τ' ἀρχοντιλίκι βολικό.
 'Ο Δίας, στὶς ἐρωτοδουλείες πού 'ναι ξεφτέρι,
 ἀπ' τῆς τρανῆς του δόξας τὰ ὑψη κατεβαίνει
 καὶ γιὰ νὰ μπεῖ σ' ὅ, τι τοῦ ἀρέσει, ξέρει
 ἀπὸ τὸν εἶαυτὸ του ὄλοτελα νὰ βγαίνει il soul tout à fait de lui-même
 κι' ἔτσι ἀλλος τότε κι' σχι ὁ Δίας προβαίνει.

NYXTA

Χαλάλι του, ἀπ' τὴν ἀψηλή του θέση
 χαμηλὰ στοὺς ἀνθρώπους νὰ ξεπέσει,
 καὶ νὰ τοῦ σώνει ὅσ' ἡ καρδιά τους κλείνει δρυμή,
 ὅς καὶ τὸ παιζογλέντισμά τους νὰ τοῦ ἀρέσει,
 φτάν' οι ἀλλαγές, πόδιον τὸ κέφι του ἀφορμή,
 νὰ μὴν ξεφεύγων ἀπ' τοῦ ἀνθρώπου τὸ κορμό·
 ὅμως τὸν Δία νὰ τονὲ βλέπεις ταῦρο,
 δράκοντα, κύκνο κι' ἀλλα ἔνα σωρό,
 δμορφα τοῦτα δὲν μπορῶ νὰ τά 'βρω
 κι' ἀν τὸν κακολογοῦν καμιὰ φορά, δὲν ἀποφῶ.

ΕΡΜΗΣ

"Ἄσ' τες νὰ λέν οἱ γλῶσσες οἱ κακές:
 εἰν' οἱ ἀλλαγές αὐτὲς πολὺ γλυκές,
 κι' ἀν δὲν τὸ νιώθουν, τὰ μυαλά τους φταῖνε.
 Εέρει τὶ κάνει ὁ Δίας κι' αὐτοῦ κι' ἀλλοῦ·
 καὶ στὴν ἀψη τοῦ πόθου τοῦ τρελοῦ
 τὸ ζῶ δὲν εἶναι τόσο ζῶ ποὺ λένε.

NYXTA

"Ας ξαναρθοῦμε στὴν ψυχή, ποὺ τοῦ 'ναι πιὰ δοσμένη.

Ἄφοῦ τὸ σκέδιο γιὰ ὅ, τι αὐτὸς ποθεῖ τοῦ πετυχαίνει
τὶ ἀποθυμᾶ; καὶ τὶ μπορῶ ἐγὼ πάλι;

ΕΡΜΗΣ

Νὰ τὰ πηγαίνεις τ' ἀλογα σου ἀγάλι - ἀγάλι,
κ' ἔτσι, ώς ποθεῖς ἡ καρδιά του ἡ ποθοπλανταγμένη,
ἡ νύχτα τούτ' ἡ ὄνειρεμένη
νὰ γίνεις ἡ νύχτας ἡ πὺ μεγάλη·
καὶ γιὰ νὰ δώσεις στ' ἀγκαλιάσματά του τράτο,
χασομέρα τὸ γλύκοχαραμέρι,
μιὰ καὶ τὸν ἀλλον πίσω αὐτὸν θὰ φέρει,
ποὺ πήρε ὁ Δίας τὴ θέση του ἔκει κάτω.

ΝΥΧΤΑ

Καλέ, τὶ ωραία δουλειά κι' αὐτή,
ποὺ πάει ὁ Δίας νὰ μοῦ φορτώσει!
κι' ὄνομα παστρικὸν ἔχουν δώσει
στὴ δούλεψη ποὺ μοῦ ζήτει.

ΕΡΜΗΣ

Γιὰ μιὰ θεά, νιὰ κοπελιά,
παράξεισαι τοῦ παλιοῦ κατιροῦ!
Αὐτή 'ναι πρόστυχη δουλειά
μόνο γι' ἀνθρώπους τοῦ σωροῦ.

“Οποιοι εἰν’ καλότυχοι καὶ ζοῦν στὰ μεγαλεῖα τὰ τραγταχτά,
καλὸς καὶ ἄγιο εἰν’ ὅ, τι πρέξουν·
κατὰ ποὺ ἡ σκούφια σου κρατᾷ,
τὰ πράματα ὄνομα θ' ἀλλάζουν.”

ΝΥΧΤΑ

Σὲ ζήτημα καθώς αὐτὸν
ἐσὺ μοῦ βάζεις τὰ γιαλιά·
γιὰ ν' ἀναλάβω τὴ δουλειά,
στὰ φῶτα σου θὰ μπιστευτῶ.

ΕΡΜΗΣ

Χέι, κυρά Νύχτα, χέι, γιὰ στάσου,
νὰ ζεῖς, ἡ γλώσσα σου μὴν τρέχει:
σ' ὅλον τὸν κόσμο τὸ ἀκουσμά σου

τόσο μυγιάγγιχτη δὲ σ' ἔχει.
 Στὴ σκέπη σου ἐμπιστεύονται βρωμοδουλείες σωρὸ
 παντοῦ, σ' ἀνατολὴ καὶ δύση·
 γιὰ νὰ τὰ ποῦμε δρυθὸ-κοφτά, θαρρῶ
 κ' ἔχουμε τώρα ἀπαγαδίσει.

NYXTA

"Ἄσε τοὺς τσαχωμοὺς γι' ἀλλη ὥρα
 κι' δὲς μείνουμε σὰν πρῶτα φίλοι:
 στοὺς ἀνθρώπους μὴ γίνουμε ρεζίλι,
 τ' ἀπλυτά μας νὰ βγάζουμε στὴ φόρα.

ΕΡΜΗΣ

Γειά σου, ἐκεῖ κάτω πάω ἐγώ, ή διάτα του ὡς τὸ θέλει,
 νὰ ξεντυθῶ ἀψε — σβῆσε τὴ μορφὴ τοῦ Ἐρμῆ
 κι' ἀπ' τοῦ Ἀμφιτρύωνα τὸ κοπέλι
 νὰ ξεσηκώσω τὸ κορμί.

NYXTA

'Απ' τὸ ἡμισφαίριο τοῦτο ἐγώ δὲ θὰ κουνήσω πιθαρὴ
 μὲ ὅλη τὴ σκοτεινή μου ἀγέλη.

ΕΡΜΗΣ

Καλή σου μέρα, Νύχτα.

NYXTA

Γειά σου, Ἐρμῆ.

(Ο ΕΡΜΗΣ κατεβαίνει ἀπὸ τὸ σύννεφό του στὴ γῆ καὶ η NYXTA προσπεργά
 μὲς στὸ ἄρμα της.)

ΠΡΩΤΗ ΠΡΑΞΗ

Α' Σ Κ Η Ν Η

ΣΩΣΙΑΣ

"Ει! ποιός ἔκει; "Οσο προχωρῶ, λιγάνουμαι σπ' τὸν τρόμο.
Καλοί μου ἀνθρώποι, δὲν πειράζω ἐγώ ψυχή.

'Αποκοτίλ γιὰ ίδες ἔκει,
νὰ περπατᾶς ξώρας στὸν δρόμο!
'Ο ἀφέντης, μὲς στὸν θρίαμβό του,
κακὴ δουλειὰ μοῦ 'χει σκαρώσει!

Μπά! Ἐν τόσῃ - δὰ σπλαχνιά εἰχε γιὰ τὸν διπλανό του,
θὰ μ' ἔστελνε δῖξω γύχτα, μὲ μαυρίλα τόση;
Τὴ νίκη νὰ μηνύσω καὶ τὸν γυρισμό του,

νὰ περιμένει δὲν μποροῦσε, ὡς ὅτου
γιὰ τὰ καλὰ νὰ ξημερώσει;
Σωσία, σὲ τί φριχτὴ σκλαβιὰ
θὰ σκύβεις πάντα τὸ κεφάλι!

'Η μοίρα μας εἶν' πιὸ βαριά,
ὅσο οἱ ἀφέντες πιὸ μεγάλοι.

Στὴν πλάση δὲν γιὰ χάρη τους θέλουν, καλὰ καὶ σώνει,
ν' ἀφανιστοῦν λέσ ρ' εἶν' ἀχνός.

'Ημέρα ή νύχτα, ζέστη ή κρύο, βοριάς, τρομάρα, χιόνι;
πρόσταξε ἀφέντης; γίνου ἐσύ καπνός.

Χρόνια δουλεύουμε σὰ σκλάβοι,
χωρὶς νὰ ίδοιμε προκοπή
κι' αὐτὸς γιὰ φύλλου πῆδο ἀνάβει,

Δν δὲν τοῦ κάμουμε ὅτι πεῖ.

Μὰ ἐμᾶς, μὲ τὸ ξερό μας τὸ κεφάλι,
κάτι μᾶς φαίνεται γὰ μένουμε κοντά του
καὶ μᾶς γλυκαίνει ἡ στραβὴ γνώμη; πᾶχουν οἱ ἄλλοι,
πῶς κάμαμε τὴν τύχη μας δῶ - κάτου.

«Σύρε σπιτάκι σου» τοῦ κάκου ἡ γνώση μᾶς σφυρίζει,
τοῦ κάκου στρέγει τὸ ἄχτι μας σ' αὐτὸν καμιὰ φορά·
τὸ ἀντίκρυσμά του μιὰ χαρά,
τὴν προθυμία μας γαργαλίζει
καὶ μόνο μιὰ γλυκὰ ματιὰ κεῖνος νὰ μᾶς χαρίζει,
μᾶς δένει ἀκόμα πιὸ γερά.

Μὰ γά, στὰ σκοτεινὰ θωρῶ
τὸ σπίτι μας κι' ὁ φόβος πάει καλιά του.
Ἄς κάτσω ἔδω, νὰ βάλω κάτου
τὸ μήνυμά μου πῶς θὰ πῶ.

Τὴν τρανὴ μάχη, τοὺς ὁχτροὺς ποὺ τοὺς σωριάζει χάμω,
ν' ἀνιστορήσω τῆς κυρᾶς μὲ δρμὴ πολεμική·
μά, διάτανε, πῶς νὰ τὸ κάιμα,
μιὰ καὶ δὲν ἤμουν ἐγὼ κεῖ;

Μπά, δὲ βαριέσαι! ὀράδιασ' τα, μπροστά σου σὰ νὰ τά 'χει,
μέσ' στὰ δλα δίνε τὶς μπηχτές:
πόσοι καὶ πόσοι δὲ μιλοῦν γιὰ μάχες,
ποὺ οὔτε τὶς ἀντικρύσανε ποτές!
Στὸν ρόλο μου γιὰ νὰ μὴν μπερδευτῶ,
μιὰ στάλα ἔδω ἂς τὸν μελετήσω.
Νά ἡ σάλα, ὅπου συχαρικιάρης θὰ προβοδιστῶ,
κ' ἔδω ν' ἡ Ἀλκμήγη, τὸ φανάρι αὐτό·
στὴν εὐγενία τῆς θὰ μιλήσω.

(Βάζει τὸ φαράρι του κατὰ γῆς καὶ τοῦ δίνει τὴν ἀταφορά του).

Κυρά, ὁ δικός μου ἀφέντης κι' ὁ καλός σου ἐσένα . . .
(ὅμορφη ἀρχή I) μὲ λογισμὸ δπ' τὰ κάλλη σου γεμάτο,
διάλεξε ἀπ' ὅλους τοὺς ἐμένα,
τῆς νίκης του γιὰ νὰ σου φέρω τὸ μαγνάτο
καὶ πῶς κοντά σου νά 'ρθει λαχταρᾶ δλούνα.

— «Ἄχ ! σοῦ τὸ λέω, Σωσία καημένε,
ποὺ σὲ ἀντικρύζω εἰν' ἡ καρδιά μου δλο χαρά.»

— «Μεγάλη μου πιμή, χυρά,
καὶ ποιός τὴν χάρη του, δλοι τους θὰ λένε.»

(Ψυχή μου, ἀπέντηση!) «Καὶ πῶς δ ἀφέντης τὰ περγᾶ; »

— «Κυρά, σὰν ἀξιο παλληκάρι,
ποὺ τὴ δόξα δδηγήτρα του ἔχει πάρει.»

(Μπράβο ! δλα αὐτὸ τὰ ξεπερνᾶ !)

«Πότε, μὲ τὸ καλό, ἐδῶ πίσω θὰ κοπιάσει,
νὰ μοῦ γεμίσει τὴν ψυχὴ χαρά ; »

— «Διχως δλλο, χυρά, ὅσο πιὸ νωρίς ἀδειάσει,
πάντα πιὸ ἀργὰ παρὰ ὅσο ἐκεῖνος λαχταρᾶ.»

(Ἄχ !) «Πῶς τὸν ἔχουν κάμει αὐτοὶ οἱ πολέμοι;
τί λέει; τι φτιάχνει; πές μου λίγο νὰ χαρᾶ.»

— «Λόγια ἔχει λιγοστά, χυρά, μὰ ἕργα σωρό!
καὶ κάγει τὸν δχτρὸ νὰ τρέμει.»

(Ποὺ δργή, μοῦ κατεβαίνουν τόσες νοστιμιές βροχή;) .

— «Τὸ ἀντάρτικο, τί ἀπόγινε; γιὰ πές, τώρα τι κάνει; »

— «Δὲν μπόρεσε κανείς, χυρά, μαζί μας νὰ τὰ βάνει:
τοὺς πετσοχόφαμε, δὲν ἔμεινε ψυχή,

δ κακετὰν Πτερέλαιος τὴ ζωὴ του χάνει,
τὴν Τηλεβόνδα πήραμε καὶ τώρα τὸ λιμάνι

δλο ἀπ' τὰ κατορθώματά μας ἀντηχεῖ.»

— «Ἄ ! ποιός νὰ τὸ λέγε! ὥθεοι, τί ἀγέλπιστο ἀγαθό!

Πῶς γίναν δλ' αὐτό, Σωσία, γιὰ πέ μου.»

— «Μετὰ χαρᾶς, χυρά· καὶ δίχως νὰ τὸ καυκηθῶ,

μπορῶ μὲ τάξη νὰ σοῦ διηγηθῶ

τὴν πᾶσα λεπτομέρεια τοῦ πολέμου:

Η Τηλεβόνδα πές, χυρά, πῶς εἶναι, νά,

ἀπ' τὴ μερία ἐδῶ πού 'μαι:

(Δείχνει τὰ μέρη στὴν ἀπαλάμη του ἀπάνω ἢ κατὰ γῆς).

μεγάλη πολιτεία, ἀληθινά,
ἀσπερ ἢ Θήβα δις ποῦμε.

Καὶ τὸ ποτάμι εἰν' ἐδεκεῖ.

quasi

ταμπούρια ἐδῶ ὁ στρατός μας φτιάνει.

Τὸν τόπον ἔτοῦτον παρακεῖ

ὅλον ὁ ὄχτρος τὸν πιάνει :

Στὸ φήλωμα, πρὸς τὸν βοριά,

βάλλαν τὴν φανταρία τους:

πιὸ κάτω, ἀπὸ δεξιὰ μεριά,

στέκει ἡ καβαλαρία τους.

Σάγη κάμαν δέηση στοὺς θεοὺς κ' οἱ διαταγὲς δοθήκαν,

σήμανε ἡ σάλπιγγα τὸ ἐμπρός.

Μοιράζει τὴν καβάλλα του σὲ τρία μπουλούκια τότε ὁ ὄχτρος,
φαλάγγι νὰ μᾶς πάρουν, λέν, κι' ἀπάνω μας ριχτήκαν.

Ἐμεῖς ὡστόσο γρήγορα τοὺς κόψαμε τὴν φόρα

καὶ νὰ σοῦ πῷ τὸ πῶς καὶ πότες :

Νά, ἔκει, οἱ προφυλακές μας ποὺ δὲν ἔβλεπαν τὴν ὥρα,

νὰ καὶ τοῦ βασιλικῆ μας Κρέοντα οἱ τοξότες,

κι' ὅλοις, ἐδῶ, ὁ στρατός, ποὺ τώρα . . .

(Ἀκούγεται κάποιος θόρυβος).

ποὺ τώρα . . . » Στέκα μιὰ στιγμή: ὁ στρατὸς τρομάζει.

Σάμπτως κάποιον ν' ἀκούω σαματά.

Β' ΣΚΗΝΗ. — ΕΡΜΗΣ, ΣΩΣΙΑΣ

ΕΡΜΗΣ (μὲ τὴν μορφὴν τοῦ Σωσία).

Μὲ τὸ μουτράκι ἔτοῦτο, ποὺ τοῦ μοιάζει,

ἄς διώξουμε ἀπὸ δῶ τὸν φαφλατά.

Ωρες ποὺ βρῆκε ἐδῶ νὰ σταματᾶ

καὶ τὸ ζευγάρι μας στὶς γλύκες νὰ ταράζει!

ΣΩΣΙΑΣ (δίχως νὰ βλέπει τὸν Έρμη).

Κάπως στὸν τόπο ἥρθε ἡ καρδιά:

δὲν ἔταν λόγος νὰ σαστίσω.

Ωστόσο, βάρδα ἀπὸ κακοτοπιά,

καὶ μέσα ἄς πάω νὰ συνεχίσω.

ΕΡΜΗΣ (*μέσα του*).

Ἐρμῆς νὰ μὴ μὲ λένε πιά,
δὸν μιὰ χαρὰ δὲ σ' ἐμποδίσω.

ΣΩΣΙΑΣ (*δίκως τὰ βλέπει τὸν Ἐρμῆν*).

Ἄτελειωτη, θαρρῶ, εἶναι τούτη ἡ νύχτα, ὅσο καμιὰς ἀλλη.
Σίγουρα, τόσες ἄρες πού 'χω ἔκεινήσει,
ἢ θά 'χε πάρ' δ' ἀφέντης μου γιὰ κονταυγή τῇ δύσῃ,
ἢ δ' Φοῖβος δ' ἔξανθός θὰ τὰ περάπλε πάλι
κι' ἀπ' τὸ πρεβάτι, μαχμουρλής, δὲ λέει γὰ τὸ κουνήσει.

ΕΡΜΗΣ (*μέσα του*).

Γιὰ θεοὺς ἡ ἀφεντοξυλιά του
μὲ τέτια ἀσέβεια νὰ μιλᾶ!
Θὰ τοῦ τὶς βρέξω ἔγῳ καλὰ
γιὰ τούτην τὴν ἔετσιπωσιά του·
· καὶ θὰ κάμω μ' αὐτὸν γέλια πολλά,
ἔτσι ποὺ τοῦ 'χω κλέψει φάτσα κι' ὅνομά του.

ΣΩΣΙΑΣ (*ἀντικρύζοντας τὸν Ἐρμῆν*).

Ἄμ. τὸ 'λεγα πολὺ σωστά:
χάθηκα δ' δόλιος, τί θὰ γίνω!
Βλέπω, στὸ σπίτι μας μπροστά,
κάποιον πού, ἀπ' τὸ σουλούπι ἀγ̄ κρίνω,
σκοῦρα εἰν' τὰ πράματα.
Νὰ μὴν τοῦ δείξω πῶς μοῦ λείπει θάρρος,
κανένα τραγουδάκι δες πῶ.

(Τραγουδάει, μὰ μόλις ἀρχίσει νὰ μιλᾶ δ' Ἐρμῆς, ή φωνή του δσο πάει καὶ αβήγει).

ΕΡΜΗΣ

Ποιός κότησε καὶ τραγουδᾶ; ποιός παλιοκατεργάρος
στὴ μύτη νὰ μοῦ μπεῖ τό 'χει σκοπό;
Μπάς καὶ γυρεύει γὰ τοῦ ἀργάσω τὸ τομάρι;

ΣΩΣΙΑΣ (*μέσα του*).

Τὸ δίχως ἀλλο ἡ μούσική δὲν τοῦ γουστάρει.

ΕΡΜΗΣ

Θά 'χω κοντά μήνα σωστό,

ὅπου δὲ μοῦ τυχε κανεὶς στὸ ξύλο νὰ τὸν λιώσω,
Ἡ δύναμη μου, ἔτοι ἀνεργη, χαμένη πάει ώστόσο
καὶ καμιὰ ράχη ἀν μυριστῶ,
λαγάκι θὰ ψυχοπιαστῶ.

ΣΩΣΙΑΣ

Τί σόι ναὶ τοῦτος μασκαράς;
Μοῦ περιλούζει κρύος ἕδρος τὸ κούτελό μου.
Γιατὶ, καρδιά μου, σπαρταρᾶς;
μπορεῖ νὰ νιώθει ίδιον κι' αὐτὸς φόβο μὲ τὸν δικό μου
καὶ τὸν νταή μοῦ κάγει ὁ νταγκλαράς,
γιὰς νὰ μὴ δείξει τὸ ἀνατρίχιασμα τοῦ τρόμου.
Ναὶ, ναὶ, γιὰς τόσο κουτορίθι τιὰς ἀς μὴ μᾶς περνᾶνε.
Παλληκάρι ἀν δὲν εἰσαι, παίξε τὸν λεβέντη.
Καρδιά μὲ τὸ μυαλό σου κάνε
μόνος του αὐτός, γερός ἐγώ, κ' ἔχω τρανὸν ἀφέντη,
μὰ καὶ τὸ σπίτι ἐδῶ κοντά ναι.

ΕΡΜΗΣ

Ποιός είναι;

ΣΩΣΙΑΣ

Ἐγώ.

ΕΡΜΗΣ

Τί; ποιός ἐγώ;

ΣΩΣΙΑΣ

Νά, ἐγώ. Βάστα, καρδιά μου

ΕΡΜΗΣ

Ποιά ἡ μοίρα σου, πές;

ΣΩΣΙΑΣ

Ἄγνθρωπος νά 'μαι, νά 'χω μιλιά.

ΕΡΜΗΣ

Δοῦλος ἢ ἀφεντικό;

ΣΩΣΙΑΣ

Κατὰ τὴν ἀρεσκιά μου.

ΕΡΜΗΣ

Καὶ γιὰ ποῦ τὸ χεις βάλει;

ΣΩΣΙΑΣ

Γιὰ δπου ἔχω δουλειά.

ΕΡΜΗΣ

Ἐγώ δὲν τὰ σηκώνω αύτά.

ΣΩΣΙΑΣ

Μεγάλη εἶν' ἡ χαρά μου.

ΕΡΜΗΣ

Θέλεις δὲ θέλεις, τώρα θὰ σὲ βάνω
καὶ θὰ μοῦ πεῖς, κορμὶ χαμένο,
τὴ κάνεις, τίνος εἰσαι ἀπὸ δῶ πάνω,
ποῦθ' ἔρχεσαι ἀξημέρωτα, ποῦ πᾶς. Μπρός, περιμένω.

ΣΩΣΙΑΣ

Μιὰ τὸ καλό, μιὰ τὸ κακό ἐγώ κάνω,
είμαι τοῦ ἀφέντη μου, ἔρχομαι κεῖθε κ' ἐκεῖ πηγαίνω.

ΕΡΜΗΣ

"Ἐξυπνος μοῦ εἰσαι κ' ἔχεις πήρει, βλέπω, φόρα,
γιὰ νὰ μοῦ κάμεις τὸν καμπόσο.

"Ἐχω ἕνα κέφι, γιὰ νὰ γνωριστοῦμε τώρα,
ἕνα χαστούκι νὰ σοῦ δώσω.

ΣΩΣΙΑΣ

Ἐμένα;

ΕΡΜΗΣ

"Ἄμ σὲ ποιόν ἄλλον; "Ἄρπα την ώστόσο.

(Τοῦ δίνει ἕνα χαστούκι).

ΣΩΣΙΑΣ

"Ωχ! ωχ! μὲ τὰ σωστὰ λοιπόν;

ΕΡΜΗΣ

"Οχι, ἔτσι - δά, στὰ χωρατά,
γιὰ ὅσες μᾶς εἴπεις σαχλαμάρες.

ΣΩΣΙΑΣ

Καλέ, δὲν εἴπαμε καὶ τίποτα·
πῶς τὶς ἀστράφτεις τὶς σφαλιάρει!

ΕΡΜΗΣ

Αὐτὰ γιὰ μένα εἶναι παιχνίδια,
μικρομπατσοῦλες ἀπαλές.

ΣΩΣΙΑΣ

Σβελτέτσα νά χα ἐγώ τὴν θδια,
θ' ἀνοίγαμε ὅμορφες δουλειές.

ΕΡΜΗΣ

Αὐτός 'ναι τώρα ἀρχὴ μικρή,
ῶστε ἐδῶ μόνο νὰ σταθοῦμε:
καὶ ποὺ 'σαι ἀκόμα τὸ θά δούμε.
Τώρα ή κουβέντα δὲς προχωρεῖ¹.

ΣΩΣΙΑΣ

'Εγώ πάω πάσο.

(Κάνει νὰ φήγει).

ΕΡΜΗΣ

Ποῦ τραβᾶς;

ΣΩΣΙΑΣ

Μπάς καὶ θὰ σὲ ρωτήσω;

¹ Λότη 'ναι ή σωστή σειρὸ τῶν τέσσερων ἑτούτων στίχων καὶ στὸ ἀρχικὸ κείμενο καὶ ο' δλεις τὶς ἐκδόσεις πρὶν ἀπὸ τὰ 1784. Στὴν ἔκδοση ὅμως τῆς χρονιδές ἐκείνης μπαίνουν γιὰ πρώτη φορὰ αἱ στίχοι ἔτσι:

Tout cela n'est encor rien,
Nous verrons bien autre chose;
Pour y faire quelque pause,
Poursuivons notre entretien.

Μὲ τὴν ἀλλαγὴ αὐτὴ στὴ σειρὴ τῶν στίχων βγαίνει βέβαια καθαρότερο νόημα· ἐγὼ ἔτσι οἵπως μᾶς παραδέθηκε τὸ κείμενο, τὸ νόημα τῶν δύο πρώτων στίχων δὲν εἶναι τόσο καθαρό. Οἱ σχολιαστές Eugène Despois καὶ Paul Mesnard, τῆς μεγάλης ἐκδόσης τῶν ἔργων τοῦ Μολιέρου ἀπὸ τὸν Hachette, δίνουν τὴν ἔξηγηση ἑτούτη: «Tout cela est trop peu de chose pour qu'il puisse déjà être question de faire trêve; nous verrons κτλ.».

ΕΡΜΗΣ

Θέλω νὰ ξέρω ποῦ τραβᾶς.

ΣΩΣΙΑΣ

Στὴν πόρτα ἐτούτη νὰ χτυπήσω.

Τί σ' ἔπιασε καὶ μὲ κρατᾶς;

ΕΡΜΗΣ

Ἄγ σου βαστά νὰ κάμεις βῆμα παραπέρα,
θὰ σὲ ἀλαλιάσω ἀπ' τις ξυλιές ποὺ θὰ σου παιξω.

ΣΩΣΙΑΣ

Μπά; λές ἐτούτη σου ή φοβέρω
νὰ μὲ κλείσει ἀπ' τὸ σπίτι μας ἀπέξω;

ΕΡΜΗΣ

Ποιό σπίτι μας;

ΣΩΣΙΑΣ

Τὸ σπίτι μας.

ΕΡΜΗΣ

—
Βρὲ τὸν λεχρίτη!

ἄνθρωπος τοῦ σπιτιοῦ εἰσαι, λές, ἐδῶ;

ΣΩΣΙΑΣ

Ἄμ τι; τοῦτο δὲν εἶναι τοῦ Ἀμφιτρύωνα σπίτι;

ΕΡΜΗΣ

Ἐ, καὶ πώς εἶναι; τι μ' αὐτό;

ΣΩΣΙΑΣ

Ο δοῦλος του εἶμαι.

ΕΡΜΗΣ

Ἐσύ;

ΣΩΣΙΑΣ

Ναὶ, ἐγώ.

ΕΡΜΗΣ

Δοῦλος του;

ΣΩΣΙΑΣ

Δὲ σου τό πο

ΕΡΜΗΣ

Δοῦλος του τ' Ἀμφιτρύωνα;

ΣΩΣΙΑΣ

Ναὶ, καὶ ἀλλοι κανενός.

ΕΡΜΗΣ

Σὲ λέν . . . ;

ΣΩΣΙΑΣ

Σωσία.

ΕΡΜΗΣ

Τί; πῶς;

ΣΩΣΙΑΣ

Σωσία.

ΕΡΜΗΣ

Γιὰ σώπα,

τι ἀλλιῶς ἀπὸ τὰ χέρια μου δὲ θά βγεις ζωγτάνος.

ΣΩΣΙΑΣ

Γιατί; πῶς τέτι φρένιασμα σοῦ σκότισε τὴ γνώμη;

ΕΡΜΗΣ

Ποὺ βρῆκες τόση ἀποκοτά, λέγε, ἀπὸ ποὺ καὶ ὡς ποὺ,
καὶ τῆρες τοῦ Σωσία τὸ παρανόμι;

ΣΩΣΙΑΣ

Καθόλου δὲν τὸ πῆρα, τὸ χω ἀπὸ παποῦ.

ΕΡΜΗΣ

Γιὰ δές ἔκει ξετσιπωσιά! τί ψέμα φρικαλέο!

κοτᾶς νὰ πεῖς σὲ μένα πῶς σὲ λέν Σωσία;

ΣΩΣΙΑΣ

Ἐμ! μὲ τὸ δίκιο μου τὸ λέω καὶ θὰ τὸ ξαναλέω,
γιατὶ ἔτσι τ' ὅρισε τῶν θεῶν ἡ παντοδυναμία,
καὶ νά 'θελα, "στὸ χέρι μου δὲν εἶναι νὰ ξελέω
καὶ ἄλλος νὰ γίνω μὲ τὴ βία.

(Ο Ἐρμῆς τὸν δέρνει).

ΕΡΜΗΣ

Χιλιες ραβδιες θάσ σου μετρήσω
γι' αύτη σου τὴν ἀδιαντροπιά.

ΣΩΣΙΑΣ

Βοηθᾶτε, κόσμε ! Δικαιοσύνη ! Φτάστε πιά !

ΕΡΜΗΣ

Πῶς, ἀλιτήριε, ξεφωγίζεις πίσω ;

ΣΩΣΙΑΣ

Πάω ἀπ' τὸ ξύλο νὰ σαπίσω,
καὶ νὰ μὴ βγάζω τσιμουδιά ;

ΕΡΜΗΣ

Τὸ χέρι μου λοιπόν . . .

ΣΩΣΙΑΣ

Χαρά στὸ πράμα ποὺ μπορεῖς !

Μπροστὰ σὲ μένα ἔχεις τὴν χάρη,
ποὺν ἐγὼ δὲν εἴμαι παλληκάρη
φέρσυμο αὐτό, νὰ τὸ χαρεῖς !
Τὸν λέω φευτοπαλληκαρά,
ὅποιον μονάχα αὐτὸν βαρεῖ
ποὺν δὲν κοτᾶς ποτές του κιχ νὰ κάμει.

Μόνο ἀπ' τὰ σίγουρα δν χτυπάς, ψυχὴ ἀποδείχνεις ποταπή:
καὶ τὸ κουράγιο είναι γνωροπή,
σὰν τὸ πουλάς σε ὅσους δὲν ἔχουν δράμι.

ΕΡΜΗΣ

Τί λές; Θάσ σαι λοιπὸν Σωσίας ἄλλη φορά;

ΣΩΣΙΑΣ

Δὲν είμαι δὰ τόσο ἀπ' τὸ ξύλο σου ἀλλαγμένος
καὶ βρέσκω τώρα μιὰ μονάχα διαφορά:
πούν μιας Σωσίας διαρμένος.

ΕΡΜΗΣ

Πάλι; Γιὰ τὴν ἀγαίδεια αὐτὴ ξυλίσματα ἄλλα τόσα.

ΣΩΣΙΑΣ

Πάψε τὸ ξύλο, ἔλεος κράζω.

ΕΡΜΗΣ

Πάψε λοιπὸν κ' ἐσὺ τὴ γλώσσα.

ΣΩΣΙΑΣ

Στοὺς δρισμούς σου· νά, λουφάζω:
μαζί σου πέρα δὲν τὰ βγάζω.

ΕΡΜΗΣ

Εἰσ' ἀκόμα δὲ Σωσίας; λέγε, μπερμπάντη!

ΣΩΣΙΑΣ

Ἄλι μου! εἴμ' ὅτι βάλει δὲ νοῦς σου·
ὅριζε ἐσὺ τὴ μοίρα μου, ὅτι θέλεις κάνε την·
μιὰ καὶ τὴν ἔχεις τοῦ χεριοῦ σου.

ΕΡΜΗΣ

Σωσία σὲ λέγαν, εἶπες ή μοῦ ἐφάνη;

ΣΩΣΙΑΣ

Στ' ἀλήθεια, ὡς τώρα τό χα γιὰ φῶς φανερό,
μὰ ἀπ' τὸ ραβδί σου μοῦ ἤρθε ή φώτιση νὰ βρῶ,
πῶς κάποιο λάθος εἶχα κάγει.

ΕΡΜΗΣ

Σωσίας ἐγώ 'μαι μόνο, ή Θήβας ὅλη τὸ ξέρει:
ποτὲ ἀπ' τὸν Ἀμφιτρύωνα δὲν εἶχα ἐγώ ἀλλαχτεῖ.

ΣΩΣΙΑΣ

Σωσίας τοῦ λόγου σου;

ΕΡΜΗΣ

Ναί, ἐγώ, κι' ὅποιος μοῦ λογοφέρει,
καλὰ θὰ κάμει, λέω, νὰ φυλαχτεῖ.

ΣΩΣΙΑΣ

"Ἐτσι, οὐρανέ! τὸν ἐκυτό μου ν' ἀρνηστῶ
καὶ τ' ὄνομά μου ἔνας ἀγύρτης νὰ μοῦ πάρει;
πόσσα είναι τυχερὸς σὲ αὐτό,

πού 'βρε μπροστά του φοβιτσιάρη!
'Αλλιώς, ξερδν θά...!

ΕΡΜΗΣ

Μές στά δόντια σου νομίζω
πώς μουρμουρίζεις κατιτί;

ΣΩΣΙΑΣ

'Αμπά! Μά στ' όνομα τῶν θεῶν, ἀσε με, σ' ἔξορκίζω,
δυδ λόγια νὰ σου πῶ στ' αὐτή.

ΕΡΜΗΣ

ΜΙλα.

ΣΩΣΙΑΣ

Μά τάξε μου, νὰ ζήσεις,
πώς άλλο ξύλο δὲ θὰ πέσει.
Μαζί μου ἀνακωχή νὰ κλείσεις.

ΕΡΜΗΣ

Χαλάλι! Άς γίνει όπως σου ἀρέσει.

ΣΩΣΙΑΣ

Πῶς σου καρφώθη αὐτή ή πετριά δὲν τὸ ἔξηγῶ.
Τί διάφορο ἔχεις τ' όνομά μου νὰ μοῦ ἀρπάξεις;
Καὶ δαίμονας ἀκόμα νά' σουν, πῶς θὰ φτιάξεις
νὰ μὴν εἰμ' ὁ Σωτίας; νὰ μὴν εἰμ' ἔγω;

ΕΡΜΗΣ (σηκώνοντας τὸ ραβδί του κατά τὸ Σωτία).

Τ' εἶπες; κοτάς...;

ΣΩΣΙΑΣ

"Ά! προσοχή:
ἔχουμε κλείσει ἀνακωχή.

ΕΡΜΗΣ

Πῶς; μασκαρά, κάλπη, ἄτιμε...

ΣΩΣΙΑΣ

"Οσο γιὰ βριτιές,
πὲς κι' ἄλλες τόσες ἀποπάνω:
ξύπετσες εἴν' αὐτές κοψίες
καὶ διόλου ἔγω δὲ χολοσκάνω.

ΕΡΜΗΣ

Λές ό Σωσίας πώς είσαι;

ΣΩΣΙΑΣ

Ναι, νά σου ίστορήσω . . .

ΕΡΜΗΣ

"Ει! την ἀνακωχὴν χαλγῶ, παίρνω τὸν λόγο πίσω.

ΣΩΣΙΑΣ

Τι λές ἔκει! ἂμ γιὰ σένα δὰ δὲ θὰ πνιγῶ,
μήτε λόγια θ' ἀκούω ποὺ μόνο ξεγελοῦνε.

Νά εἰμ' αὐτὸ πού' μαι μήπως δὰ στὸ χέρι σου 'γαι;
ἔγω θὰ πάψω νά' μαι ἐγώ;

"Εβθλε νοῦς ποτὲς ἀνθρώπου αὐτὸ ποὺ ἀκοῦμε;
ποιός ν' ἀρνηθεῖ μπορεῖ σημάδια φανερά;

ὅνειρο βλέπω; μήν κοιμοῦμαι;
τὸν νοῦ μου τὸν θολώνουν πάθη φοβερά;
καλὰ δὲ νιώθω ξύπνιος πού' μαι;

ἡ κρίση μου μὴ δὲ δουλεύει καθαρά;
Καὶ μὴ δὲ μ' ἔστειλε δ ἀφέντης μου ἕδω κάτου,

τὴ γυνοίκα του Ἀλκμήνη νά' ρθω γιὰ νὰ βρῶ;
κ' ὑμνόντας της ὅλη τὴ θέρμη του ἔρωτά του,

τ' ἀθλα του νὰ ίστορήσω ἐνάντια στὸν ὄχτρο;
Δὲν ἔφτασα ἀπὸ τὸ λιμάνι ἕδω πολληώρα;

φανάρι δὲν κρατῶ στὸ χέρι ἀκόμη;

στὸ σπίτι απ' ὅξω δὲ σὲ βρίσκω τώρα;

δὲ σου μιλῶ μὲ δόλο ἀνθρωπιὰ στὴ γνῶμη;

Δειλόν δὲ μ' ἥντες καὶ μοῦ κοκορεύεσαι ζια - ζια
καὶ θὲς τὴν πόρτα νὰ μοῦ κλείσεις τοῦ σπιτιοῦ;

δὲν ξέσπασες στὴ ράχη μου ὅλη σου τὴ λύσσα;
δὲ μ' ἔχεις κάμει τ' ἀλατιοῦ;

"Αχ! Θλα αὐτὰ εἰν' ἡ μαύρη ἀλήθεια σκέτη,

κι' ἀμποτε μαύρη νὰ μήν ήταν τόσο!

Τὴ μοίρα ἔνδος φτωχοῦ λοιπὸν συμπάθησέ τη
κι' ἀσε ἀπ' τοῦ χρέους μου τις σκοτοῦρες γὰ γλιτώσω.

ΕΡΜΗΣ

Στάσου, ειδαλλιώς, βῆμα δν κουνήσεις, στά πλευρά σου
θά ξεσπάσει βαρύς δ δίκιος μου δ θυμός.

"Οσα είπες τώρα για τὴν ἀφεντιά σου,

σ' ἐμὲ ταιριάζουν, χώρια δ ξυλοφορτωμάς.¹

'Εμέν' δ ἀφέντης ξαποστέλνει στὴν Ἀλκμήνη,
και φτάνω ἀπὸ τὸν Περσικὸν κόρφο μὲ μήνυμά του·

ἐγὼ θὰ διαλαλήσω τὴν παλληκαριά του,

ποὺ νίκη ἔμας τόσο περίλαμπρη μᾶς δίνει

καὶ τῶν δχτρῶν τὸν ἀρχηγὸν σωριάζει κάτου.

'Ἐγὼ τὸ κάτω-κάτω εἰμ' δ Σωσίας, νά, κοίτα !

γιὸς τοῦ καλοῦ βοσκοῦ τοῦ Δάβη,

τοῦ Ἀρπάγη ἀδέρφη, ποὺ δ Θεὸς σὲ ξένη γῆ ἀναπαύει,

καὶ τῆς Κλεάνθης ἀντρας, ποὺ 'ναι ξινομύτα

κ' ἡ γκρίνια τῆς τὰ αἴματα μοὺ ἀνάβει·

ἐγώ, ποὺ ἔμετρες βουρδουλιές στὴ Θήβα ἔχω μαζέψει,

δίχως ποτέ μου νὰ κλαυτῶ,

καὶ, γιὰ τὴν καλωσύη μου, ποὺ μ' ἔχουν σημαδέψει

στὰ πισινὰ μὲ σίδερο καυτό.

ΣΩΣΙΑΣ (μέσα του).

Τὰ λέει σωστά. Σωσίας δν ἥταν μόνο,

μποροῦσε δ, τ' εἶπε νά τὸ ξέρει·

καὶ μὲς στὸ σάστισμα, ὅπου τώρα πελαγώνω,

κάπως κοντεύει στὰ νερά του νὰ μὲ φέρει.

Κι' ἀλήθεια, τώρα ποὺ καλοκοιτῶ,

¹ Σὲ μερικὲς παλιότερες ἐκδόσεις μπαίνουν ὑστερά τέσσερες στίχοι, ποὺ τοὺς βάζω μετα φρασμένους ἐδῶ :

ΣΩΣΙΑΣ 'Ἄπ' τὸ καράβι σύνταχα, μὲ τὴν ψυχὴ στὸ στόμα,

πῶς κίνησα, καὶ τὸ φανάρι τοῦτο ἐδῶ τὸ ξέρει.

Μέσ' ἀπὸ τὸ στρατόπεδο, στὸ τρυφερό του ταΐρι

δὲ μ' ἔστειλ δ ἀφέντης μου ;

βλέπω ίδιαν ἔχουμ' ὅψη, ἀέρα καὶ σκαρί.

Κάτι λοιπὸν κ' ἐγώ δὲν τὸν ρωτῶ,
μπάς κ' ζτσι τὸ μυστήριο νὰ λυθεῖ μπορεῖ;

(Στόν 'Ερμῆ).

'Απ' τὰ λάφυρα πού 'χει ἀπ' τοὺς ὄχτροὺς παριέναι,
τί ἔλαχε τοῦ Ἀμφιτρύώνα, πές, στὸ μερδικό του;

ΕΡΜΗΣ

Πέντε διαμάντια ἀσύγκριτα, διμορφοδεμένα,
ποὺ τὰ 'χει σπάνιον ὁ ἀρχηγός τους στολισμό του.

ΣΩΣΙΑΣ

Καὶ γιὰ ποιόν τὰ ἑτοιμάζει τόσο πλούσια δᾶρα;

ΕΡΜΗΣ

Θέλει νὰ τὰ φορεῖ ἡ χρυσή του ἡ γυναικούλα.

ΣΩΣΙΑΣ

Καὶ ποῦ, γιὰ νὰ τὰ φέρει, τὰ 'χει βάλει τώρα;

ΕΡΜΗΣ

Σὲ κασετίνα σφραγιστὴ μὲ τὴ δικὴ του βούλα.

ΣΩΣΙΑΣ (μέσα του).

Δὲν ἔπεσε ὅξω πουθενὰ σ' ὅ, τι ἀποκρίθη:

σίγουρος δὲν παράειμαι πιὰ γιὰ τὸν ἑαυτό μου.

Σωσίας πώς εἶναι, ὃς τώρα μὲ ξυλιές μὲ πείθει
ἴσως νὰ τὸ χωρέσει αὐτὸν καὶ τὸ μυαλό μου.

Ωστόσο, ἀμα τσιπισμαὶ κι' ὅσο ἀγορυμοῦμαὶ,

πάλι πώς εἰμ' ἐγώ θαρρῶ.

Μιὰ ἀχτίδα δὲ θ' ἀστράφει στὸ σκοτάδι ὅπου 'μαι,

νὰ ξεδιαλύνω δσα θωρῶ;

"Ο, τι ἔκαμα ὀλομόναχος κι' οὗτ' εἶδε ἀγνθρώπου μάτι,
κανεῖς, ἔξὸν κι' ἀν εἰν' ἐγώ, δὲν ζέρει ποὺ ἔχει γίνει.

Δὲν μπορεῖ, θὰ τὰ χάσει, δὲν τὸν ρωτήσω κάτι:

ἔδω λοιπὸν θὰ ιδοῦμε, κόκκαλο θὰ μείνει.

(Στόν 'Ερμῆ).

Σὰ χτυπιόνταν ἔκει, τί γύρευες μονάχος
στὴν τέντα μέσα, ὅπου τὴν μύτη σου εἶχες χώσει;

ΕΡΜΗΣ

"Ε! κάποιο χοιρομέρι...

ΣΩΣΙΑΣ

Νά 'μαστε!

ΕΡΜΗΣ

... είχα ξετρυπώσει

κ' ἔκοψα μιὰ χαράδρη δυὸς φέτες δύο πάχος:

δις τα, τὴν ἔχω γιὰ καλὰ τυλώσει.

Τό 'βρεξα κιόλας μὲ κρασί — λασμπίκος κ' εύωδιά! —

πού, πρὶν ή γλώσσα τὸ γευτεῖ, τὰ μάτια τὸ ρουφοῦσαν·

ἔτσι ἔκαμα λίγο καρδιά

γιὰ τὰ παιδιά ποὺ πολεμοῦσαν.

ΣΩΣΙΑΣ (μέσα του).

Μιὰ μαρτυριὰ τόσο μεγάλη

τοῦ ρήγνει δίκιο μιὰ φορά·

μιλά τὸ πρόμα φανερά,

έξδον κι' ἀν ἥταν στὸ μπουκάλι.

(Σιδρ 'Ερμη).

"Τοτερ' ὅτι ἔκουσα δῶ, πᾶς νὰ μὴ συμφωνῶ

πού εἰσαι δὲ Σωσίας; λοιπὸν κ' ἔγώ σοῦ λέω σπολλάτη!

Μά, ἀν εἰσαι κεῖνος, τότερ' ἔγώ ποιὸς θέλεις νὰ γινῶ;

πρέπει κ' ἔγώ, στὸ κάτω - κάτω, νά 'μαι κάτι.

ΕΡΜΗΣ

Σωσίας σὰν πάψω γά 'μαι 'γώ,

γίνου κ' ἐσύ, ἐμὲ μοῦ περσεύει·

μὰ δόσο 'μαι 'γώ, νὰ σὲ ἔκαμω δὲν ἀργῶ,

ἀν τέτια λόξα σοῦ κατέβει.

ΣΩΣΙΑΣ

Τὸ μπέρδεμα δύο τοῦτο μοῦ 'χει φέρει ζάλη,

δὲν τὸ χωρᾶ δὲ, τὶ βλέπω τὸ μυαλό μου μπίτι.

'Ωστόσο κάποιος πρέπει ἔδω τέλος νὰ βάλει

καί — τὸ γοργόν καὶ χάριν ἔχει — μές μπῶ στὸ σπίτι.

ΕΡΜΗΣ

"Ε ! βλέπω ἡ ράχη σου ξανά σὲ τρώει, λεχρίτη ;

ΣΩΣΙΑΣ

"Ωχ ! τί 'ν' αὐτό ! θεοί ! τὸν χαβά τὸν πῆρε πιὸ γεράκ
κ' ἡ ράχη μου οὔτε σ' ἔνα μήνα δὲ θὰ γιάνει.
Μακριὰ ἀπ' αὐτὸν τὸν σωτανὰ καὶ πίσω στὸ λιμάνι.
Δίκια οὐρανέ ! τι μήνυμα πού 'φερα στὴν κυρά !

ΕΡΜΗΣ

"Ε πιά, τὸν ἔδιωξα ἀπὸ δῶ καὶ, μ' ὅ,τι ἐγίνη,
πλήρωσε τοῦτος ἀμαρτίες παλιὲς σωρό.
Μὰ βλέπω ἔκει τὸν Δία, ποὺ μ' ὑφος σοβαρὸ
τὸν συνεβγάζει ἡ ἐρωτιάρα 'Αλκμήνη.

Γ' ΣΚΗΝΗ. — ΔΙΑΣ, ΑΛΚΜΗΝΗ, ΚΛΕΑΝΘΗ, ΕΡΜΗΣ

ΔΙΑΣ (μὲ τὴ μορφὴ τοῦ 'Αμφιτρύωνα).

"Ας μείνουν πέρα, 'Αλκμήνη μου, τώρα οἱ πυρσοί σου αὐτοῖ.
Τὴν δψη σου φωτίζοντας κ' ἐμένα φῶς θὰ δώσουν·
ὅμως τὸν ἔρχομό μου δῶ μποροῦσαν γὰ προδώσουν,
καὶ κάλλιο νὰ μὴ μαθευτεῖ.

'Η ἀγάπη μου, δις τῇ βάραιναν τόσο ἔγνιες καὶ τιμές,
ποὺ ή δόξα τῶν ἀρμάτων μας γιὰ κεῖνες μὲ εἰχε δρίσει,
ἀπ' τὸ ἀψηλὸ τὸ χρέος μου ξέχλεψε τὶς στιγμές,
πόθιει στὰ μάγια σου χαρίσει.

Νὰ τὶς προσφέρει ἔτσ' ἡ καρδιὰ στὰ κάλλη σου κλεφτό,
αὐτὸ ἴσως βρεῖ καταλαλί στὰ στόματα τοῦ κόσμου·
μάρτυρας θέλω νὰ 'ναι γὼ δικός μου
μόνο κείνη ποὺ ἀντίχαρη χρωστᾶ.

ΑΛΚΜΗΝΗ

Μὲ συγκινεῖ, 'Αμφιτρύωνα, ἡ δόξα σου κ' ἐμένα,
ποὺ τὴν ἀπλώνει ἀπάγω σου ἡ νίκη σου ἡ λαμπρή·
καὶ τ' ἄθλα σου τὰ ξακουσμένα
στὰ φυλλοκάρδια μου βαθὺν ἀντίλαλο ἔχουν βρεῖ.

Μὰ σὰ θωρᾶ πνὸς δῖτι νοσταλγῶ
τὸ χρέος τὸ κακορίζικο μακριὰ ἀπὸ μένα παίρνει,
τότε ἡ πολλὴ μου ἀγάπη μὲ ζεσέρνει
λιγάκις νῦν τ' ὁχτρεύουμαι κ' ἐγὼ
κ' ἡ ἀπαντοχή μου ἀντίμαχη στὴν διαταγὴ μὲ φέρνει,
ποὺ σὲ κάνει τῆς Θήβας στρατηγό.
Καλὴν ναι ἡ νίκη κι' ὄμορφο σὰ βλέπεις καὶ κατόπι
νὰ φέρνει ἔκεινον ποὺ ἀγαπᾶς ή δόξα ἔκει ψηλά·
μ' ἂν ζυμωμένοι είναι μ' αὐτήν καὶ κίντυνοι καὶ κόποι,
ἀλέμονο! κι' ἀλλο κακὸ μαζί παραφυλά.
Τέ καρδιοχτέπι φοβερό, ποὺ τὴν ψυχὴ λυγίζει,
ἡ ἀντάρα ἡ πιὸ παρασικρή σὰν ἀκούστει!
Καὶ μὲς στὴ φρίκῃ, ποὺ ἀμετρη τὸν λογισμὸ γεμίζει,
κκνεῖς ποὺ νά' βρει νὰ πιαστεῖ
μπρὸς στὸ κακὸ ποὺ φοβερίζει;
Τὸν νικητὴν μ' ὅσο χλωρές δάφνες κι' ἀν στεφανώσουν,
ὅσο ἀν τιφωτὰ σ' ἐμδᾶς ἡ ἀσύγκριτη ἡ τιμὴ,
ἀντὰ λαχτάρες μιᾶς καρδιᾶς μποροῦν ν' ἀγτισηκώσουν,
ποὺ γιὰ ἔνα πρόσωπο ἀκριβό τρέμει κάθε στιγμὴ;

ΔΙΑΣ

Σ' ἐσένα κάθετι ποὺ τὸν πόθιο μου θεριεύει :
ἀπ' ὅλα ἡ φλόγα μιᾶς καρδιᾶς θωρᾶ κι' ἀντιχτυπᾶ·
καὶ — δὲ θά σου τὸ κρύψω, ναὶ — καθέναν τὸν μαγεύει,
νὰ βλέπει τέσσον ἔρωτα σὲ κείνην ποὺ ἀγάπη.
Ωστόσο — πῶς νὰ σου τὸ πῶ ; — μὲ κρυφοτρέψει, νά, κατί¹
γιὰ τὴν φιλία σου τὴ θερμή ποὺ μοῦ χει ἔσαινοιχτεῖ·
κ' ἡ ἀγάπη μου νὰ τὴ χαρεῖ, γλυκιά μου, πιὸ γεμάτη,
δὲ θά τ' θελε μὲ κείνη καὶ τὸ χρέος σου νὰ μπλεχτεῖ.
Μόνο στὴ λάβρα ποὺ σὲ καίει, στὸν ἕδιο ἐμὲ μονάχα
ἀς ἥταν τῆς ἀγάπης σου τὰ δῶρα νὰ χρωστῶ,
κι' ὅχι καθόλου ἀπ' τὸν δεσμὸ τοῦ γάμου χαριστὸ
ὅτι μοῦ δίνεις νά χα.

ΑΛΚΜΗΝΗ *la qualité que*
‘Ωστόσο ἀπ’ τὸν δεσμὸν αὐτὸν ή λάβος, ποὺ μὲ ἀνάβει,

übersetzung -

la qualité que j'ai de votre époux

ΑΛΚΜΗΝΗ

la qualité que j'ai de votre époux

τὸ ἐλεύτερο ἔχει γιὰ νὰ βγεῖ στὸ φῶς,
κι' ἀν στὴν καρδιά σου ἀγάκουστος καημός βόσκει κρυφός,
δὲ φτάνει ὁ νοῦς μου νὰ τὸν καταλάβει.

ΔΙΑΣ

"Ἄχ! ὅτι νιώθω ἐγὼ γιὰ σέ, τέτια στοργή καὶ πάθος,
ἄντρας γιὰ τὴ γυναίκα του δὲν ἔνιωσε ποτέ,
καὶ δὲ λογιάζεις, σὲ στιγμές γλυκές ὅπως αὐτές,
ποιὸ εἰν' ὅλο ἐδῶ τὸ βάθμος.

Δὲ βάζεις ὁ νοῦς σου, μιὰ καρδιά στὸν ἔρωτα δοσμένη,
πῶς χλιαρά μικροπράμυκτα μετρᾶ μὲ προσοχή·
πῶς κι' ἄλλο τὴν ἀνησυχεῖ:

μὲ ποιὸν τρόπο θὰ γίνει εὔτυχισμένη.

Σὲ μένα ἐδῶ, γλυκιὰ κι' ὅμορφη Ἀλκμήνη,
βλέπεις τὸν ἄντρα, βλέπεις καὶ τὸν ἔραστήν·

μὰ μόνο γιὰ τὸν ἔραστή μὲ νιώζει — πῶς νὰ γίνει; —
στὸν ἄντρα, ἀμα εἴμαι δίπλα σου, γρικῶ τὸν χαλαστή. je sens — que le
Τὸ στέφανό σου ὁ ἔραστής μιὰ καὶ τρελὰ ζηλεύει, le gène
ποθεῖ, ἡ καρδιά σου μοναχά γι' αὐτὸν νὰ 'ναι ἀνοιχτή,
κ' ἡ δίψα του δὲ θ' ἀνεχτεῖ,

νά 'χει ὅτι ἀπὸ τὸν ἄντρα κλέβει.

Νά 'ρχεται θέλει (ἡ ἀγάπη σου) μόνο ἀπὸ ἀγνή πηγή, vos auteurs
δὲ θέλει τίποτα ὁ δεσμός τοῦ ὑμέναιου νὰ τοῦ δώσει,
τίποτα κ' ἔνα χρέος στρυφόν, ποὺ τὴν καρδιά ὀδηγεῖ
καὶ ποὺ τοῦ πιὸ θερμοῦ φιλιοῦ καθημερά θὰ βγεῖ
τὴ γλύκα νὰ τὴ φαρμακώσει.

Κ' ἔτσι, ως τὸν κουφοκαίει καημός ποὺ δὲ θὰ σβήνει,
θέλει, μὴ καὶ καθόλου κακοφανιστεῖ,

ὅτι τοῦ φέρνει πίκρα νὰ ξεχωριστεῖ:

(ὁ ἄντρας μονάχα μὲ τὴν ἀρετή σου δὲς μείνει,) εἰλορος - αρετή
μὰ ἀπὸ τὴν καρδιά σου, τὴ γεμάτη καλωσύνη,
ὅλη ἡ στοργή κ' ἡ ἀγάπη δὲς πάει στὸν ἔραστή.

ΑΛΚΜΗΝΗ

"Ἄχ! Ἀμφιτρύωνα, μά, στ' ἀληθινά,
λόγια εἰν' αὐτὰ ποὺ λέεις; γιὰ στάσου:

κανεὶς ἀν σὲ ἄκουγε ἀπὸ πουθενά,
τρέμω μὴν ποῦν δὲν εἴσαι στὰ σωστά σου.

ΔΙΑΣ

Τί γνωστικὰ τὰ λόγια ἐτοῦτα πού 'ναι,
'Αλκμήνη, ὁ νοῦς σου δὲν μπορεῖ νὰ βάνει.
Μὰ κι' ἀλλο δὲν μείνω, θάξουν δέκιο ὅτι κι' ἀν ποῦνε·
μὲ βιάζει ἡ ὥρα νὰ γυρίσω στὸ λιμάνι.
Χαῖρε! τοῦ χρέους μου ἡ παράξενη ἀγριοσύνη
μὲ ἔσκολνδ γιὰ λίγο ἀπὸ κοντά σου·
ὅμως τὸν ἀντράχ σὰ θὰ ιδεῖς, ὅμορφη 'Αλκμήνη,
παρακαλῶ, τὸν ἐραστὴ στοχάσου.

ΑΛΚΜΗΝΗ

Αὐτὸς οἱ θεοὶ ποὺ ταίριαξαν, ἔγὼ πῶς νὰ χωρίσω;
μοῦ εἶναι δὲντραχ σολὸν ἀκριβός, δὲν πάει κι' δὲντρας πίσ-

Δ' ΣΚΗΝΗ. — ΚΛΕΑΝΘΗ, ΕΡΜΗΣ.

ΚΛΕΑΝΘΗ (μέσα της).

Θέ μου, τί χάδια καὶ κακὸ
ἐνδὸς ἀντρός ποὺ τὸν λατρεύει!
Τοῦ μούργου μου ποῦ νὰ κατέβει
κ' ἐμὲ νὰ δώσει μερδικό!

ΕΡΜΗΣ (μέσα του).

Ἡ Νύχτα, ὃς τῆς μηνύσω τώρα,
καιρός τὰ πέπλα νὰ διπλώσει·
καὶ τ' ἀστρα πιὰ γιὰ νὰ σαρώσει,
ὁ Ἡλιος ἀπ' τὸ κρεβάτι του νὰ σηκωθεῖ 'ναι ὥρα.

ΚΛΕΑΝΘΗ (σταματόγντας τὸν Ερμῆ).

Μπά! ἔτσι ἐσύ μᾶς παρατάς;

ΕΡΜΗΣ

"Εμ, τί; νὰ κάτσω, θές, δῶ χάμου,

νὰ μὴν κοιτάξω τὴ δουλειά μου;

μακριὰ ἀπ' τὸν Ἀμφιτρύωνα θές νὰ μὲ κρατᾶς;

ΚΛΕΑΝΘΗ

Μὰ ἔτσι - δά, μοῦργο, νὰ τὸ σκάζεις,
μὲ τρόπο τόσο πιὰ χοντρό!

ΕΡΜΗΣ

Χαρὰ στὸ πράμα νὰ χολιάζεις!
μαζὶ νὰ μείνουμε ἔχουμε ὅλον τὸν καιρό.

ΚΛΕΑΝΘΗ

Καλέ, γιὰ κοίτα χωριατιά! μπά, θὰ μ' ἀφίσεις,
δίχως ἐνα γλυκόλογο, νὰ μὲ καλοκαρδίσεις;

ΕΡΜΗΣ

Ποῦ, διάολε, θὲς δ νοῦς μου νὰ βαλθεῖ
παπαρδέλες ἐδῶ νὰ σοῦ ἀραδιάσει!
Δεκάξι χρόνια παντρεμένοι, ἔχουμε ἀδειάσει
κ' εἶναι καιρὸς πού, δ, τι εἰχαμε νὰ ποῦμε, ἔχει εἰπωθεῖ.

ΚΛΕΑΝΘΗ

Τὸν Ἀμφιτρύωνα, μοῦργο, δὲν κοιτᾶς;
Γιὰ δὲς τὶ ἀγάπη φλογερὴ ποὺ δείχνει τῆς Ἄλκμήνης,
καὶ ντράπου, τὴ γυναικα σου ποὺ τὴν παραπετᾶς
κ' ἔρωτα διόλου δὲν τῆς δίνεις.

ΕΡΜΗΣ

"Ε! τὶ τὰ θές, Κλεάνθη, αὐτοὶ ν' ἀκόμα ἐρωτεμένοι.
Στὰ νιάτα εἶναι τὸ καθετὶ καλό·
τώρα δ, τι, στὴν ἀρχή, γι' αὐτοὺς τόσ' ὅμορφα πηγαίνει,
γιὰ μᾶς, ἀντρόγυνο παλιό, θά ταν πολὺ σαχλό.
Γοῦστο ποὺ θά 'χε, αἰστήματα τώρα νὰ σοῦ πουλῶ,
καὶ νά 'μαστε καὶ σφιχταγκαλιασμένοι!"

ΚΛΕΑΝΘΗ

Τί; δὲν μπορῶ, λές, ἀπιστε, νὰ ἐλπίσω,
κ' ἐμένα μιὰ ψυχὴ νὰ μὲ γλυκοκοιτάξει;

ΕΡΜΗΣ

Τέτιο πράμα νὰ πῶ; μπὰ θεὸς φυλάξοι!
μὰ ἐγώ, ἔνας γεροξούρης, ἐρωτοδουλείες ν' ἀρχίσω,
ὅποιος μὲ δεῖ ἀπ' τὰ γέλια θὰ πλαντάξει.

ΚΛΕΑΝΘΗ

Σοῦ ἀξίζε πέτια τύχη ἐσένα, μασκαρά,
ἔτσι τίμια γυναίκα νά χεις γιὰ κυρά;

ΕΡΜΗΣ

"Αχ, θέ μου! εσύ παράεισαι τιμημένη:
τόση τιμὴ είναι μόνο γιὰ μπελά.
Νὰ μοῦ παιτρες πιὸ λίγο τὰ μυαλός,
κι' ἀς μήν ἥσουν καὶ τόσο προκομμένη.

ΚΛΕΑΝΘΗ

Μπά; ἔχεις νὰ πεῖς, ποὺ ζώ ἔτσι φρόνιμα στὸ σπίτι;

ΕΡΜΗΣ

Γιὰ μένα ἡ γλύκα εἰν' ὅλη ἡ χάρη στὴ γυναίκα·
μὰ ἡ ἀρετὴ σου κάνει φασαρία γιὰ δέκα
καὶ μοῦ χει παραμπεῖ στὴ μύτη.

ΚΛΕΑΝΘΗ

Σοῦ πρεπε μιὰ ἀπὸ κεῖνες τῆς γαλίφες νά χεις,
τεχνίτρες ὅλο γάζι καὶ κακό,
πού ναι στὰ καλοπιάσματα μαστόρισσες μονάχες
κ' ἔτσι, τὸν χάρτει ὁ ἄντρας τους τὸν ἀγαπητικό.

ΕΡΜΗΣ

"Ε! θέλεις νὰ σοῦ πῶ κι' αὐτό;
τ' ὅνομα ἀν τοῦ βγει, στὸν κουτὸ μονάχα φέρνει λύπη:
κ' ἐγὼ γιὰ νόμο μου κρατῶ:
«Μακριὰ οἱ σκοτούρες, κ' ἡ τιμὴ ἀς μοῦ λείπει».

ΚΛΕΑΝΘΗ

Μπά; δίχως βαρυγκόμια· θὰ ὑποφέρεις,
νά χω ἀγαπητικὸ καὶ νὰ τὸ ξέρεις;

ΕΡΜΗΣ

Πᾶς, φτάνει νὰ μὴ μοῦ ξεκούφαινες τὸ αὐτό,
τὴ γκρίνια ν' ἀφίνεις καὶ ν' ἀλλαζεις πορεία.

Κάλλιο μιὰ βολικὴ ἀμαρτία,
παρὰ μιὰ βαρετὴ ἀρετή.

Γειά σου, Κλεάνθη μου, χρυσό μου,
μὲ τὸν ἀφέντη πάω κοντά.

(Φεύγει).

ΚΛΕΑΝΘΗ

Νὰ σοῦ τὸν συγυρίσει αὐτὸν τὸν παστρικό μου,
γιατὶ ἡ καρδιά μου δὲν κοτᾶ;
”Ἄχ! πάω νὰ σκάσω ἀπ’ τὸ κακό μου,
ποὺ τίμια εἰμ’ ἀπὸ φυσικό μου!

ΔΕΥΤΕΡΗ ΠΡΑΞΗ

Α' ΣΚΗΝΗ. — ΑΜΦΙΤΡΥΩΝΑΣ, ΣΩΣΙΑΣ

ΑΜΦΙΤΡΥΩΝΑΣ

Κόπιασε, ἀχρεῖ. Τὸ δέρεις, ἀρχιφανφαρόγο,
ποὺ ὅσφ' πες φτάνουν τὰ πλευρὰ νὰ σοῦ τσακίσω;
καὶ ὅπως θέλει διμούρος ἴμου νὰ σὲ συγυρίσω,
ἔνα ραβδὶ μοῦ λείπει μόνο;

ΣΩΣΙΑΣ

Ἄφοϋ ἀρχινᾶς σὲ τέτιον τόνο,
ἀφέντη, νά, ἐγώ θὰ τὸ κλείσω·
σὲ ὅλα ἔχεις δίκιο ἐσύ, δηλώγω.

ΑΜΦΙΤΡΥΩΝΑΣ

“Α μπά; γι' ἀλήθειες πᾶς νὰ μοῦ περάσεις, χάχα,
τὰ φουσκωμένα παραμύθια σου ποὺ ἀκῶ;

ΣΩΣΙΑΣ

Κάθε ἄλλο, ἐγώ μαι δοῦλος κ' εἶσαι ἀφεντικό·
ὅτι ἐλόγου σου δρίσεις θὰ γενεῖ μονάχα.

ΑΜΦΙΤΡΥΩΝΑΣ

Καλά, θὰ βασταχτῷ λοιπόν, νὰ μὴ στὶς βρέξω
καὶ νὰ μοῦ δώσεις θὰ 'σ' ἀκούσω ἀγαφορά.
Τὸ ἀνακάτωμα ἐτοῦτο πρέπει νὰ διεμπλέξω,
πρὶν νὰ ἴδω μέσα τὴν κυρά.

Μάζω τὸν νοῦ σου, μὴν ἀφίσεις τίποτα ἔξω
καὶ σ' δ' τι σὲ ρωτῶ, ἀποκρίνου στὴ σειρά.

ΣΩΣΙΑΣ

Μὰ κουτουράδες μπάς καὶ κάνω,
πές, νὰ χαρεῖς, μιὸς καὶ καλή,
ποιὰν ὄρίζεις, ἀφέντη, ἐδῶ ρότα νὰ βάνω :
ὅτι ἔχω στὴν καρδιὰ τὸ στόμα νὰ λαλεῖ,
ἢ ὅπως τὸ συνηθοῦν μπρὸς σὲ μεγαλουσιάνο ;
νά 'ναι ἡ ἀλήθεια ἀπ' ὅλα πάνω
ἢ ὅπως ἡ εὐγένεια τὸ καλεῖ ;

ΑΜΦΙΤΡΥΩΝΑΣ

"Οχι : ἀπὸ σένα θέλω ἔγώ,
μόνο ξεκάθαρα νὰ πεῖς δ', τ' εἶδες πρῶτα - πρώτα .

ΣΩΣΙΑΣ

Καλά, μοῦ φτάνει δὲν ἀργῶ :
κάμε λοιπὸν ἀρχὴ καὶ ρώτα.

ΑΜΦΙΤΡΥΩΝΑΣ

"Αμα τὴ διαταγὴ μου σοῦ 'δωσα πολληώρα . . . ;

ΣΩΣΙΑΣ

Κίνησα· μαύρη σκέπη κλεῖ τὸν οὐρανό·
βλαστημῶ ἐσένα ἀπ' τὸ κακό μου καὶ τὴν ὥρα,
χίλιες φορὲς τὴ διαταγὴ κακοχρογῶ.

ΑΜΦΙΤΡΥΩΝΑΣ

Τί, μασκαρά ;

ΣΩΣΙΑΣ

Πές μου ἔναν λόγο, ἀφέντη, τώρα,
κι' ἀν θές, τὰ ψέματα ἀρχινῶ.

ΑΜΦΙΤΡΥΩΝΑΣ

'Ορίστε πῶς μᾶς δείχνεις δ' δοῦλος προθυμιά !
"Ας είναι. Πές, λοιπόν, τί σοῦ 'τυχε στὸν δρόμο ;

ΣΩΣΙΑΣ

Σκιὰ σὰν ἔβλεπος καμιά,
πάγωνε τὸ αἷμα μου ἀπ' τὸν τρόμο.

ΑΜΦΙΤΡΥΩΝΑΣ

Δειλέ!

ΣΩΣΙΑΣ

Κ' ή φύση ἔχει καπρίτσια, σὰ μᾶς πλάθει
τοῦ καθενὸς μοιράζει ξέχωρα τὴ χάρη του:
ἄλλος θὰ τὸ ἀκριβοπούλήσει τὸ τομάρι του·
νὰ τὸ γλυτώνω ἐγώ ἔχω μάθει.

ΑΜΦΙΤΡΥΩΝΑΣ

Σὰν ἔφτασες ἐδῶ . . . ;

† ΣΩΣΙΑΣ

Στὴν πόρτα μας μπροστά
εἶπα, ἐδῶ μόνος μου κομμάτι ἀς μελετήσω,
μὲ τὴ σειρὰ καὶ ταιριαστὰ
τὴν ξακουστὴ ίστορία τῆς μάχης θ' ἀρχινήσω.

ΑΜΦΙΤΡΥΩΝΑΣ

Κ' ὅστερα ;

ΣΩΣΙΑΣ

Μὲ σκοτίζει, σὲ μπελὰ μὲ βάνει.

ΑΜΦΙΤΡΥΩΝΑΣ

Ποιός ;

ΣΩΣΙΑΣ

‘Ο Σωσίας, κάποιος ἐγώ, ποὺ ζήλια τοῦ κολλᾶ,
κι' αὐτὸν νὰ στέλνεις στὴν Ἀλκμήνη ἀπ' τὸ λιμάνι,
κι' ὅλα τὰ μυστικά μας ξέρει αὐτὸς καλά,
σὰν τὸν ἐγώ ποὺ σοῦ μιλᾶ.

ΑΜΦΙΤΡΥΩΝΑΣ

Παραμύθια !

ΣΩΣΙΑΣ

Καθόλου, ἀφέντη, ή σκέτη ἀλήθεια.
Κεῖνος δ' ἐγώ, μὴν πεῖς ἐγώ, βρέθηκε δῶ·
κ' ἥμουν μέσα, δὲν εἴναι παραμύθια,
πρὸν καν τὸ σπίτι καλούδω.

ΑΜΦΙΤΡΥΩΝΑΣ

Γιὰ πές μου, τί σοῦ 'χει καπνίσει
κι' ἀλαμπουρνέζικα μιλᾶς;
"Ονειρό τάχα; ή μή μεθύσι;
σοῦ 'στριψε καὶ παραμιλᾶς;
ή μή στ' ἀγέλαστα γελᾶς;

ΣΩΣΙΑΣ

Δὲ βάζω γιώτα παραπάνω
κι' οὕτε σοῦ 'πα ἀλλα τῶν ἀλλῶ.
Σὰν ἀντρας, στὴν τιμή μου ὅρκο σοῦ βάνω,
καὶ δῶσε πίστη ἐδῶ, περικαλῶ.
Σοῦ λέω, κεῖ τὸν Σωσία ποὺ τονὲ λόγιαζα ἔγαν,
διπλὸς βρέθηκα ἐδῶ πολληώρα·
κι' ἀπ' τοὺς δυὸς ἐγώ, ποὺ μεταξύ τους παραβγαίναν,
μέσοι εἰναι ὁ ἔνας καὶ μπροστά σου ὁ ἀλλος τώρα·
κ' ἐνῶ τοῦτος ὁ ἐγώ ἀποδῶ στὰ πόδια του ἔχει ρέψει,
βρῆκε τὸν ἄλλο ἐγώ γερόν, κεφάτον, μιὰ χαρά,
μὲ μιὰ μόγο ἔγνια, μὲ μιὰ σκέψη:
νὰ δέρνει καὶ νὰ σπάει πλευρά.

ΑΜΦΙΤΡΥΩΝΑΣ

Τί νὰ πῶ; Θά 'χω ὑπομονὴ μεγάλη,
νεῦρα γερά, διόλου χολή,
ἔναν δοῦλο ν' ἀκούω φευτιές νὰ μοῦ πουλεῖ.

ΣΩΣΙΑΣ

"Αν τὰ μπουρνία σου ἔχεις πάλι,
συζήτηση δὲν ὀφελεῖ:
ξέρεις, τὴν κόβω, δὲν ἔχει ἀλλη.

ΑΜΦΙΤΡΥΩΝΑΣ

Καλά! δίχως θυμούς θ' ἀκούω, σοῦ τό 'χω τάξει.
Μὰ πές μου τώρα, μὲ τὸ χέρι στὴν καρδιά,
βρίσκεται στὸ ἀπιαστο μυστήριο, πόχεις φτιάξει,
καν λίγη ἀλήθειας μυρουδιά;

ΣΩΣΙΑΣ

"Οχι, δίκιο ἔχεις, κι' ὅποιος τὸ ἀγρικήσει,
ἀπίστευτο θὰ τοῦ φανεῖ,
λαλιὰ θὰ χάσει καὶ φωνὴ·
ἀλλόκοτη, σαχλὴ ιστορία καὶ παρὰ φύση,
δὲ στέκει, λίγη ἀν ἔχεις κρίση·
ἄμ. ἔλα πού ναις ἀληθινή !

ΑΜΦΙΤΡΥΩΝΑΣ

Ποιός θὰ τὰ χάψει, ἀν τὸ μυαλό του ἔχει σωστό ;

ΣΩΣΙΑΣ

Σάστισα νὰ βρεθῶ διπλός, ὁ νοῦς μου ἐμπλέχτη,
κ' ἔτσι εἶδα κ' ἐπαθα κ' ἐγώ ᾧς που νὰ πειστῶ :
Ἐπαιρνα κεῖνον τὸν ἐγώ μου γιὰ θεομπαίχτη,
μὰ μ' ἐφερε, ἀπὸ δῶ ἀπὸ κεῖ, νὰ γνωριστῶ :
εἶδα ποὺ ἥταν ἐγώ κι' ὁ ἐγώ ἀποδῶ τὸ δέχτη.
'Απ' τὴν κορφὴ ὡς τὰ νύχια στὸν δικό μου τὸν ντορό,
ώραϊος, εὐγενικός, τὸ τρόπους καὶ τὸ ἀγέρα !
καὶ δυὸ σταλαγματιές νερὸ
τόσο δὲ μοιάζουν πέρα ὡς πέρα.
Μόνο δὲς μὴν ἥταν τῆς χερούκλας του ἡ φοβέρα,
δὲ θὰ 'θελα ἀλλο νὰ χαρῶ !

ΑΜΦΙΤΡΥΩΝΑΣ

Πῶς νὰ μὴ χάσω κι' ὅση ὑπομονὴ καὶ νά 'χα !
Μὰ καλά, καὶ δὲν μπῆκες σπίτι στὰ στερνά ;

ΣΩΣΙΑΣ

Νὰ μπῶ, λέει : καὶ πῶς τάχα ;
τ' ἀγύριστο κεφάλι μου ἔτσι-δὰ γυρνᾶ ;
στὸ σπίτι ὅλα γιὰ μένα ἐγώ κλειστὰ δὲν τὰ 'χα ;

ΑΜΦΙΤΡΥΩΝΑΣ

Πῶς δά ;

ΣΩΣΙΑΣ

Μ' ἔνα στειλιάρι, νά !
Πῶς μ' ἔτσουξε, τὸ ξέρει ἡ ράχη μου μονάχα.

ΑΜΦΙΤΡΥΩΝΑΣ

Στὶς ἔβρεξαν ;

ΣΩΣΙΑΣ

Ναΐ.

ΑΜΦΙΤΡΥΩΝΑΣ

Ποιός ;

ΣΩΣΙΑΣ

Ο ἐγώ.

ΑΜΦΙΤΡΥΩΝΑΣ

Μόνος σου ἐσύ ;

ΣΩΣΙΑΣ

Ναΐ, ἐγώ : μόνο ὅχι ἐγώ ἐδωπέρα,
παρὰ δὲ κειμέστα ἐγώ· μοῦ ἀργασε τὸ πετσί.

ΑΜΦΙΤΡΥΩΝΑΣ

Τί σαλιαρίζεις, τὴν κακή ψυχρή σου μέρα !

ΣΩΣΙΑΣ

Δὲν εἶναι διόλου χωρατά.

Μπρὸς στὸν ἐγώ, ποὺ πρὸν εἶχα ἀνταμώσει,
δὲν πιάνει χαρτωσὶδε δὲν ἐγώ ποὺ σὲ κοιτᾶ :
Βαρὺ ἔχει κεῖνος χέρι καὶ ἀφοβιὰ δημως πόση !
τρανὰ σημάδια μοῦ χει δώσει,
μ' ἀλάλιασε κεῖνος δὲν τοῦ κερατᾶ.
Τὸν μασκαρά ! ὅποιον πιάσει, ποῦ νὰ τοῦ γλιτώσει.

ΑΜΦΙΤΡΥΩΝΑΣ

Τέλειωνε. Τὴ γυναίκα μου εἰδες ;

ΣΩΣΙΑΣ

”Οχι.

ΑΜΦΙΤΡΥΩΝΑΣ

Καὶ γιατί ;

ΣΩΣΙΑΣ

Γιὰ κάποια αἰτία πολὺ μεγάλη.

ΑΜΦΙΤΡΥΩΝΑΣ

Γιὰ λέγε, ἀχρεῖε, ποιός σ' ἔκαμε τοῦ χρέους σου ἀρνητή;

ΣΩΣΙΑΣ

Χίλιες φορὲς θὰ ξαναλέμε τὰ ἴδια πάλι;
 Ἐγώ, σοῦ πα. 'Ο ἐγώ, ποὺ ἔχει γροθιὰ πιὸ δυνατὴ
 καὶ μὲ τὴ βιὰ· μ' ἔχει ἀπ' τὸ σπίτι σου ἔξω βγάλει,
 κεῖνος δὲ γάρ ποὺ μοῦ τὴ σκάζει,
 ποὺ ἄλλον ἐγώ δὲν τὸν χωνεύει,
 δὲ γάρ ποὺ ἐμένα μὲ ζηλεύει,
 δὲ ἀντρεῖος ἐγώ, ποὺ σὰ σκυλιάζει,
 στὸν ἄναντρον ἐγώ ξεσπάζει,
 τέλος δὲ γάρ ποὺ σπίτι ἀνέβη,
 δὲ γάρ ποὺ ἐμένα ἐξουσιάζει,
 δὲ γάρ στὸ ξύλο ποὺ μὲ σπάζει.

ΑΜΦΙΤΡΥΩΝΑΣ

Θὰ 'χει τραβήξει τὸ πρωὶ κάμποσο παραπάνω
 καὶ τοῦ 'φυγε τὸ λίγο του μυαλό.

ΣΩΣΙΑΣ

"Αν ἄλλο ἀπὸ νερὸ δέχω πιεῖ, νὰ μὴν Ξημερωθῶ :
 κοίτα νὰ δεῖς ὄρκο ποὺ βάνω.

ΑΜΦΙΤΡΥΩΝΑΣ

"Ε ! τότε σίγουρα λοιπὸν στὸν ὑπνο τὸ 'χεις ρίξει ;
 Καὶ μέσα στὸ ἀποκάρωμα, τοῦτα τὰ παραμύθια
 κάποιο ὄνειρο κακὸ θὰ στά 'χει δεῖξει
 καὶ ἐσύ μοῦ τὰ περνᾶς τώρα γι' ἀλήθεια.

ΣΩΣΙΑΣ

Κάθες ἄλλο. Μάτι ἐγώ δὲν ἔχω κλείσει,
 κι' οὕτ' εἶχα δὰ κέφι γι' αὐτό.
 Εύπνιος δὲς τώρα ἔχω λαλήσει,
 ξύπνιος καὶ τὸ πρωὶ 'μουν —θὲς νὰ στ' ὄρκιστῶ ;—
 καὶ τὸν ἄλλον Σωσία τὸν βρῆκα ξυπνητό,
 σὰν τοῦ 'ρθε νὰ μὲ κοπανίσει.

ΑΜΦΙΤΡΥΩΝΑΣ

Τὰ λόγια πάφε κ' ἔλα πᾶμε·
πολὺ μοῦ πῆρες τὰ μυαλά.

Μεγάλη μου ἡ ὑπομονή, καὶ τρελὸς θά 'μαι
ν' ἀκῶ ἔναν δοῦλο ἔτσι ἄρες-μάρες νὰ μιλᾶ.

ΣΩΣΙΑΣ

"Ολα τὰ λόγια εἰν' ἄρες-μάρες,
μικροῦ τὸ στόμα σὰ λαλεῖ·
θά 'χουν ὁστόσο ὅλες τὶς χάρες,
τρανοῦ ἀν τὰ βγάλει κεφαλή.

ΑΜΦΙΤΡΥΩΝΑΣ

Μὴν ἀργοῦμε ἀλλο, μέσα πᾶμε.
Μὰ νά ἡ Ἀλκμήνη ποὺ προβαίνει λυγερή.
Δίχως ἀλλο ἀπὸ τώρα δὲ μὲ καρτερεῖ·
θὰ ξαφνιαστεῖ ἐδῶ κιόλα νά 'μαι.

Β' ΣΚΗΝΗ. — ΑΛΚΜΗΝΗ, ΚΛΕΑΝΘΗ, ΑΜΦΙΤΡΥΩΝΑΣ, ΣΩΣΙΑΣ

ΑΛΚΜΗΝΗ (χωρὶς νὰ ἴδει τὸν Ἀμφιτρύωνα).

"Ἄς πᾶμε γιὰ τὸν ἀντρα μου, Κλεάνθη, στοὺς θεοὺς
τὸ χρέος μας νὰ ξοφλήσουμε,
καὶ γιὰ τὴ νίκη τὴ λαμπρή, ποὺ ἔκείνης τοὺς καρποὺς
ἡ Θήβα μὲ τὸ χέρι του δρέπει, νὰ εὐχαριστήσουμε.

(Ἀντικρύζοντας τὸν Ἀμφιτρύωνα).

Θεοί!

ΑΜΦΙΤΡΥΩΝΑΣ

Δῶσε, οὐρανέ, τὸν Ἀμφιτρύωνα νικητὴ
μ' ἀναγάλια ἡ Ἀλκμήνη ν' ἀνταμώσει,
καὶ τούτη ἡ μέρα ἡ ζηλευτὴ
στὰ μάτια μου μ' ἀνάλλαχτη καρδιὰ ἀς σὲ ξαναδώσει·
κ' ἔκει ἡ ψυχή μου ἀς βρεῖ λαχτάρα τόση,
ὅση σοῦ φέρνει τώρ' αὐτή!

ΑΛΚΜΗΝΗ

Μπά, πίσω κιόλα;

ΑΜΦΙΤΡΥΩΝΑΣ

Αλήθεια, τέτια μέρα,
δὲ βλέπω ἀγάπην νὰ μου δείχνεις καὶ πολύ.
Τί πάει νὰ πεῖ τὸ «κιόλα πίσω» αὐτὸ ἐδῶ πέρα;
τέτιες ὥρες ποτέ της ἔτσι δὲ μιλεῖ
καρδιὰ ἀπ' τὸν ἔρωτα τρελή.

Τό χα πυρφό καμάρι μου, ὅσο νό 'ναι,
πώς θά βρισκεις μακρὺν τὸν χωρισμό.
Μὲ θέρμη ἀν λαχταρᾶ κανεὶς τὸν γυρισμό,
ἀτέλειωτες εἰν' οἱ ὥρες, δὲν περνάνε.
Δύμα ἡ ἀγάπη μας μακριά 'ναι,
καὶ λίγο αὐτὸ ἀν βαστᾶ, δὲν ἔχει τελειωμό.

ΑΛΚΜΗΝΗ

Δὲν νιώθω τί . . .

ΑΜΦΙΤΡΥΩΝΑΣ

Μά, Ἀλκμήνη, σὲ καημούς ἡ μπόρες,
ἡ ἀνυπομονησιά μας τὸν καιρὸ μετρᾶ·
ἔσν ὅμως διατιμᾶς τοῦ χωρισμοῦ τῆς ὥρες,
σὰν ἔνας ποὺ δὲ λαχταρᾶ.

Αμά ἀγαποῦμε ἀληθινά,
ὅ μισεμὸς μᾶς θανατώνει
κι' ὁ πού 'ναι ἀπαντοχή μας μόνη
πάντα θαρροῦμε ἀργὰ γυρνᾶ.
Τὸ δέξιμό σου, δόμοιογῶ,
τοῦ ἔρωτά μου πολὺ τοῦ κακοφάνη
κι' ἀπ' τὴν καρδιὰ σου καρτεροῦσα ἐγὼ
ἄλλες χάρες νὰ κάνει.

ΑΛΚΜΗΝΗ

Τοῦτος σου ὁ λόγος νά 'χει στήριγμα κανένα,
ὅ νοῦς μου δὲν μπορεῖ νὰ τὸ χωρέσει,
κι' ἀν ἔχεις δὰ παράπονο ἀπὸ μένα,

Ύστερ' ἀπ' ὅλα πόχω καμωμένα,
δὲν ξέρω πιὰ κ' ἐγώ τι θὰ σ' ἀρέσει.
Θαρρῶ σὰ γύρισες μὲ τὸ καλὸ χτές βράδυ,
φάνηκε πώς λατρεία ξεχείλιζε ἡ χαρά μου
καὶ πώς ἀντίμεβα τὸ ἐρωτικό σου χάδι
μὲ διτι ζητοῦσ' ἡ ἀπαντοχή σου ἀπ' τὴν καρδιά μου.

ΑΜΦΙΤΡΥΩΝΑΣ

Πῶς εἰπεις;

ΑΛΚΜΗΝΗ

Μὲ τὰ μάτια σου δὲν εἶδες φανερά
τὴν ἀδολη ἀναγάλια μου ξάφνου νὰ ξεπηδήξει;
καὶ πῶς, στὸν γυρισμὸ τοῦ ἀντρός, που ἀγνὰ τὸν λαχταρό,
μπορεῖ καλύτερα ἡ καρδιά τὸ πάθος της νὰ δείξει;

ΑΜΦΙΤΡΥΩΝΑΣ

Καλὲ τι λέσ;

ΑΛΚΜΗΝΗ

Πῶς πέταξε ἡ καρδιά σου,
ποὺ ἔτσι νὰ σὲ καλοδεχτῷ εἶχα τρέξει·
καὶ πῶς, μιὰ κ' ἔφυγες πρὶν φέξει,
τώρα, στὸ ξαφνικὸ τὸ ξαναγύρισμά σου,
δὲ βλέπω τι τὸ σάστισμά μου σοῦ χει φταίξει.

ΑΜΦΙΤΡΥΩΝΑΣ

Μή καὶ τὴ νύχτα, 'Αλκμήνη, σοῦ ἔκλωθε στὴ σκέψη
κάποιο ὄνειρο τὸν βιαστικὸ τὸν γυρισμό μου,
καὶ σοῦ είχε τὴν ἀλήθεια τούτη προμαντέψει;
κ' ἐνώ στὸν ὑπνο μοναχὰ μ' ἔχεις χαιδέψει,
τὸν ἔρωτα, θαρρεῖς, τὸν φλογερό μου
πῶς ἡ καρδιά σου ἔχει μερέψει;

ΑΛΚΜΗΝΗ

Μή κι' Αμφιτρύωνα, σοῦ σκοτίστη ἐσένα ἡ σκέψη
ἢ καμιὰ βίδα σοῦ χει στρίψει, ἀλίμονό μου,
καὶ τὴν ἀλήθεια τοῦ ἔρχομοῦ σου ἔχεις μπερδέψει;
καὶ τώρα, γιὰ ὅσα χάδια ἐγὼ σ' ἔχω φιλέψει,

αντὶ μα

τὸν ἔρωτα τὸν ἀκριμάτιστό μου
θέλει ἡ καρδιά σου νὰ ποιητέψει;

ΑΜΦΙΤΡΥΩΝΑΣ

υφειν Τὴ (βίδα) τούτη, γιὰ πεσκέσι,
ἀγαρμπη κάπως τὴ θαρρῶ.

ΑΛΚΜΗΝΗ

"Ἐχει πολὺ μεγάλη σκέση
μὲ τὸ δικό σου τ' ὄνειρο.

ΑΜΦΙΤΡΥΩΝΑΣ

Τ' ὄνειρο ἀν βγάλω, δίχως ἀλλο
δὲν ὑποφέρονται ὅσα λέσ.

ΑΛΚΜΗΝΗ

Τὴ βίδα ποὺ θὰ σοῦ χει στρίψει ἀν βγάλω,
δε στέκονται οἱ κουβέντες σου οἱ τρελές.

ΑΜΦΙΤΡΥΩΝΑΣ

Τὴ βίδα, Ἀλκμήνη, δὲν τὴν παρατοῦμε;

ΑΛΚΜΗΝΗ

Τ' ὄνειρο, δὲν τὸ παρατᾶς κ' ἐσύ;

ΑΜΦΙΤΡΥΩΝΑΣ

Σ' αὐτὴ ἔδωπέρα τὴ συζήτηση
δὲν κάνει τὸ σκοινὶ νὰ τὸ παρατραβοῦμε.

ΑΛΚΜΗΝΗ

Σωστά· κι' ἀσφαλο μήνυμα εἰν', ἀς ποῦμε,
ποὺ κάτι ἐντός μου σάμπεις γιώθω καὶ μὲ σεῖ.

ΑΜΦΙΤΡΥΩΝΑΣ

Μήν κοιτᾶς ἔτσι τάχα νὰ μὲ καλοπιάσεις,
γιὰ νὰ σβηστεῖ τὸ κακοφάνισμα ἀπ' τὸ δέξιμο;

ΑΛΚΜΗΝΗ

Μήν τάχα μ' ἔνα τέτιο παίξιμο
θέλεις ἐσύ νὰ διασκεδάσεις;

ΑΜΦΙΤΡΥΩΝΑΣ

"Αχ ! νὰ χαρεῖς, 'Άλκμηνη, ή γκρίνι' αὐτὴ δὲς τελειώσει :
φτάνουν ίσαμε δῶ τ' ἀστεῖα.

ΑΛΚΜΗΝΗ

"Αχ ! 'Αμφιτρύωνα, τὸ χεις πιὰ παραξῆλώσει :
δὲς πάφει τούτη ή κοροϊδία.

ΑΜΦΙΤΡΥΩΝΑΣ

Μπά, καὶ κοτᾶς νὰ μοῦ τὸ λέες ἔτσι μπροστά μου
πῶς καὶ πιὸ πρὸν δῶ πέρα ἀξιώθης νὰ μὲ δεῦς ;

ΑΛΚΜΗΝΗ

Μπά, καὶ ν' ἀργιέσσαι ἔχεις τὸ θράσος ἐδῶ χάμου
πῶς ηρθες στὰ λημέρια τούτα ἀποβραδίς ;

ΑΜΦΙΤΡΥΩΝΑΣ

'Εγώ ! ηρθα χτές ;

ΑΛΚΜΗΝΗ

Πῶς δχι ; καὶ πριχοῦ νὰ φέξει,
ξανάφυγες μὲ τὸ καλό.

ΑΜΦΙΤΡΥΩΝΑΣ

Οὐφ ! τὸ λογοτριβή καὶ τούτη ὁπόχω μπλέξει !
δὲν εἶγαι νὰ σοῦ φύγει τὸ μυαλό ;
Σωσία !

ΣΩΣΙΑΣ

Τρελόχορτο δός της κουκκιὰ πεγτέξι :¹
σοῦ λέει, ἀφέντη μου, ἀλλα τῶν ἀλλῶ.

ΑΜΦΙΤΡΥΩΝΑΣ

'Άλκμηνη, στ' ὄνομα τῶν θεῶν, γιὰ στάσου !
συνέπειες θά χει δ λόγος σου πολλές·
Ἐλλα ξανὰ στὰ σύγκαλά σου
καὶ συλλογίσου αὐτὰ ποὺ λές.

¹ Elle a besoii de six grains d'*elleboros*, λέει τὸ κείμενο. Μονάχα βμως στὰ λεξιὰ μπορεῖς πιὰ νὰ βρεῖς πῶς τὸν ἐλλέβορο, ποὺ σήμερα δ λαδὸς τὸν ξέρει κώδρη καὶ σκάρφη, τὸν εἶχαν οἱ ἀρχαῖοι γιὰ βιτάγι τῆς τρέλας.

ΑΛΚΜΗΝΗ

Πολὺ καλὰ τὰ συλλογιέμαι,
κι' ὅλοι στὸ σπίτι σὲ εῖχαν δεῖ κ' ὑποδεχτεῖ.
Τί σ' ἔπιασε κ' ἔτσι μιλάς, τὸ ἀναρωτιέμαι
μὰ κι' ἀν χρειαζόταν τώρα αὐτὸν' ἀποδειχτεῖ,
κι' ἂς ποῦμε πῶς τὸ ξέχασαν κι' οὔτε κανεὶς τὸ ξέρει,
θὰ μοῦ χε φέρει, ἔξω ἀπὸ σέ, τὴν εἰδῆση κανεὶς
τῆς νίκης σου τῆς τωρινῆς;
καὶ τὰ πέντε διαμάντια ποιός θὰ μοῦ χε φέρει
τοῦ Πτερελάου, ποὺ πῆγε ἀπ' τὸ δικό σου χέρι
στὸ βασίλειο τῆς Νύχτας τῆς παντοτινῆς;
Θέλεις κι' ἄλλο ἀπ' αὐτὸν τρανότερο σημάδι;

ΑΜΦΙΤΡΥΩΝΑΣ

Τί; σοῦ χω κιόλα χαρισμένα
τὰ δεμένα διαμάντια, ποὺ ἔλαβα μοιράδι
καὶ ποὺ τὰ φύλαγχα γιὰ σένα;

ΑΛΚΜΗΝΗ

Καὶ τὸ ρωτᾶς; Δὲ θὰ δυσκολευτῶ
καθόλου νὰ σὲ πείσω.

ΑΜΦΙΤΡΥΩΝΑΣ

Πῶς;

ΑΛΚΜΗΝΗ (*δείχνοντας τὰ διαμάντια στὴ ζώη της*).

Νά τα.

ΑΜΦΙΤΡΥΩΝΑΣ

Σωσία!

ΣΩΣΙΑΣ (*βράζοντας ἀπὸ τὸν σάκο του τὴν καστίνα*).

Κολοκύθια! ἐδῶ μέσα τὰ κρατῶ.
ἀφεντικό, δὲν πιάνει ἡ κοροϊδία.

ΑΜΦΙΤΡΥΩΝΑΣ

Ἄπειραχτη εἶναι ἡ βούλα.

ΑΛΚΜΗΝΗ (*παρουσιάζοντας τὰ δεμένα διαμάντια*).

Φάντασμα μὴν εἶναι;
Πιάσε. Θέλεις τρανότερη ἄλλη μαρτυριά;

ΑΜΦΙΤΡΥΩΝΑΣ

"Αχ, ούρανέ ! δίκιε ούρανέ !

ΑΛΚΜΗΝΗ

Μὰ ἔλα, Ἀμφιτρύωνα, κρίνε,
ἄν πρόμικτα εἶν' αὐτὰ ποὺ κάνεις σοβαρά·
κάλλια μὲ μόνο τὴν ντροπή σου μεῖνε.

ΑΜΦΙΤΡΥΩΝΑΣ

Σπάσε τὴν βούλα;

ΣΩΣΙΑΣ ἀφοῦ ἀποίξει τὴν καστίνα).

Νὰ μὴ σώσω, εἰν' ἀδειο τὸ κουτί.
Κάποιος μὲ μάγια νὰ τὰ βγάλει ἔχει μπορέσει
ἢ μόνα τους κάμακα φτερά κ' ἡρθαν σ' αὐτή,
σᾶς μάθηταν ποὺ ἥθελες ἐσύ νὰ τὰ φορέσει.

ΑΜΦΙΤΡΥΩΝΑΣ

Ω θεοί, ποὺ δρίζεις ἡ δύναμη σας καθετή,
τί ξαφνικὸ εἶν' αὐτό ; καὶ τί θὰ βγεῖ στὴ μέση, avanture ανή πα
ἡ αγάπη μου νὰ μὴ σκιαχτεῖ ; Σψωρία / was ha
aber nicht verb

ΣΩΣΙΑΣ

Άληθεια ἀν λέει, τὴν ίδια μοίρα ἔχεις μὲ μένα,
κι' ὅπως ἐγώ, διπλός, ἀφέντη, είσαι κ' ἐσύ.

ΑΜΦΙΤΡΥΩΝΑΣ

Πάψε.

ΑΛΚΜΗΝΗ

Γιατί τάς 'χεις χαμένα ;
κ' ἡ ταραχή σου γιὰ ποιόν λόγο ἡ περισσή ;

ΑΜΦΙΤΡΥΩΝΑΣ

Ού ! τί παράξενη σκοτούρα !
δὲν είναι διόλου ὅ,τι ἐδῶ βλέπω φυσικό. Je veux les maléfices qui pa
καὶ πῶς τρέμεις ἡ τιμὴ μου κάνας ξαφνικό, la nature
ὅπου ἀνιωθος ὁ νοῦς θὰ τά βρει σκούρα.

ΑΛΚΜΗΝΗ

'Αφοῦ τὸ πράμακ ἔχεις ἐδῶ χεροπιαστό,
λέεις ν' ἀρνηθεῖς τὴν βιαστικὴν ἐπιστροφή σου ;

Β', 2 στ. 986 — 1010

ΑΜΦΙΤΡΥΩΝΑΣ

ΑΜΦΙΤΡΙΩΝΑΣ

"Οχι. Μὰ μπές στὸν κόπο, ἀνείναι βολετό,
καὶ τὶ ἔγινε, σὰν ἥρθα δῶ, διηγήσου.

ΑΛΚΜΗΝΗ

Μιὰ καὶ μοῦ τὰ ζητᾶς χαρτὶ καὶ καλαμάρι,
Θέλεις νὰ πεῖς πώς τάχα ἐσύ δὲν ἔσουν, εἶ;

ΑΜΦΙΤΡΥΩΝΑΣ

Συμπάθησέ με, μὰ ἔχω κάποιον λόγο, ναΐ,
ποὺ σοῦ γυρεύω τώρα αὐτὴ τῇ χάρη.

ΑΛΚΜΗΝΗ

Οἱ βαριεῖς ἔγνιες καὶ οἱ φροντίδες τοῦ πολέμου
σὲ κάμαν καὶ ἔτσι γρήγορα ὅλα λησμονεῖς;

ΑΜΦΙΤΡΥΩΝΑΣ

Μπόρει· μὰ κάμε μου τὴ χάρη ώστόσο, πέ μου
τὰ ιστορικὰ τῆς νύχτας τουτηνῆς.

ΑΛΚΜΗΝΗ

"Ε! τὶ νὰ στὰ πολυλογῶ; "Ετρεξά σὲ σένα
καὶ ἔκανα ἀπ' τὴ χάρα μου σὰν τρελή·
σοῦ 'δωσα ἔνα γλυκὸ φιλί
καὶ ἀπ' τὴ λαχτάρα μου σ' ἀγκάλιαζα ὅλοένα.

ΑΜΦΙΤΡΥΩΝΑΣ (μέσα του).

"Ἄς μοῦ λέιπε καὶ ή τόση θέρμη σου ή πολλή!

ΑΛΚΜΗΝΗ

Πρῶτα τὸ δῶρο μοῦ 'δωσες αὐτὸ τὸ διαλεχτό,
ποὺ γὰρ μένα ἀπ' τὰ λάφυρα εἶχες καπαρώσει.

Τὸ πάθος της τὸ δυνατὸ
μ' ὅρμή ή καρδιά σου βάλθη νὰ μοῦ φανερώσει
καὶ ἀκόμα πῶς τὴν ἔσφιγγε τὸ χρέος τὸ βαρετό,
τὸ τὶ πικρὸς ὁ χωρισμός, τὸ ἀντάμωμα τὶ ποιητό,
μὰ καὶ ἡ σκασίλα σου ὅμως πόση,

ὅσο τὸ γύρισμά σου ἀργοῦσε αὐτό·
καὶ ποτὲ στὴν ἀγάπη σου, ἀνεί καλοσκεφτῶ,
δὲ βρῆκα τόσο χάδι, φλόγα τόση.

λείπει η

kl.

ΑΜΦΙΤΡΥΩΝΑΣ (*μέσα του*).

Μπορεῖ μὲ πιότερη ἀπονιά κανεὶς νὰ θανατώσει !

ΑΛΚΜΗΝΗ

Τὴν ἔξαψῃ ὅλη αὐτή, τὰ χάδια αὐτὰ
— καὶ τὸ ρωτᾶς ; — καθόλου ἀχαρα δὲν τὰ βρῆκα.
κι' ἀν θέλεις νὰ μιλήσουμε ἀνοιχτά,
εἰχα, Ἀμφιτρύωνα, λιγωθεῖ ἀπ' τὴ γλύκα.

ΑΜΦΙΤΡΥΩΝΑΣ

Κ' ὑστερα, δν ἀγαπᾷς ;

ΑΛΚΜΗΝΗ

"Ε ! τὴν κουβέντα ἀρχίσαμε
γιὰ τό 'να, τ' ὅλο, πάντα βρίσκαμε καὶ κάτι.
Στρώσαν τραπέζι. Οἱ δυό μας μοναχοὶ δειπνήσαμε·
σὰν ἀποφάγαμε, πέσαμε στὸ κρεβάτι.

ΑΜΦΙΤΡΥΩΝΑΣ

Μαζί ;

ΑΛΚΜΗΝΗ

Κοντὰ στὸ νοῦ. Ρώτημα τοῦτο πάλι !

ΑΜΦΙΤΡΥΩΝΑΣ (*μέσα του*).

"Ωχ ! τούτη ἡ κατακεφαλιά εἶν' ἡ πιὸ μεγάλη
κ' ἔτρεμε ἡ ζήλεια μου καμιὰ τέτια δουλειά.

ΑΛΚΜΗΝΗ

Γιατί σοῦ ἀνέβηκε ἔτσι τὸ αἷμα στὸ κεφάλι ;
κακό ἦταν ποὺ μὲ σένα πλάγιασα ἀγκαλιά ;

ΑΜΦΙΤΡΥΩΝΑΣ

'Εγὼ δὲν ἥμουν, κ' ἵσια-ἵσια αὐτὸ μὲ καίει :
κι' ὅποιος λέει πώς πετάχτηκα ἐδῶ πέρα χτές,
ἀπ' τις ψευτιές τις πιὸ φριχτές
τὴν πιὸ μεγάλη ἐκεῖνος λέει.

Β', 2 στ. 1029 — 1051

ΑΜΦΙΤΡΥΩΝΑΣ

ΑΛΚΜΗΝΗ

"Αχ, Ἀμφιτρύωνα !

ΑΜΦΙΤΡΥΩΝΑΣ

"Ἄτιμη !

ΑΛΚΜΗΝΗ

Πώ, πώ, τί ἀγριευός !

ΑΜΦΙΤΡΥΩΝΑΣ

"Οχι, ὅχι πιὰ μὲ τὸ γλυκό, δὲν ἔχει λύπη τώρα,
ἔχασα κάθε ύπομονή μέσα σὲ τέτια μπόρα,
καὶ μέσα μου ή ἐκδίκηση φρουμάζει κι' ὁ θυμός
τὴν τραγική αὐτήν ὥρα. *μεγέστη*

ΑΛΚΜΗΝΗ

Καλὰ καὶ ποιόν νὰ ἐκδικήθηες ; ποιά προδοσιὰ
σὲ κάνει κ' ἔτσι βρίζεις τὴν τιμή μου ;

ΑΜΦΙΤΡΥΩΝΑΣ

Μὴ μὲ ρωτᾶς, μὰ ἔγὼ δὲν ἔμουν.
δὲν ξέρω ὡς ποῦ μπορεῖ νὰ φέρει ἡ ἀπελπισιά !

ΑΛΚΜΗΝΗ

"Ἄσ' τα, μιλᾶ τὸ πράμα μόνο του, ἀρνηστή μου,
κ' εἶναι φριχτή κακογλωσσιά.

"Αμ μ' ἔχεις φέρει ὡς τὸν λαιμό,
ποὺ γι' ἀπιστη ἔτσι πιὰ μ' ἀδικοβάγεις·
κι' ἄν, σώνει καὶ καλά, μὲ τὸν φευτομυμό,
νὰ χαλάσεις ζητᾶς τοῦ ὑμέναιου τὸν δεσμό,
ποὺ μὲ δέγει μαζί σου ὡς νὰ πεθάνεις,
μὲ τὰ στριψίματά σου αύτὰ τὸν κόπο χάνεις·
στρέγω ἀπὸ τώρα ἔγώ στὸν χωρισμό,
τὸ πῆρα ἀπόφαση, ἀπ' τὸν νοῦ δὲ μοῦ τὸ βγάνεις.

ΑΜΦΙΤΡΥΩΝΑΣ

"Γιτερ' ἀπ' τὴν αἰσχρὴ γυτροπή, ποὺ ἀκουσα μὲ τ' αύτιά μου,
περίμενε πῶς κάτι τέτιο θὰ σὲ βρεῖ :
καὶ λίγο θά 'ναι, μὰ τὰ πράματα μπορεῖ
καὶ νὰ μὴ μείνουν μόνο ὡς ἔδω χάμου.

Η συφορά μου φανερή καὶ σίγουρη ἡ πομπή,
 ἡ ἀγάπη πάει τοῦ κάκου νὰ μοῦ τὴ σκοτίσει
 δὲν ἔχω ὅμως στὸ νόημα ἀκόμα καλομπεῖ
 καὶ ζητᾶ ἡ δίκια δργή μου νὰ τὸ ξεφαχνίσει.
 'Ο ἀδερφός σου μπορεῖ νὰ μαρτυρήσει ώστόσο
 πῶς δὲν τοῦ ἄφισα γειὰ παρὰ μὲ τὴν αὐγή.
 πάω νὰ τὸν βρῶ, γιὰ νὰ σὲ ἀποστομῶσω,
 κ' ἡ φευτιά, τοῦ ἐρχομοῦ μου ἐδῶ, στὸ φῶς νὰ βγει.
 Θὰ ξεδιαλύνουμε ύστερα ὡς τὰ τρίσβαθά του
 ἔνας μυστήριο, ποὺ οὔτε ἀκούστηκε ξανά.
 κι' ἀμα δ θυμός ξεσπάσει δ δίκιος, συφορά του
 ὅποιος μὲ πρόδωσε ἐλεεινά !

ΣΩΣΙΑΣ

'Αφέντη...

ΑΜΦΙΤΡΥΩΝΑΣ

"Ἄσ λείπει ἡ συνοδιά·
 περίμενέ με ὡς νὰ γυρίσω.

ΚΛΕΑΝΘΗ

Θέλεις νά...

ΑΛΚΜΗΝΗ

Μήτε τσιμουδιά·

μόνη ἀσε με, μὴ μοῦ ἐρχεσαι ἀπὸ πίσω.

Γ' Σ Κ Η Ν Η. — ΚΛΕΑΝΘΗ, ΣΩΣΙΑΣ

ΚΛΕΑΝΘΗ

Κάτι θὰ τοῦ χει μπουμπουνίσει τὸ κεφάλι·
 μὰ δ ἀδερφός της, στὸ φτερό,
 θὰ τοὺς φιλιώσει ώστόσο πάλι.

ΣΩΣΙΑΣ

Γιὰ τὸν ἀφέντη εἰν' τράχο αὐτὸ κάπως σχληρό,
 κ' ἡ συφορά του είναι μεγάλη.

Τρέμω γιὰ λόγου μου, μὴ τὰ ιδια κ' ἐγὼ βρῶ
καὶ νὰ τὴν ξεφαχνίσω, λέω, ἀγάλι-ἀγάλι.

ΚΛΕΑΝΘΗ

Νὰ δοῦμε, θά 'χει μοῦτρα ἔδωθε νὰ κοπιάσει !
μὰ τίποτ' ἀς μὴ δείξω, λέω, μὴ καὶ φανῶ.

ΣΩΣΙΑΣ

Κάποτε, ὅ,τι νὰ μάθεις πᾶς, βγανεὶ ξινό·
καὶ νὰ ρωτήσω ἀκόμα τρόμος μ' ἔχει πιάσει.
Κάλλιο δὲ θά 'ταν, μπάς κανεὶς κι' ὅλα τὰ χάσει,
νά 'μενε ὅ,τι κι' δὲν εἶναι σκοτεινό·

Μπά, μὲς στὰ ὅλα, ἐμπρός, γι' ἀς δοῦμε·
μὲ γαργαλάει καὶ δὲν κρατιοῦμαι.

Τοῦ ἀνθρώπου ἡ τρέλα πάντα στάθη,
ὅλο νὰ τρώγεται, ως νὰ μάθει
ὅ,τι, δὲν τὸ μάθει, θὰ τὴν πάθει.

Κλεάνθη, ὁ θεὸς μαζί σου !

ΚΛΕΑΝΘΗ

Μπά, πῶς τό 'παθεις, ἀλήθεια,
μοῦργο, καὶ κατὰ μᾶς κοπιάζεις ;

ΣΩΣΙΑΣ

Θέ μου, τί σ' ἔπιασε; οἱ θυμοὶ σου γίναν πιὰ συνήθεια
καὶ μὲ τὸ τίποτα τσινιάζεις.

ΚΛΕΑΝΘΗ

Καὶ τί λές μὲ τὸ τίποτα, ἔ;

ΣΩΣΙΑΣ

Νά, μὲ τὸ τίποτα,
αὐτὸ ποὺ μὲ τὸ τίποτα τὸ λὲν σ' ὅποια λαλιά·
καὶ τίποτα, εἰπωμένα ἀν τό 'χεις ἢ κι' ἀνείπωτα,
τίποτα πάει νὰ πεῖ ἢ κάν μιὰ σταλιά.

ΚΛΕΑΝΘΗ

Δὲν ξέρω, μασκαρά, τί μὲ κρατᾶ
καὶ δὲ σοῦ βγάζω κάνα μάτι,
θυμός γυναίκας τί θὰ πεῖ νὰ δεῖς κομμάτι.

ΣΩΣΙΑΣ

Χάιντε ! γιατί σὲ πιάσαν τὰ μπουρίνια αὐτά ;

ΚΛΕΑΝΘΗ

Τίποτα ἔλόγου σου τὸν λές τὸν τρόπο τάχα,
ἔτσι ή καρδιά σου ποὺ μοῦ φέρθη ;

ΣΩΣΙΑΣ

Ποιόν ;

ΚΛΕΑΝΘΗ

Μπά ; μοῦ κάνεις καὶ τὸν χάχα ;
Τήρα μὴν πᾶς καὶ πεῖς μονάχα,
σὰν τὸν ἀφέντη, πῶς ἐδῶ δὲν εἰχες ἔρθει !

ΣΩΣΙΑΣ

De je ne sais quel vtm
 'Αμπά, κάθες ἀλλο, δὲν τὸ ἀρνιοῦμαι,
μήτε καὶ τὸν ἀνήξερο σοῦ κάνω :
τὰ είχαμε πιεῖς κομμάτι παραπάνω
κι' οὐτὶ κι' ἀν ἔχω κάμει, πιὰ δὲν τὸ θυμοῦμαι.

Lengfelsue

ΚΛΕΑΝΘΗ

Κ' ἔτσι λοιπὸν συχωροχάρτι, λέσ, θὰ δώσω ...

ΣΩΣΙΑΣ

"Οχι, στ' ἀλήθεια, πίστεψέ με.
Τέτια χάλια είχα, ὅπου μπορεῖ νά 'καμα ώστόσο
πράματα πού γι' αὐτά νὰ μετανιώσω,
μὰ ποὺ οὔτε κὰν τ' ἀνανογιέμαι.

ΚΛΕΑΝΘΗ

Τό χεις ζεχάσει ντίπ λοιπόν
τ' ὡραϊσι σου φέρσιμο, σὰν ἥρθες πίσω ἀπ' τὸ λιμάνι ;

ΣΩΣΙΑΣ

Ντίπ καταντίπ. Μὰ πές μου τα ὅλα μάνι-μάνι :
μὲ ξέρεις ντόμπρον καὶ σωστόν,
τὸ ἀδικο ἀπάνω μου θὰ ρίξω, ἀν τὸ ἀδικο ἔχω κάνει.

ΚΛΕΑΝΘΗ

Τί λέσ ; Σὰν εἶδα πῶς ὁ ἀφέντης ἥρθε πίσω,

ἀγρυπνη πρόσμενα καὶ σένα πῶς καὶ τί·
δύμως, σὰν κόπιασες, τί μούρη ἤταν αὐτή!
ποὺ εἶχες γυναικα, ἔπρεπε ἐγώ νὰ στὸ θυμίσω·
κι' ἀμα ἔκαμα νὰ σὲ φιλήσω,
τὸ μάγουλο ἔστριψες καὶ μοῦ ὅπειξες τὸ αὐτὲ.

ΣΩΣΙΑΣ

Μπράβο!

ΚΛΕΑΝΘΗ

Πᾶς, μπράβο;

ΣΩΣΙΑΣ

"Ἄχ, θέ μου, νὰ ἕρες, καημένη,
γιατὶ στὴν ἄκρη αὐτὸ τῆς γλώσσας τὸ χα!
σκόρδο εἶχα φάει, κι' ὅπως οἱ κάλομαθημένοι
ἔστριψα ἀλλοῦ, νὰ μὴ σὲ πάρει ἡ βόχα!

ΚΛΕΑΝΘΗ

Χαρές ποὺ σοῦ ἔκανα, τί χάδια καὶ τί γλύκες!
μὰ ἐσὺ στεκόσουν ίδιος κούτσουρο σωστό·
νὰ πεῖς ἔνα γλυκόλογο δὲ βρῆκες
καὶ κρατούσες τὸ στόμα σου κλειστό.

ΣΩΣΙΑΣ

Άνασσανα!

ΚΛΕΑΝΘΗ

Τί δν ξαναμένη θάρρος πῆρα,
πάνω σὲ κρυόμπλαστρο εἶχε πέσει ἡ ἀγνή μου ἡ πύρα·
κ' ἡ ἀπαντοχή μου ἀπόμεινε στὰ κρύα τοῦ λουτροῦ;
μ' ἀφίσες στὸ κρεβάτι μοναχή, σὰ χήρα,
κι' ἀς σὲ καλοῦσε κεῖ τὸ χρέος δεσμοῦ ιεροῦ.

ΣΩΣΙΑΣ

Τὶ λέσ; δὲν πλάγιασα!...

ΚΛΕΑΝΘΗ

"Οχι, ἀνάθεμά σε!

ΣΩΣΙΑΣ

Πᾶς μπορεῖ;

ΚΛΕΑΝΘΗ

Κακοῦργε, ἔτσ' εἶναι, κατὰ γράμμα.
 Δὲν ἔχει ἀλλη ντροπή τόσο φαρμακερή·
 μὰ ἀντὶ νὰ δεῖς πῶς θὰ τὸ μπάλωνες τὸ πράμα,
 σᾶν ἔφευγες πρωλ-πρωΐ, μοῦ 'πες συνάμα
 λόγια ποὺ καταφρόνια στάζαν φανερή.

ΣΩΣΙΑΣ

Ζήτω ὁ Σωσίας !

ΚΛΕΑΝΘΗ

Μπά ; τόσο ἐντύπωση σου κάνει ;
 γελάς γιὰ τὰ καμώματά σου ;

ΣΩΣΙΑΣ

Σωσία μου, μπράβο ! ποιός μὲ πιάνει !

ΚΛΕΑΝΘΗ

"Ἐτσι ζητᾶς συμπάθιο ἐσύ γιὰ τὴ βρισιά σου ;

ΣΩΣΙΑΣ

Νὰ δειξω τόση φρονιμάδα, γιὰ φαντάσου !

ΚΛΕΑΝΘΗ

Τὸ ἀνομο κρίμα ἀντὶ βαθιὰ νὰ σὲ πικράνει,
 ἐσύ μοῦ ἀστράφτεις ὅλος τώρα ἀπ' τὴ χαρά σου !

ΣΩΣΙΑΣ

"Ε, δά, γιὰ στάσου ! "Αν φαίνουμαι ἔτσι χαρωπός,
 θὰ πεῖ πῶς λόγιος σοβαρὸς θὰ ὑπάρχει τώρα,
 πῶς, ἀν καὶ κουτουροῦ, ποτὲς δὲν ἥμουν τόσο γνωστικός,
 δόσο ὅταν ἔτσι-δά σου φέρμηκα πολληώρα.

ΚΛΕΑΝΘΗ

Κακοῦργε, μὲ ἀναμπαίζεις πάλι ;

ΣΩΣΙΑΣ

"Οχι, ξεκάθαρα μιλῶ.
 Εἴχα ἔναν φόβο, ποὺ ἥμουν δῶ σὲ τέτιο χάλι,
 μὰ μὲ τὰ λόγια σου ἔνα βάρος μοῦ 'χεις βγάλει.

"Επρεμα μήπως κ' εῖχα κάμει, ἀντὶ καλό,
καμιὰ τρέλα μαζί σου χτές μεγάλη.

ΚΛΕΑΝΘΗ

Πῶς τέτιος τρόμος; καὶ γιατὶ, περικαλῶ;

ΣΩΣΙΑΣ

Οἱ γιατροὶ λέν, ἀπόνω στὸ μεθύσι,
νὰ μὴ ζυγώνεις τὴ γυναίκα σου ποτές·
παιδὶ δὲν σκαρώσεις τότε, ἐσὺ θὰ φταῖς
ποὺ χοντροκέφαλο θὰ βγεῖ καὶ δὲ θὰ ζήσει.
Τὴν καρδιά μου δὲν δὲν εἶχα κάμει πέτρα χτές,
τί τράβαλα μποροῦσε αὐτὸ νὰ μᾶς γεννήσει!

ΚΛΕΑΝΘΗ

Δὲν πᾶγε νὰ κουρεύουνται οἱ γιατροί,
αὐτοὶ κι' ὁ σχολαστικισμός τους:
ἄς κανονίζουν τοὺς ἀρρώστους
κ' ἡσυχούς άς ἀφίγουν, ὅσους εἰν' γεροί.
Σ' ὅλα χώνουν τὴ μύτη τους τὰ μέρη,
ποὺ θέν ἡ ἀγνὴ θερμὴ γυναίκα νὰ 'ναι ψόφια·
καὶ γιὰ τὸ ντάλα καλοκαΐρι
σωρὸ ἄρες-μάρες τὸ ξερό τους τάχα ξέρει,
καὶ μᾶς τὶς κάνουν γιατροσόφια!

ΣΩΣΙΑΣ

Σιγὰ ντέ!

ΚΛΕΑΝΘΗ

Μπά, στραβά εἰν' αὐτὰ καὶ δὲν τ' ἀκῶ :
τὰ βγάζουν τὰ ζαβά κεφάλια τῶν γιατρῶνε.
Ἡ κάψα ἡ τὸ πιοτὸ δὲ βγαίνει σὲ κακὸ
σ' ὅποιον τὸ χρέος του κάνει τὸ συζυγικό·
κι' δῆλοι οἱ γιατροὶ σου ἀχυρα τρῶνε.

ΣΩΣΙΑΣ

Μὲ δαύτους μήν τὰ βάζεις τόσο, νὰ χαρεῖς :
ἄς λέει ὁ κόσμος, εἰν' ἀνθρῶποι τιμημένοι.

ΚΛΕΑΝΘΗ

Ἄλλοιοῦ ἀσ' τ' αὐτά· νὰ μοῦ τὰ στρίψεις δὲν μπορεῖς :
 ἀπ' τό 'να αὐτὶ ὅτι λέσ, μοῦ μπαίνει, ἀπ' τ' ἄλλο βγαίνει·
 καὶ θὰ σ' ἐκδικηθῶ, στὸ λέω, ἀργὰ ἢ νωρίς,
 ποὺ βλέπω κ' ἔτσι μ' ἔχεις παραπεταμένη·
 βρόντος τὰ πρωινά σου λόγιας ἤταν βαρύς,
 κ' ἡ ἀδεια ποὺ μοῦ χεις δώσει δὲνδιος, μὴ θαρρεῖς,
 ἀτιμε, πώς θ' ἀφίσω ἐγὼ νὰ πάει χαμένη.

ΣΩΣΙΑΣ

Τί;

ΚΛΕΑΝΘΗ

Μοῦ χεις πεῖ πολληρά, δὲ θὰ σὲ πειράξει,
 ἀτιμε, δὲν ἄλλον ἀγαπήσω.

ΣΩΣΙΑΣ

"Α ! σ' αὐτὸ ἐδῶ δὲν εἰμ' ἐν τάξει.
 Κακά εἰν' τὰ φέματα, τὸν λόγο παίρνω πίσω :
 μῆν ἀκοῦς τὸν θυμό σου, θεός φυλάξοι !

ΚΛΕΑΝΘΗ

"Ε ! μιὰ φορὰ δὲς μποροῦσαι κᾶνε,
 νὰ βαζα κάτω τὴν ντροπή...

ΣΩΣΙΑΣ

"Ἐλα, τελεία καὶ παύλα βάγε :
 γυρυνᾶ δὲν φέντης κ' ἡ ὁψη του εἶναι χαρωπή.

→ Αν heist
 γ Αγκύρη

Δ' ΣΚΗΝΗ. — ΔΙΑΣ, ΚΛΕΑΝΘΗ, ΣΩΣΙΑΣ

ΔΙΑΣ (μέσα του).

"Ωρα εἶναι πιὰ μὲ τὸ καλὸ νὰ πιάσω τὴν Ἀλκμήνη,
 τὴν πίκρα μέσ' ἀπ' τὴν καρδιὰ νὰ τῆς τὴν ξεριζώσω
 καὶ τοῦ ἔρωτά μου—ἡ ἔγνια αὐτὴ μὲ φέρνει ἐδῶ σὲ κείνη—
 τοῦ φιλιωμοῦ τὴ γλύκα νὰ τοῦ δώσω.

(Στήν Κλεάνθη).

Εἶν' ἡ Ἀλκμήνη ἀπάνω ἢ ὅχι ;

Β', 4 στ. 1208 — 1219

ΑΜΦΙΤΡΥΩΝΑΣ

ΚΛΕΑΝΘΗ

Πώς, κ' ἔχει τέτια ταραχή,
ποὺ θέλει νά ναι μοναχή
καὶ σιμά της νά πάω ἐμποδισμένα μόχει.

ΔΙΑΣ

"Ο, τι καὶ νά χει ἐμποδισμένα,
γιὰ μένα αὐτὸ δὲν ἔχει πέραση.

ΚΛΕΑΝΘΗ

Τὰ μοῦτρα τὰ κατσουφιασμένα
ἔτοι μὲ μιᾶς, βλέπω, τοῦ πέρασαν.

Ε' ΣΚΗΝΗ. — ΚΛΕΑΝΘΗ, ΣΩΣΙΑΣ

ΣΩΣΙΑΣ

Τί λέσ, Κλεάνθη, γιὰ τὰ κέφια του τὰ τόσα,
ύστερ' ἀπ' τὸν καβγά του τὸν μεγάλο;

ΚΛΕΑΝΘΗ

"Ἄν τὰ χαμε δλες τετρακόσα,
δλους τοὺς ἄντρες θὰ τὸς στέλναμε στὸ διάλο :
πάρε τὸν ἔνα καὶ χεύπα τὸν ἀλλο.

ΣΩΣΙΑΣ

'Η δργὴ τὰ λόγια αὐτὰ γεννᾶ·
στοὺς ἄντρες δμως γιὰ καλά χετε γαντζώσει,
κι' ἀν τοὺς εῖχε δλους πάρει ὁ διάδολος καὶ σηκώσει,
θά χατε πελαγώσει ἀληθινά.

ΚΛΕΑΝΘΗ

Τί λέσ ἔκει...!

ΣΩΣΙΑΣ

Σούτ! Βγαλνουν, νά!

Γ' ΣΚΗΝΗ. — ΔΙΑΣ, ΑΛΚΜΗΝΗ, ΚΛΕΑΝΘΗ, ΣΩΣΙΑΣ

ΔΙΑΣ

Βάλθηκες νὰ μὲ σκάσεις ; Μή,
μὴ φεύγεις, στάσου, ὅμορφη Ἀλκμήνη.

ΑΛΚΜΗΝΗ

Μπά, τέτια πίναρα ὅποιος μοῦ δίνει,
δὲ μένω δίπλα του στιγμή.

ΔΙΑΣ

Λυπήσου με...

ΑΛΚΜΗΝΗ

"Αφίσε με.

ΔΙΑΣ

Τι...;

ΑΛΚΜΗΝΗ

Σοῦ πα, ὀφίσε με.

ΔΙΑΣ (σιγά, μέσα του).

Μὲ καίει τὸ κλάμα της, πολὺ στεγαχωριέματι.

(Δυνατά).

Δέξου ἡ καρδιά μου...

ΑΛΚΜΗΝΗ

Μή μὲ παίρνεις ἀπὸ πίσω.

ΔΙΑΣ

Καὶ ποῦ θὰ πᾶς;

ΑΛΚΜΗΝΗ

Ἐκεῖ ὅπου δὲ θὰ σὲ ὀπαντήσω.

ΔΙΑΣ

'Η χάρη αὐτῇ δὲ θὰ σοῦ γίνει.

"Ἐτσι σφιχτὰ μ' ἔχει δεμένον ἡ ὅμορφιά σου,
ποὺ δὲν μπορῶ νὰ κάμω οὕτε στιγμὴ μακριά σου :
παντοῦ ὅπου πᾶς θὰ πάω, Ἀλκμήνη.

B', 6 στ. 1232 — 1253

ΑΜΦΙΤΡΥΩΝΑΣ

ΑΛΚΜΗΝΗ

Κ' ἐγώ, παντοῦ θά φεύγω ἀπὸ κουτά σου.

ΔΙΑΣ

Σκιάχτρο είμαι τόσο τρομερό ;

ΑΛΚΜΗΝΗ

Στὰ μάτια μου, ὅσο ποὺ δὲν παίρνει.

Ναὶ, σὰ θεριδ σὲ βλέπω φοβερό,
ἄγριο θεριδ κι' ἀνήμερο,

ποὺ ἡ ὄψη του τὸν τρόμο σπέρνει,
καὶ ποὺ παντοῦ νὰ τὸ ξεφύγω λαχταρῶ.

Σ' ἀφραστον πόνο, ἔμα σὲ ίδω, ή καρδιά μου πχραδέρνει,
στὸ χῶμα δ σπαραγμὸς μὲ σέρνει·
πράμα στὸν κόσμο δὲ θά βρῶ
αἰσχρό, φριχτό, σιχαμερό,
ποὺ πιότερο ἀπὸ σένα φρίκη νὰ μοῦ φέρνει.

ΔΙΑΣ

"Αχ ! τὸ ἀνοιξες τὸ στοματάκι σου καὶ πάλι.

ΑΛΚΜΗΝΗ

Μέσ στὴν καρδιὰ ἔχω κι' ἀλλα τόσα·
μὰ ὅξω δλα γιὰ νὰ βγοῦν, σκασίλα ἔχω μεγάλη
ποὺ ἀλλα δὲ βρίσκει λόγια ή γλώσσα.

ΔΙΑΣ

"Ε ! τὶ πιὰ σοῦ 'χει δ ἔρωτάς μου κάνει
καὶ σὰ θεριδ νὰ 'μουν, Ἀλκμήνη, μὲ κοιτᾶς ;

ΑΛΚΜΗΝΗ

"Αχ ! οὐρανέ μου ! μὰ εἴγαι καὶ νὰ τὸ ρωτᾶς;
καὶ μιὰ ψυχὴ δὲ φτάνει αὐτὸ νὰ τὴν τρελάνει ;

ΔΙΑΣ

"Ε ! γλύκα, κι' δ θυμός σου νὰ 'χει...

ΑΛΚΜΗΝΗ

"Οχι, νὰ μὴ σ' ἀκούω, στὰ μάτια μου νὰ μὴ σὲ ίδω.

ΔΙΑΣ

Σοῦ πάει ἡ καρδιὰ νὰ μοῦ χεις τέτια ἀμάχη ;
 Αὔτῃ 'ν' ἡ ἀγάπη σου ἡ γλυκιά, ποὺ ὡς ἥρθα χτὲς ἐδῶ,
 ἔλεγες τελειωμὸ δὲ θά χει ;

ΑΛΚΜΗΝΗ

"Οχι, δὲν εἶναι κ' οἱ βρισιές σου, οἱ ἀναντραὶ βαριές,
 ἀλλιώς τό χουν θελήσει.

"Η ἀγάπη κείνη, ἡ φλογερὴ κι' ὅλο στοργή, ἔχει σβήσει.
 ἀκαρδα στὴν καρδιά μου ἐσύ μὲ χίλιες μαχαιριές
 τὴν ἔχεις κακοθανατίσει.

Πείσμα σκληρὸ ἔχει μπεῖ στὴ θέση αὐτή,
 ἀράθυμο δύχτι, ὄργη καυτή,
 δίκια ἀγαναχτισμένης μιᾶς καρδιᾶς ἡ θλίψη,
 ποὺ λέει γιὰ τὴ βαριὰ ντροπὴ γά σὲ δχτρευτεῖ,
 τὸ ἴδιο καθώς ποὺ σὲ ἀγαποῦσε δὲ θά κρύψει :
 κ' εἶναι κι' ἀν εἶναι τούτη ἔχτρα φριχτή.

ΔΙΑΣ

"Αχ ! πόσο τοῦ ἔρωτά σου ἡ δύναμη ἤταν λίγη,
 ἀν μὲ τὸ τίποτα ἔτσι-δὰ τοῦτος πεθαίνει !
 Τὸ γέλιο πάει σὲ χωρισμὸ νὰ καταλήγει ;
 πῶς γίνεται ἔνα χωρατὸ νὰ μᾶς πικραίνει ;

ΑΛΚΜΗΝΗ

"Ε ! αὐτὸ μ' ἔχει ἴσα-ἴσα ἀναστατώσει
 κ' ἡ ὄργη μου νὰ τὸ συχωρέσει δὲν μπορεῖ.
 Ζηλιάρικο ἀν μ' ἀγκύλωνε κεντρὶ, + (1) /A
 θά χα λιγότερο ματώσει.

"Η ζήλεια δράματα γεννᾶ,
 ποὺ ἡ ζωηράδα τους συχνὰ μᾶς συνεπαίρνει·
 τότες, ἀκόμα κι' ὁ πιὸ γνωστικός, στερνά,
 μόλις μὲ κόπο καταφέρνει
 τὸ πάθος του νὰ κυβεργᾷ.
 τὸ φρένιασμα καρδιᾶς, ποὺ ἴσως καὶ νά χεις σφάλει,
 ἀν ἀδικήσει, νὰ μερώσει καὶ μπορεῖ.
 στὴν ἴδια ἀγάπη ποὺ τὸ γέννησε, ἐκεῖ πάλι,

ὅσο κι' ἀν ἥταν ἡ ἄψη του μεγάλη,
λόγους γιὰ μιὰ συμπάθηση θὰ βρεῖ.

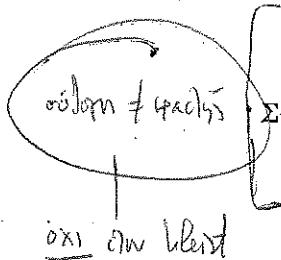
Τέτια ξεσπάσματα, ἀπ' τὴν κάκια μας κομμάτι
τὰ σώζει πάντα αὐτὸ ποὺ τὰ γεννᾶ.
σὰ δὲν δρίζει κανεὶς κάτι,
εὔκολο καὶ τὸ συχωρυξ.

Εἴδε θύμη,
εκεὶ αἰματόπλευρα

Μὰ δίχως λόγο κι' ἀφορμή, — δε γαγετέ δε σαλιν
ξέφνου κανεὶς σὰν τὸ θεριὸν ν' ἀγριεύει
καὶ, στὰ καλὰ καθούμενα, ἀκαρδα, μ' ὅρμη
νὰ λερώνει κι' ἀγάπη καὶ τιμὴ^{τιμὴ}
μιανῆς ψυχῆς ποὺ τὸν λατρεύει,
ἄ, χτύπημα εἶναι αὐτὸ σκληρό, ποὺ σακατεύει,
καὶ δὲ θὰ τὸ ξεχάσει ἡ πίκρα μου στιγμή.

ΔΙΑΣ

Ναὶ, δίκιο ἔχεις, 'Άλκμήνη, κι' οὕτε θὰ ἐπιμείνω :
βδελυρὸ κρίμα εἶναι, στ' ἀλήθεια, ἡ πράξη αὐτή·
μήτε γυρεύω πιὰ νὰ τὸ ξεπλύνω·
μὰ ὅσες ἡ καρδιὰ στὰ μάτια σου ἀπ' αὐτὸ νὰ ἐξαγγινιστεῖ,
κ' ἔτσι μὲ ποιὸν νὰ βρεῖ ἡ δικῇ σου νὰ πιαστεῖ
γιὰ τὸ χοντρὸ ξεσπασμα ἑκεῖνο.

Θὲς νὰ σαῦ πῶ τὸ μυστικό ;
δὲν ἀντρας, 'Άλκμήνη, τό 'καμε ὅλο τὸ κακό·
στὸν ἀντρα πρέπει ὅλο τὸ φταίξιμο γὰ πέσει. conceivable
Στὶς προστυχίες του ὁ ἐραστὴς οὐτ' ἔχει μερδικό,
δὲν τοῦ βαστὰ ἐκεινοῦ ἡ καρδιὰ νὰ σὲ πονέσει :
'Έκει νὰ πάει ὁ νοῦς του, ποὺ ἡ καρδιὰ του τόση
εὐλάβεια σοῦ 'χει καὶ στοργή !
κι' ἄγ, στὸ παρακινρὸ ποτὲς νὰ σὲ πληγώσει,
τὴν καρδιὰ του εἶχε σπρώξει φταίχτρα ὅργη,
καλλιο, δῶ μπρός σου, ἐφτὰ φορὲς νὰ τὴν καρφώσει.
Μὰ ξαστόχησε ὁ ἀντρας τὴν εὐλάβεια κείνη,
ποὺ γιὰ σένα ὁ καθεὶς πρέπει νὰ νιώθει·
μὲ τὸν τραχύ του τρόπο ὁ ἀντρας φανερώθη,
καὶ σ' ὅλα ὁ γάμος, θάρρεψε, ἀφεση τοῦ δίνει.

Ναί, αύτὸς ἔχει έδη κρίμα μπρὸς στὴν ἀφεντιά σου, τὴν εὐγενία σου μόνο αύτὸς ποδοκυλᾶ:

τὸν δὲντρα δχτρέψου τον, σιχάσου,
δὲ μὲ νιάζει, μ' αὐτὸν ἐσὺ κάμε καλά·

μὰ δὲραστῆς, Αλκμήνη, δις βρεῖ χάρη μπροστά σου
ἀπ' τῆς ὄργῆς σου τὸν μπελά.

Τὸ ἄδικο ἀπάνω του μὴ ρίξεις,
μὲ αὐτόν, τὸν φταίχτη μὴν μπερδεύεις·
καὶ δίκια κρίσῃ δὲν θὲς νὰ δείξεις,
γιὰ ξένες ὀμαρτίες μὴν τὸν παιδεύεις.

ΑΛΚΜΗΝΗ

"Ἄ ! τοῦτα τὰ φιλολογήματα
εἶναι γιὰ μένα κουραφέξαλα·
σὲ φρένα δὲν' ἀγανάχτησῃ ἔξαλλα
φέρνουν ἀηδία τέτια ἀερολογήματα.

Τοῦ κάκου πᾶς ἔτσι σαχλὰ νὰ ξεπιαστεῖς:
ἀτύφιον βλέπω ἐγὼ κεῖνον ποὺ μὲ πληγώνει,
στόχος εἰν' ὅλος τῆς ὄργῆς μου τῆς μεστῆς,
πού, ὅταν ἀνάβει καὶ κορώνει,

δὲν ξεχωρίζονται δέντρας κ' ἐραστῆς.

Τὸ ἴδιο κ' οἱ δυὸ δὲ βγαίνουν ἀπ' τὴν συλλογή μου,
μὲ τὰ ἴδια χρώματα τοὺς δυὸ τους ή ψυχή μου
τοὺς ζωγραφίζει, ή πονεμένη :

κ' οἱ δυὸ εἰν' κακούργοι, κ' οἱ δυὸ βρίσαν τὴν τιμή μου, κ' οἱ δυὸ τους μοῦ ναι σιχαμένοι.

ΔΙΑΣ

Καλὰ λοιπόν, ἀφοῦ ἀγαπᾶς,
ἐγὼ νὰ φορτωθῶ τὸ κρίμα.

Ναί, μὲ τὸ δίκιο σου νὰ μὲ θυσιάσεις πᾶς
στὴ χολή σου, σὰ νά μαι ἔξιλαστήριο θύμα·
γιὰ μένα ἔχεις ξανάψει ἀπὸ δένα δίκιο πείσμα
κι' δὲψὺς αὐτὸς θυμός ποὺ ἀπάνω μου ξεσπάς,
θὰ μὲ πάει, καὶ μοῦ ἀξίζει, ἀρχύτερα στὸ μηνία.
καλὰ κάνεις ποὺ η ὄψη μου σὲ ὄργιζει

οχι αν κεντ
αδη απρόβλητο

καὶ ποὺ τὸ φρένιασμά σου, μάλις ξεμυτῷ,

ν' ἀλλάζεις δρόμο ἐσύ, μὲ φοβερίζει :

Θὰ σοῦ 'μαι πλάσμα μισητό,

θὰ θέλεις τὸ κακό μου, ὡς που νὰ μὴ βαστῶ.

τέτια ἀνομία σὲ φρίκη ἀπ' δλες ξεχωρίζει :

τὰ ώραῖα σου μάτια νὰ μὴ σεβαστῶ !

Ντροπιάζει ἀνθρώπους καὶ θεοὺς τὸ κρίμα αὐτό,

κ' ἡ τόλμη μου γιὰ νὰ τιμωρηθεῖ, μοὺ ἀξίζει

τὰ μανιασμένα βέλη νὰ δεχτῶ

ποὺ ἡ ἔχτρα σου γιὰ μένα τὰ τροχίζει.

Μὰ μέσ' ἀπ' τὴν καρδιά μου ἔλεος σοῦ ζητῶ.

Νέ, γιὰ νὰ στὸ ζητήσω, γονατίζω χάμου·

γιὰ χάρη στὸ ζητῶ τῆς φλοιογερῆς δριμῆς

καὶ τῆς ἀγάπης τῆς θερμῆς,

ποὺ ἀναψες μὲς στὰ σωθικά μου.

Ἄν ἡ καρδιά σου, δύμορφη Ἀλκμήνη,

μ' ἀρνηθεῖς αὐτὸ τὸ φυχικό,

κάλλιο νὰ μέ 'βρει ξαφνικό

κι' οὕτε πνοὴ νὰ μὴ μοὺ μείνει,

γιὰ νὰ γλιτώγω ἀπ' τὸ κακό,

ποὺ δὲν μπορεῖ ἡ ψυχή μου πιὰ νὰ τὸ ὑπομείνει.

Ἡ ἀπελπισιά μου εἶναι μεγάλη :

Ἀλκμήνη μου, μὴ φανταστεῖς

πῶς, μιὰ καὶ τόσο ἔγω ἀγαπῶ τὰ θεῖα σου κάλλη,

θὰ ζήσω καὶ μιὰ μέρα, ἀν κάκια μοὺ κρατεῖς.

Κιόλα οἱ στιγμὲς αὐτές, πού, ἀσπλαχνα, δὲν περνᾶνε,

τὴ δόλια μου καρδιὰ σκοτώσαν,

πληγὲς θανατερές σὰ νά 'ναι·

ἀπονες δαγκανιές ἀπ' ὅρνια χίλια τόσα

ἀσύγκριτα πιὸ λίγο θὰ πονᾶνε.

Ἀλκμήνη, δήλωσέ μου μόνο δρῦα-κοφτά :

καμιὰ συχώρεσῃ ἀν δὲν ἔχω πιὰ νὰ ἐλπίσω,

τότε ἔδωνά μὲ τὸ σπαθί μου θάρρετά

ἔνδις κακούργου τὴν καρδιὰ εὔτης θὰ τρυπήσω,

τὸ αἷμα τῆς ἀνομῆς καρδιᾶς νὰ πάρω πίσω,

o Διαν

ΑΝΗΣΗ μὲ αθηναϊκά

καὶ παν λειτείλ

γ Μυρήνη

ποὺ τέτιο πλάσμα νὰ πικραίνει αὐτὴ κοτᾶ :
καλότυχος, σὰν κατεβῶ στὴ μαύρη κατοικιά,
δὺ ἡ θανή μου τὴν δργή σου τὴν πραύνει
κ' ἔτσι ὕστερ' ἀπ' τὴν μέρα τούτη ἀχ ! τὴν κακιά
κατακέθι ἔχτρας στὴν φυχή σου νὰ μὴ μείνει,
μονάχα τοῦ ἔρωτά μου θύμηση γλυκιά !
Τὶ χάρη πιὸ τρανή ἡ καρδιά μου νὰ προσμείνει !

ΑΛΚΜΗΝΗ

"Αντρα σκληρόκαρδε, ἀχ !

ΔΙΑΣ

Μίλησε, λέγε, Ἀλκμήνη.

ΑΛΚΜΗΝΗ

Ταιριάζει πιὰ νὰ μὴν κρατῶ γιὰ σένα καμιά κάκια,
ποὺ τὸ ἀπρεπό σου φέρσιμο μὲ πότισε φαρμάκια ;

ΔΙΑΣ

Κι' δὺ πείσμα ἡ ἀδικιά γεννᾶ, μπορεῖ αὐτὸν νὰ βαραίνει
μπρὸς στὴ μετάνια μιᾶς καρδιᾶς ποὺ ἔρωτικὰ χτυπᾶ ;

ΑΛΚΜΗΝΗ

Ἡ ἔρωτοπλάνταχτη καρδιὰ χλιες φορὲς πεθαίνει,
παρὰ νὰ δώσει πικραμὸ σὲ κεῖνον ποὺ ἀγαπᾶ.

ΔΙΑΣ

"Οσο περσότερο ἀγαπᾶς, λιγότερο στοιχίζει . . .

ΑΛΚΜΗΝΗ

"Οχι, μὴ μοῦ μιλᾶς γι' αὐτά : τὸ μίσος μου σοῦ ἀξίζει.

ΔΙΑΣ

Μὰ μὲ μισεῖς λοιπόν ;

ΑΛΚΜΗΝΗ

Τὰ δυνατά μου βάνω·
μὰ ὅσο κι' δύν ἡ καρδιά μου προσπαθεῖ,
γιὰ τὸ ἀδικο ποὺ μοῦ 'καμες ἔτσι νὰ ἐκδικηθεῖ,
σκάζω ποὺ ἵσαμε κεῖ δὲ φτάγω.

ΔΙΑΣ

Τι ξανάβεις ; ή ἐκδίκησή σου θὰ παρθεῖ,
μιὰ καὶ πρόθυμος εἶμαι νὰ πεθάνω.
Τὴν καταδίκη καρτερῶ, κ' εἶμαι στὸν δρισμό σου.

ΑΛΚΜΗΝΗ

Ποὺ νὰ μισήσει δὲν μπορεῖ, θὰ θέλει τὸν χαμό σου ;

ΔΙΑΣ

Κ' ἐγὼ δὲ θέλω τὴν ζωὴν, ὅσο δὲ θυμὸς βαστᾶ,
ποὺ μ' ἔχει κάμει κι' όλο ρέβω,
καὶ τὴ γλυκιὰ συχώρεση δὲ δίνεις, ποὺ γυρεύω
γονατιστὸς στὰ πόδια σου μπροστά.¹
Ν' ἀποφασίσεις τό να ἡ τ' ἀλλο :
ἢ τὴ ζωὴ ἡ τὸν θάνατό μου.

ΑΛΚΜΗΝΗ

"Αχ ! τὴν ἀπόφαση πρὸν βγάλω,
τὴ μαρτυρᾶ τὸ πρόσωπό μου.

Κ' ἀν τὸν θυμό μ' ἔθελα ὡς πέρα νὰ κρατήσω,
μὰ ἡ μαρτυριάρα μου ἡ καρδιὰ μπῆκε στὴ μέση :
σὰ λέσ δὲ φτάνω νὰ μισήσω,
δὲν εἰπεις ἔχω συχωρέσει ;

ΔΙΑΣ

"Α ! τώρα ποὺ ἡ χαρὰ μὲ πνίγει, Ἀλκμήνη μου γλυκιά...

ΑΛΚΜΗΝΗ

"Ἄσε με : νιώθω μιὰ ντροπὴ πού εἰμ' ἔτσι μαλακιά.

ΔΙΑΣ

"Αιντε, Σωσία, πετάξου, νὰ χαρεῖς,
κι' ὅσο ἐγὼ πιὰ τρελὸς ἀπ' τὴ χαρά μου θὰ μαί,
γιὰ κοίτα, μάζεψε ὅσους πολεμάρχους βρεῖς
κ' ἐδῶ πές τους νὰ ρθοῦν, μαζί νὰ φάμε.

¹ Εδῶ μπαλνει στὴν ἔκδοση τοῦ 1734 ἡ σκηνικὴ διδηγία : "Ο Σωσίας κ' ἡ Κληοπατίζουν κι' αὐτοί.

(Μέσα του).

"Ετσι τὸν βγάζω ἐγὼ ἀπ' τὴν μέση,
καὶ ὁ Ἐρμῆς παίρνει αὐτούνοι τὴν θέση.

Ζ' ΣΚΗΝΗ. — ΚΛΕΑΝΘΗ, ΣΩΣΙΑΣ

ΣΩΣΙΑΣ

Λοιπόν, τὰ δες Κλεάνθη; πάλι μέλι-γάλα.
Δὲ θέλεις σὰν κι' αὐτοὺς ἔδω,
ν' ἀγαπήσουμε τώρα λίγο ἐμεῖς οἱ δυὸς
καὶ νὰ τὰ σιάξουμε μιὰ στάλα;

ΚΛΕΑΝΘΗ

Τί λόγος! γιὰ τὰ μοῦτρα σου εἶναι! Κοντὰ στ' ἄλλα.

ΣΩΣΙΑΣ

"Ε, τι; δὲ θές;

ΚΛΕΑΝΘΗ

"Οχι.

ΣΩΣΙΑΣ

Μεγάλη μου σκωτούρα:
κακὸ δικό σου.

ΚΛΕΑΝΘΗ

"Ελα, ἔλα, μεῖνε.

ΣΩΣΙΑΣ

"Οχι, μωρέ! Τί μεῖνε καὶ ξεμεῖνε:
σειρά μου τώρα, ἐγὼ ν' ἀρχίσω τὴν μουρμούρα.

ΚΛΕΑΝΘΗ

Κοίτα, κακοῦργε, μπάς καὶ τὰ βρεις σκοῦρα:
γιὰ μιὰ γυναίκα κ' ἡ ἀρετὴ κάποτε βαρετή ναι.

ΤΡΙΤΗ ΠΡΑΞΗ

Α' ΣΚΗΝΗ

ΑΜΦΙΤΡΥΩΝΑΣ

Ναί, σίγουρα θὰ τὸν κατάπιε ἢ γῆς ὡστόσο¹
κι' ἀπ' τὰ τρεχάματα ἔχω πιὰ ξεθεωμένη.
Σὰν τὴ δική μου εἰν' ἄλλη μοίρα μαύρη τόσο;
γύρισα δῶ, γύρισα κεῖ, ποῦ νὰ βρεθεῖ
αὐτὸς πὸδ ἔχω βαλθεῖ νὰ ξετρυπώσω,
κι' ὅποιον δὲν ψάχνω, αὐτὸς μπροστά μου θὰ σταθεῖ.
Πόσο μὲ σκᾶν καιμπόσοι, ποὺ οὔτε μὲ γνωρίζουν
κι' ἄκαρδα, δέχως νὰ τὸ νιώθουν, μὲ ζορίζουν,
θέλοντας νὰ χαροῦν μαζί μου γιὰ τὴ νίκη.
Τὰ γέλια, τ' ἀγκαλιάσματά τους μὲ πεμψάνουν,
τὴ στεναχώρια μου περσότερο ἀβγαταίνουν,
σὰ νὰ μὴν ἔφτανε τὸ μέσα μου σκουλήκι.
Στρίβω ἀπ' τὴ μιά, στρίβω ἀπ' τὴν ἄλλη,
νὰ τοὺς ξεφύγω πολεμῶ·
ὅλοϊθε ξεπετιοῦνται φορτικοὶ φίλοι ἄλλοι·
κ' ἐνῶ ἀπαντῶ στὸν φυσικόν τους ξαναμρόδ
γνέφοντας μιὰ μὲ τὸ κεφάλι,
μέσα μου ἐγὼ χίλιες φορές τοὺς βλαστημῶ.

¹ Τὸν ἀδερφὸν τῆς Ἀλκιμῆνης, ποὺ ξεχίνησε δὲ Λαμφιτρύωνας γιὰ νὰ τὸν βρεῖ, δικαίως στὸ τέλος τῆς β' σκηνῆς τῆς Β' πράξης (στ. 1058).

"Α! καὶ τιμές κ' ἐγκώμια ποιός τὰ λογαριάζει,
κι' ὅτι ἀλλο ἀκόμη μᾶς μεγάλη νίκη δίνει,
ἀμά τὸν τρώει μὲς στὴν ψυχὴν κρυφὸς μαράζει!
Μὲ τί χαρὰ τὴ δόξα αὐτῇ δὲν τὴ θυσιάζει,
γιὰ νὰ ξανάβρει τὴ γαλήνη!
Ἡ ζῆλεια μου ὅλο, κάθε λίγο,
τὸ πάθημά μου ζωγραφίζει.
μὰ ὅσο ἀν δ νοῦς μου ἔκει γυρίζει,
στὸ ἀπαίσιο χάος τὴν ἀκρη διόλου δὲν ξανοίγω.
Ποὺ κλέψουν τὰ διαμάντια, αὐτὸ δὲ μὲ ξαφνιάζει:
βούλεις σοῦ σπάζουν κι' οὔτε φαινονται ἀνοιχτές:
μὰ πὼς τὰ χάρισα νὰ λὲν μόνος μου χτές,
αὐτὸ εἰναι σὲ συληρὸ δίλημμα ποὺ μὲ βάζει.
Κάποτε ἡ φύση φτιάνει δυό μ' ἔνα σκαρί,
κ' ἔκει πάτημα βρίσκουν κάποιοι τσαρλατάνοι:
μὰ, ὅσο ἀν τοῦ μοιάζει, νὰ περάσει πὼς μπορεῖ
ὅ ξένος γι' ἀντρας, νοῦς ἀνθρώπου δὲν τὸ βάνει
κάποιο σημάδι τοῦ κορμιοῦ ἡ γυναίκα ἀν βρεῖ,
μονάχα κείνο γιὰ νὰ τὸν γνωρίσει φτάνει.

Τῆς Θεσσαλίας τὰ θαμαστὰ
τὰ μάγια ἀπὸ παλιὰ ἦταν κοσμοξακουσμένα:
μὰ ὅσες γι' αὐτὰ ιστορίες λαμπρές ἔχω ἀκουστά,
πάντα ἀγοησίες μοῦ φάγταζαν ἐμένα:
κι' ὠραῖο θὰ πάθαινα ἀπ' τὴν τύχην ρεζίλιου :
νὰ τὰ πιστέψω θέλοντας καὶ μή,

χάνοντας κιόλα τὴν τιμήν,
κ' ὑστερὸ ἀπὸ ἀπλοχέρα νίκη.

Γιὰ τὸ ἄραχλο μυστήριο ἀς τὴν ξετάσω πάλι,
νὰ ίδω μὴ κι' ἀπ' τὸ ἀλλοπαριμένο της κεφάλι
πετάχτη κάνας κούφιος ήσκιος νυχτοπάτης.

Κι' ἀς δώσει δίδικος οὐρανός,
νὰ βγῶ ἐδωπέρα ἀληθινός,
καὶ, γιὰ καλό μου, νὰ μὴν εἶναι στὰ καλά της.

• Heirt do
τη μη

Γ', 2 στ. 1490 — 1502

ΑΜΦΙΤΡΥΩΝΑΣ

Β' ΣΚΗΝΗ. — ΕΡΜΗΣ, ΑΜΦΙΤΡΥΩΝΑΣ

ΕΡΜΗΣ (ἀπὸ τὸ μπαλκόνι τοῦ σπιτιοῦ τοῦ Ἀμφιτρύωνα).

Μιὰ κι' ὁ ἔρωτας ἐδῶ χαρές δὲ μοῦ προσφέρει,
ἄλλης λογῆς δὲς βρῶ, ἡ ὥρα μου νὰ περάσει,
κ' ἔτσι ἀπ' τὸ βαρετὸ δὲς ξεδώσω χασομέρι,
τὸν Ἀμφιτρύωνα κάνοντάς τον ν' ἀλαλιάσει.
Δὲν παραδείχνει τοῦτο ψυχοπόνια οὐράνια·
μὰ οὕτ' εἶναι πράμα ποὺ πολὺ μὲ χολοσκάζει,
μιὰ κι' ὁ πλανήτης μου μὲ βάζει
παντοῦ γὰ σπέρνω ἐγὼ ζιζάνια. ¹

ΑΜΦΙΤΡΥΩΝΑΣ (δίχως νὰ βλέπει τὸν Ἐρμῆ).

Πῶς γίνεται κ' ἔχουν κλειστὰ τὴν πόρτα τέτιαν ὥρα;

ΕΡΜΗΣ

"Εἰ ! σιγὰ ντέ ! Ποιός εἶναι ;

ΑΜΦΙΤΡΥΩΝΑΣ

Ἐγώ.

ΕΡΜΗΣ

Τί ; ποιός ἐγώ ;

ΑΜΦΙΤΡΥΩΝΑΣ (βλέποντας τὸν Ἐρμῆ ποὺ τὸν παίρνει γιὰ τὸν Σωσία).

"Αυτε, ἀνοιξε !

ΕΡΜΗΣ

Πῶς, ἀνοιξε ; Καὶ ποιός ἐσύ 'σαι τώρα,
ποὺ ἔτσι μιλάς καὶ κάνεις τέτιον σάλαγο ;

ΑΜΦΙΤΡΥΩΝΑΣ

Δὲ μὲ γνωρίζεις, μήτε μ' ἔχεις ιδωμένα ;

¹ "Οπως λὲν οἱ σχολιαστὲς Despois καὶ Mesnard, ἡ ἐπιδραση τοῦ πλανήτη Ἐρ κατὰ τὴν ἀστρολογία, «ἐπιστήμη» ὅχι ἕοφλημένη δλάτελα στὰ χρόνια τοῦ Μολιέρου — ἡτο πονηροῦ. 'Ο σύγχρονός του ἐκλογικούς ἐτούτης τῆς «ἐπιστήμης», δ Jean-Baptiste Μ ποὺ τὸ βιβλίο του Astrologia Gallica βγῆκε στὰ 1661, λοιπὸν κάπου ἐφτά χρόνια πρὶν τοπαιχτεῖ δ Ἀμφιτρύωνας, χαραχτηρίζει τὸν πλανήτη Ἐρμῆ μὲ τὸ ἐπίθετο ναfricetus, ροποίος σὰ νὰ λέγαμε.

ΕΡΜΗΣ

"Οχι κι' οῦτ' ἔχω ἐπιθυμία.

ΑΜΦΙΤΡΥΩΝΑΣ

"Ολοι σήμερα ἐδῶ τά χουν λοιπὸν χαμένα ;
σέρνεται τὸ κακό ; Σωσία καλέ ! Σωσία !

ΕΡΜΗΣ

"Ε, ναί, Σωσία μὲ λὴν ἐμένα·
μὴ θὰ μοῦ βάλεις ἀπουσία ;¹

ΑΜΦΙΤΡΥΩΝΑΣ

Καλὰ μὲ βλέπεις ;

ΕΡΜΗΣ

Μιὰ χαρά. Ποιός σ' ἔβαλε, ἄνθρωπέ μου,
κι' ἀρχισες τέτιο βροντητό;
καὶ τί ζητᾶς αὐτοῦ ἀποκάτωθέ μου ;

ΑΜΦΙΤΡΥΩΝΑΣ

'Εγώ, ἀλιτήριε, τί ζητῶ ;

ΕΡΜΗΣ

Τί δὲ ζητᾶς τὸ λοιπόν, πέ μου·
γιὰ νὰ σὲ νιώσω, λέγε το.

ΑΜΦΙΤΡΥΩΝΑΣ

Στάσου, μωρέ : μὲν στειλιάρι,
σὰν ἔρθω ἀπάνω, θὰ μὲ νιώσεις·
πολὺ ἀκριβὸς θὰ τὸ πληρώσεις
τέτιον ἀέρα ποὺ ἔχεις πάρει.

ΕΡΜΗΣ

Φρόνιμα ! κάνε ὅτι στὴν πόρτα πᾶς, γιὰ χρούσ' τη,
καὶ σοῦ ἀπολγῶ φιλέματα ἄγαρυπα. ἀπ' τὸ δῶμα.

ΑΜΦΙΤΡΥΩΝΑΣ

Ούρανέ ! τέτια γλώσσα πότε ματακούστη ;
κι' ἀπὸ ἑνὸς δούλου, ἑνὸς λεχρίτη τ' ἀθλιο στόμα !

¹ Γιδ. νὰ μείνει πιὸ κοντὲ στὸ πρωτότυπο ἡ μετάφραση, μπορεῖ νὰ μπεῖ ἔτσι δι στίχος αὐτός : νὰ μοῦ τὸ ἀναθυμᾶς ποιά χρεία ;

Γ', 2 στ. 1522 — 1538

ΑΜΦΙΤΡΥΩΝΑΣ

ΕΡΜΗΣ

Λοιπόν ; μὲ μέτρησες ἀπὸ τὰ νύχια ώς τὴν κορφή ;
τί μὲ κοιτᾶς μὲ δλάνουχτα ἔτσι-δὰ τὰ μάτια ;
Πῶς τὰ γουρλώνει, τί ἀγριεμένη ἔχει μορφή !
'Ανισως δάγκναν τὰ μάτια,
θὰ μ' εἶχε κάμει αὐτὸς κομμάτια.

ΑΜΦΙΤΡΥΩΝΑΣ

'Ανατρομάζω τὴν γιὰ λόγου σου ἑτοιμάζεις
μὲ κάθε ἀδιάντροπή σου λέξη.
Τὶ ἀνεμοζάλες φοβερὲς ἀπάνω σου σωριάζεις
καὶ τὶ κατακλυσμὸς ξυλιέες στὴν ράχη σου θὰ βρέξει !

ΕΡΜΗΣ

"Άκου, ἀδερφάκι : ή κάνεις ἀπὸ δῶ φτερά,
ή μπορεῖ νά 'βγεις μὲ σπασμένο τὸ κεφάλι.

ΑΜΦΙΤΡΥΩΝΑΣ

"Α ! θὰ σοῦ δείξω τὶ θὰ πεῖ, βρὲ μασκαρά,
μὲ τὸν ἀφέντη ἀν πιάσει ὁ δοῦλος καὶ τὰ βάλει.

ΕΡΜΗΣ

'Εσὺ ὁ ἀφέντης μου ;

ΑΜΦΙΤΡΥΩΝΑΣ

Ναί, ἀχρεῖς. Δὲ μὲ γνωρίζεις πάλι ;

ΕΡΜΗΣ

'Εγὼ τὸν 'Αμφιτρύωνα μόνο ξέρω μιὰ φορά.

ΑΜΦΙΤΡΥΩΝΑΣ

"Εξω ἀπὸ μένα εἰν' 'Αμφιτρύωνες μήπως κι' ἄλλοι ;

ΕΡΜΗΣ

'Εσὺ 'Αμφιτρύωνας ;

ΑΜΦΙΤΡΥΩΝΑΣ

Σίγουρα.

ΕΡΜΗΣ

Τὶ λόξα ! τρα-λα-ρά !

Γιὰ πές μας : σὲ ποιό παστρικό ήσουν καπηλειὸ
κ' ἔγινες τάπα στὸ μεθύσι;

ΑΜΦΙΤΡΥΩΝΑΣ

Τί ; πάλι;

ΕΡΜΗΣ

"Ηταν κρασὶ τὸ κέφι νὰ κουρντίσει ;

ΑΜΦΙΤΡΥΩΝΑΣ

Θέ μου !

ΕΡΜΗΣ

Καινούργιο ἥταν ; παλιό ;

ΑΜΦΙΤΡΥΩΝΑΣ

Τι ξέλο...!

ΕΡΜΗΣ

Τὸ καινούργιο ἀνέρωτο δὲ θέλει ἀλλιῶς
οὐ ! στὸ κεφάλι θὰ χτυπήσει.

ΑΜΦΙΤΡΥΩΝΑΣ

"Α ! θὰ στὴν κάψω, μὰ τὸ ναὶ, τὴ γλώσσα αὐτῆ.

ΕΡΜΗΣ

Σύρε, ἀνθρωπέ μου, στὴ δουλειά σου,
νὰ μὴ σ' ἀκούσει κι' ἀλλο αὐτί."Ἄς ἔχει χάρη τὸ κρασί : πήγαινε, χάσου,
κι' ἀσε τὸν Ἀμφιτρύωνα γλύκες νὰ γευτεῖ.

ΑΜΦΙΤΡΥΩΝΑΣ

Πῶς εἶναι μέσα ὁ Ἀμφιτρύωνας ;

ΕΡΜΗΣ

Μιὰ χαρά :

καὶ τώρα, νικητὴς δαφνοστεφανωμένος,
δίπλα στὴν δύμορφη κυρά
στῶν ἐρωτόλογων τὴ γλύκα εἶναι δοσμένος.
"Τστερ' ἀπὸ ἔνα καβγαδάκι ἐρωτικό,
μεθοῦν ἀπ' τὴ χαρά τους ποὺ φιλιώσαν πάλι.
Κοίτα μὴν τοὺς ταράξεις τὴ γλυκιὰ κραιπάλη,
ἄν θές νὰ μὴ σὲ βρεῖ κακό
γιὰ τὴν ξεθαρρεψιά σου τὴ μεγάλη.

Γ', 3 στ. 1559 — 1575

ΑΜΦΙΤΡΥΩΝΑΣ

Γ' ΣΚΗΝΗ

ΑΜΦΙΤΡΥΩΝΑΣ

"Ω ! ἀνήκουστη πληγὴ ποὺ μοῦ ἄνοιξε στὰ στήθια !
τί ταραχὴ φριχτὴ μοῦ ἀνάβει στὴν ψυχὴ μου !
'Ανίσως κι' δ; τ' εἴπε ὁ κακούργος εἰν' ἀλλήθεια,
τί ἀπόμεινε ἀπ' τὸν ἔρωτά μου, ἀπ' τὴν τιμὴν μου ;
Τὶ δρόμο ὁ νοῦς μου μὲν δρμηγεύει ν' ἀκλουθήσω ;
τὸ σκάνταλο ἢ τὴ σιωπὴ ;
καὶ, στὸ θυμό μου, τοῦ σπιτιοῦ μου τὴ ντροπὴ^{θὰ τὴ σκεπάσω ἢ θὰ τὴ διαλαλήσω ;}
'Α ! Θὰ σκεφτῷ ἀντικρὺ σὲ τέτιαν ἀτιμία ;
ποὺ νὰ ζητήσω λόγο ἢ ποιόν νὰ λυπηθῶ ;
πρέπει ἔγνια γά' χω μόνο μία :
νὰ ἐκδικηθῶ, νὰ ἐκδικηθῶ.

Δ' ΣΚΗΝΗ. — ΣΩΣΙΑΣ, ΝΑΥΚΡΑΤΗΣ, ΠΟΛΙΔΑΣ, ΑΜΦΙΤΡΥΩΝΑΣ

ΣΩΣΙΑΣ

'Αφέντη, ὅσσο κι' ἀν ἔτρεξαι, δὲν ἔκαμα, πές, τίποτε·
νά, τοὺς ἀφέντες ἀπὸ δῶ σοῦ βρῆκα μόνο ως τώρα.

ΑΜΦΙΤΡΥΩΝΑΣ

"Α ! ἔδω μαστε ;

ΣΩΣΙΑΣ

'Αφέντη...

ΑΜΦΙΤΡΥΩΝΑΣ

Βρωμερέ ! ξετσίπωτε !

ΣΩΣΙΑΣ

Τί;

ΑΜΦΙΤΡΥΩΝΑΣ

Θὰ σοῦ δείξω γά' γιὰ ὅσά καμες πολληώρα.

ΣΩΣΙΑΣ

Τί ναι ; τὶ σ' ἔπιασε ;

ΑΜΦΙΤΡΥΩΝΑΣ

Τὶ μ' ἔπιασε, θεομπαίχτη ;

ΣΩΣΙΑΣ

"Ε ! ἀφέντες, τρέξτε δῶ, προκάυτε.

ΝΑΥΚΡΑΤΗΣ

"Ἐλα, κρατήσου δά !

ΣΩΣΙΑΣ

Σὲ τί μὲ βρίσκεις φταιχτη ;

ΑΜΦΙΤΡΥΩΝΑΣ

Καὶ τὸ ρωτᾶς, παλιομπερμπάντε ;

'Απ' τὴ δίκια μου δργή νὰ ξεθυμάνω ἀφῆστε.

ΣΩΣΙΑΣ

Σὰν κρεμοῦν κάποιον, λὲν τὸν λόγο, ἔστω μιὰ λέξη.

ΝΑΥΚΡΑΤΗΣ

Λάβε τὸν κόπο, πές μας κὰν σὲ τὶ ἔχει φταιχτε.

ΣΩΣΙΑΣ

'Αφέντες μου, ἄχ ! γερὰ κρατῆστε.

ΑΜΦΙΤΡΥΩΝΑΣ

Τί ; τέτιο θράσος, νὰ μοῦ κλείσει
κατάμουτρα τὴν πόρτα αὐτός,
κι' ἀπ' τὶς βρισιές του παρεχτός
ἡθελε καὶ νὰ φοβερίσει !

*Α, μασκαρά !

ΣΩΣΙΑΣ

Χάθηκα !

ΝΑΥΚΡΑΤΗΣ

Τόπο τοῦ θυμοῦ σου δῶσ' του.

ΣΩΣΙΑΣ

'Αφέντες.

ΠΟΛΙΔΑΣ

Τί ζητᾶς ;

ΣΩΣΙΑΣ

Μὲ βάρεσε ;

ΑΜΦΙΤΡΥΩΝΑΣ

Μπά, μήπως κι' ἄξιος ὁ μιστός του,
ποὺ λόγια λίγο πρὶν μοῦ πέταξε δσα τοῦ ἀρεσε;

ΣΩΣΙΑΣ

Μὰ πῶς μποροῦσε αὐτὸν νὰ γένει,
ἀφοῦ μὲ εἶχες ἀλλοῦ, σὲ θέλημα σου, στείλει;
"Ἄς μαρτυρήσουν κι' ἀπὸ δῶ οἱ καλοί σου φίλοι,
τοὺς εἶπα ἡ ὅχι σὲ τραπέζι εἰν' καλεσμένοι;

ΝΑΥΚΡΑΤΗΣ

Σωστά, μᾶς μήνυσε ὅτι τοῦ χεις παραγγείλει
κι' δόλο κοντά μας ἀπὸ τότε μένει.

ΑΜΦΙΤΡΥΩΝΑΣ

Ἄπὸ ποιόν πῆρες διαταγή;

ΣΩΣΙΑΣ

"Ἀπ' τὴν ἀφεντιά σου.

ΑΜΦΙΤΡΥΩΝΑΣ

Πότε;

ΣΩΣΙΑΣ

Τὸ φίλιωμά σας ἀφοῦ ἐγίνη
καὶ πήγαινες νὰ τρελαθεῖς ἀπ' τὴν χαρά σου,
πού εἶχες μερώσει τὴν Ἀλχμήνη.

ΑΜΦΙΤΡΥΩΝΑΣ

Θέ μου! κάθε ὥρα ποὺ κυλά
κάτι θά φέρει πιὸ πολὺ γιὰ νὰ ὑποφέρω,
σὲ τέτιον πόχω μπεῖ μπελά,
τὶ νὰ πιστέψω, τὶ νὰ πῶ δὲν ξέρω.

ΝΑΥΚΡΑΤΗΣ

"Οσα γιὰ δῶ μᾶς εἶπε ἀνήκουστα κι' ἀνείπωτα,
τόσο τοὺς νόμους ξεπερνοῦν τῆς φύσης,
ποὺ πρὶν σοῦ ἀνάψουν τὰ αἴματα ἡ πρὶν κάμεις τίποτα,
τὸ ζήτημ' αὐτὸν πρέπει νὰ ξεκαθαρίσεις.

ΑΜΦΙΤΡΥΩΝΑΣ

Ἐμπρός, βοηθάτε με κ' ἐσεῖς, στὸ ἔργο αὐτὸ δές βαλθοῦμε,
σᾶς στέλνει ὁ οὐρανὸς ἐδῶ στὸν πιὸ καλὸν καιρό.

Τὶ σήμερα μοῦ μέλλεται, νὰ μάθω καρτερῶ :

τὸ αἴνιγμα δές λύσουμε, ποιὰ ἡ τύχη μας δές δοῦμε.

"Ἄχ ! νὰ τὸ μάθω λαχταρῶ

καὶ σὰν τὸν Χάρο τὸ φοβοῦματι.

(Ο 'Αμφιτρύωνας χτυπᾶ στὴν πόρτα τοῦ σπιτιοῦ).

Ε' ΣΚΗΝΗ. — ΔΙΑΣ, ΑΜΦΙΤΡΥΩΝΑΣ, ΝΑΥΚΡΑΤΗΣ, ΠΟΛΙΔΑΣ, ΣΩΣΙΑΣ

ΔΙΑΣ

Ποιός κρότος νὰ ἔργω μὲ ἀναγκάζει;
ὅπου εἴμ' ἔγώ, σὰ νοικοκύρης ποιός βροντᾶ;

ΑΜΦΙΤΡΥΩΝΑΣ

Δίκιοι θεοί ! τί βλέπω ;

ΝΑΥΚΡΑΤΗΣ

"Ω ! ποιός νὰ μὴ θαμάζει ;
τί ; δυὸ 'Αμφιτρύωνες ξεπετιοῦνται δῶ, κοντά - κοντά !

ΑΜΦΙΤΡΥΩΝΑΣ

Τὸ αἷμα στὶς φλέβες μου παγώνει
τὰ ψέματα σωθῆκαν κι' ἄλλο, ἄχ ! δὲν μπορῶ.
Δῆλησε ἡ μοίρα μου ἀπὸ μόνη
κι' ὅλα τὰ λὲν τὰ δσα θωρῶ.

ΝΑΥΚΡΑΤΗΣ

"Οσο ἡ ματιά μου καὶ στοὺς δυὸ κι' ἄν σταματήσει,
βρίσκω ποὺ ἡ κόψη τους μοιάζει σὰ νὰ ἔνος.

ΣΩΣΙΑΣ (πηγαίνοντας ἀπὸ τὴν μεριὰ τοῦ Δια).

'Αφέντες, νὰ δὲληθινός·
ἄγνυρτης ὁ ἄλλος, ποὺ δές τὸν εὔρει ἡ θεία ἡ κρίση.

Γ', 5 στ. 1627 — 1643

ΑΜΦΙΤΡΥΩΝΑΣ

ΠΟΛΙΔΑΣ

Σαστίζει δέ νοῦς τοῦ καθενός,
ἄμα τὸ θάμα αὐτὸ δύνταικρύσει.

ΑΜΦΙΤΡΙΩΝΑΣ

Πολὺ μᾶς ἐπαιξεῖ ἔνας πλάνος ἐλεεινός:
καὶ τὸ μάγια τὸ λεπίδι νὰ τὰ λύσει.

ΝΑΥΚΡΑΤΗΣ

Στάσου.

ΑΜΦΙΤΡΥΩΝΑΣ

"Ἄσε με.

ΝΑΥΚΡΑΤΗΣ

Θεοί! ποῦ πᾶς; τί σ' ἔχει πιάσει;

ΑΜΦΙΤΡΥΩΝΑΣ

Θὰ τιμωρήσω ἀναντρη ἀγύρτη ἐπιβουλή.

ΔΙΑΣ

'Αγάλια! ἐδῶ δὲ ἀραθυμιὰ λίγο ὠφελεῖ.
κι' ὅποιος ἀνάθει ἔντοι μὲ μιῆς, κ' εἰν' ὅλο βιάση,
δὲ φανερώνει νά χει δίκιο καὶ πολύ.

ΣΩΣΙΑΣ

"Αμ είναι μάγιος κ' ἔχει κάπιοι χαϊμαλί,
τάχα μὲ τοὺς νοικοκυραίους νὰ παρομοιάσει.

ΑΜΦΙΤΡΥΩΝΑΣ

Καὶ στὸ δικό σου μερδικό,
κιὰ τὴ βρωμόγλωσσά σου, ξύλο ποὺ θὰ πέσει!

ΣΩΣΙΑΣ

"Ἐχω γώ παλληκάρι ἀφεντικό,
κι' ἀνθρώπους του νὰ δέρνουν δὲν τοῦ πολυαρέσει.

ΑΜΦΙΤΡΥΩΝΑΣ

'Αφῆστε τὸ ἄχτι μου νὰ βγάλω,
στοῦ ὀχρείου τὸ αἷμα τὴ ντροπή μου νὰ ξεπλύνω.

ΝΑΥΚΡΑΤΗΣ

Τέτιο πρωτάκουστο ἀρπαγμα, ὅχι, δὲν τὸ ἀφίνω:
ὅ ενας Ἀμφιτρύωνας μὲ τὸν ἄλλο!

ΑΜΦΙΤΡΥΩΝΑΣ

Πῶς; ἀπὸ σᾶς αὐτὸ περίμενε ἡ τιμὴ μου;
κ' οἱ φίλοι μου ἔναν κατεργάρη διαφεντεύουν;
στὴ φούρκα μου νὰ μπούν ἐμπόδιο αὐτοὶ γυρεύουν,
ἀντὶ πρῶτοι νὰ πάρουν τὴν ἐκδίκησή μου;

ΝΑΥΚΡΑΤΗΣ

'Η ἀπόφασή μας νὰ μὴν μπλέκει;
στὴ θέα αὐτὴ κ' ἐσύ θὰ κρύωνες·
κ' ἔτσι, μπροστὰ σὲ δυὸ Ἀμφιτρύωνες,
διβουλη ἡ θέρμη μας στὸ ναὶ καὶ στ' ὅχι στέκει.
Τὸν ζῆλο μας ἀνίσως δεῖξουμε σὰ φίλοι,
τὴν πλάνη τρέμουμε ἢ κ' ἡ κρίση μας μὴ σφάλει.
Σὰ σὲ θωροῦμε, δ' Ἀμφιτρύωνας ἔπειροβάλλει,
τοῦ λυτρωμοῦ τῆς Θήβας δοξαστὸ ἀγτιστύλι,
μὰ καὶ σὲ κεῖνον ἔπειροβάλλει δ' ἰδιος πάλι·
ποιὸς ἀπ' τοὺς δυὸ νοι, πῶς νὰ βγεῖ ἀπ' ἀνθρώπου χειλη;

Μιὰ εἰν' ἡ γραμμὴ μας, κ' ἡ σωστή:
στὸ χῶμα ἡ μούρη νὰ τριψτεῖ τοῦ κατεργάρη·
μὰ σ' ἔναν πρύβεται ἀπὸ σᾶς, κ' εἴστε φτυστοί·
αὐτὸ καλὸ ἀν δὲ φωτιστεῖ
τὰ παίζουμε δόλα σ' ἔνα ζάρι.

"Ἄσε μας ἥσυχα νὰ δοῦμε
ποιὸς τάχα κάνει ἔδω τὴ Ζαβολιά·
κι' ἀμα ἔμπλεξουμε τὸ πράμα καὶ τὸν βροῦμε,
τὸ τὸ θὰ κάνουμε, δικῇ μας πιὰ δουλειά.

ΔΙΑΣ

Πολὺ σωστά· καὶ τόσο οἱ δυό μας πιὰ ποὺ μοιάζουμε,
δίκιο ἔχετε νὰ δεῖξτε κάποιον δισταγμό.

Ποὺ γέρνετε μιὰ ἔδω, μιὰ ἔκει, δὲ βάργωμα·
πιὼ γνωστικὸς ἔγώ, σᾶς νιώθω, δὲν ξιπάζουμαι.
Τὸ μάτι δὲ θὰ βρεῖ σ' ἔμᾶς ξεδιακρεμό,

Φανικῶν των

κ' εἰν' εὔχολο νὰ γελαστεῖ κανεῖς, στοχάζουμαί.

Γι' αὐτό, μὲ βλέπετε, καθόλου δὲ θυμώνω,

δὲ βάζω χέρι στὸ σπαθί:

τὸ ἀσκημός τρόπος τὸ μυστήριο νὰ λυθεῖ!

πιὸ σίγουρον, πιὸ μαλακὸν σᾶς ξετελειώνω.

Ο ἔνας μας εἶναι δ 'Αμφιτρύωνας δίχως ἄλλο·
μᾶς παίρνετε ὅμως καὶ τοὺς δυὸ γὰρ τὸν σωστό.

Στὸ ἀνκατωμα τοῦτο ἐγὼ τέλος θὰ βάλω.

καὶ λέω ἀπ' ὅλους τόσο ὠραῖα νὰ γνωριστῶ,

ποὺ ἐγὼ ποιὸς εἴμαι ως λάμψει μὲ φῶς θαμαστό,
καὶ κεῖνος νὰ δεχτεῖ ἀπὸ τὴν γενιὰ βαστῶ

καὶ κάθε ἀντίλογο ἀπ' τὸν νοῦ του νὰ τοῦ βγάλω.

Μόνο μπρὸς στοὺς Θηβαίους γιὰ σᾶς τὸν πέπλο θὰ ξεσκίσω,

γυμνὴ ἡ ἀλήθεια νὰ φανεῖ, φῶς φανερό·

καὶ κάμπισσο εἶναι δὲ τὸ πράμα σοβαρό,

ποὺ νὰ μὴ χάνουμε καιρό,

σ' ὅλους μπροστὰ νὰ τὸ ἐξηγήσω.

Η 'Αλκμήνη αὐτὴν τὴν μαρτυριὰ ἀπὸ μὲ προσμένει:
ἀπ' τὸ σκάνταλο αὐτὸ ἡ τιμὴ τῆς ντροπιασμένη,
νὰ ξεπλυθεῖ ζητᾶ· μ' ἔχει διαφεντευτὴ της.

Σ' αὐτὸ ἡ ἀγάπη, ποὺ τῆς ἔχω ἐγώ, μὲ δένει
κι' ἀρχόντοι ἀς συναχτοῦν ἐδῶ οἱ πιὸ τιμημένοι,
νὰ ἐξηγηθῶ κ' ἔτοι νὰ λάμψει ἡ ἀρετὴ της.

Μὰ ως νὰ κοπιάσουν οἱ καλόδεχτοι μαρτύροι,

παρακαλῶ στὸ σπίτι δρίστε,

κεῖ τὸ τραπέζι νὰ τιμῆστε,

ὅπου σᾶς κάλεσε δ Σωσίας, κύριοι.

ΣΩΣΙΑΣ

Τό 'λεγα 'γώ. Κύριοι μου, αὐτὸς δ λόγος φτάνει,

κ' οἱ δισταγμοὶ πᾶν κατὰ μέρος:

μονάχος 'Αμφιτρύωνας βέρος

εἰν' ὅποιος τὸ τραπέζι κάνει.

ΑΜΦΙΤΡΥΩΝΑΣ

Ω οὐρανέ! τόσο χαμηλὰ νὰ 'χω ξεπέσει;

"Ἄχ! τί μαρτύριο καὶ ν' ἀκούω μόνο ἐδωνά
ὅσα τοῦτος ὁ ἀγύρτης μπρός μου κοπανδ,
κ' ἔνω μὲ πνίγ' ἡ δργή, ποὺ ὁ λόγος του γεννᾶ,
τὰ χέρια νὰ μοῦ τάχουν δέσει!

ΝΑΥΚΡΑΤΗΣ (στὸν Ἀμφιτρύωνα).

"Ἄδικο ἔχεις νὰ κλαιγεσαι. Μ' ἀς περιμένυμε ᾧσε
νὰ ἔξηγηθεῖ καὶ, μὴ φοβάσαι,
τότε οἱ θυμοὶ θάχουν τὸν τόπο.
Δὲν ξέρω ἀν ἔχει τὸν ἀέρα·
ὅμως μιλᾶ μὲ τέτιον τρόπο,
σὰ νάχε δίκιο πέρα-πέρα.

ΑΜΦΙΤΡΥΩΝΑΣ

"Ἄντε, φίλοι μικρόψυχοι, στὸν δόλο κάντε πλάτες:
ἄλλους, νὰ μὴ σᾶς μοιάζουνε, στὴ Θήβα ἔχει σωρό·
τὸ ντρόπιασμα νὰ μοιραστοῦν, κάποιους ἔγῳ θὰ βρῶ,
κι' αὐτὸλ στὸν δίκιο μου θυμὸ θὰ μοῦναι παραστάτες.

ΔΙΑΣ

Καλὰ λοιπόν, τοὺς καρτερῷ κ' ἔτσι τῇ διαφορᾷ
θὰ λύσω σὰ θὰ ρήσοῦν καὶ κεῖνοι.

ΑΜΦΙΤΡΥΩΝΑΣ

Θαρρεῖς κ' ἵσως ξεφύγεις ἔτσι, μασκαρά·
ὅμως θὰ σὲ βρει ἡ ἐνδίκησή μου, ὅτι κι' ἀν γίνει.

ΔΙΑΣ

Πολὺ σοῦ πέφτει ν' ἀπαντήσω
καὶ στὰ χοντρόλογά σου ἀκόμα·
ὅμως, σὲ λίγο, θὰ σοῦ κλείσω,
μὲ δυὸ λογάκια μου, τὸ στόμα.

ΑΜΦΙΤΡΥΩΝΑΣ

Δὲν μπορεῖ μήτε κι' ὁ οὐρανὸς νὰ σὲ γλιτώσει,
ώς καὶ στὸν "Ἄδη κάτω θὰ σὲ κυνηγῶ.

ΔΙΑΣ

'Ἀχρείαστή ναι φούρια τόση
καὶ θὰ τὸ ίδοῦν σὲ λίγο πώς δὲ φεύγω ἔγῳ.

Γ', 5 στ. 1732 — 1751

ΑΜΦΙΤΡΥΩΝΑΣ

ΑΜΦΙΤΡΥΩΝΑΣ

Πρὸν ξεκόψει μὲ αὐτοὺς μαζὶ, πᾶμε, ἃς προκάμουμε
φίλοις, ποὺ τὸ αἷμα τους ἀνάβει, νὰ μαζώξω,
κι' ἀρματωμένοι ἃς ἔρθουμε δῶ ἀπ' ὅξω,
κόσκινο εύτυς νὰ σοῦ τὸν κάμουμε.

ΔΙΑΣ

Μὴ τσιριμόνιες, νὰ χαρῆτε:
μαζὶ μου, ἐμπρός, στὸ σπίτι μπῆτε.

ΝΑΥΚΡΑΤΗΣ

Σίγουρα, μ' ὅ,τι ἔχω ἀντικρύσει
σαστίζει ὁ νοῦς, θολώνει ἡ κρίση.

ΣΩΣΙΑΣ

Δὲν παρατήτε, ἀφέντες μου, τὸ θάμασμα, λέω, γά,
καὶ στρώστε τὸ στὸ φαγοπότι, ὃς που νὰ ξημερώσει.
Θὰ κάμω ἐγὼ ξεφάντωμα, τὸ κέφι νὰ κορώσει
καὶ τὶς παλληκαρίες μας νὰ ἔηγω!
Τρέχουν τὰ σάλια μου ὅσο ἀργῶ
κι' οὔτε ποτέ εἰχα πείνα τόση.

Γ' ΣΚΗΝΗ. — ΕΡΜΗΣ, ΣΩΣΙΑΣ

ΕΡΜΗΣ

Στάσου. Μπά, πάλι ἐδῶ τὴ μύτη χώνεις,
ἀδιάντροπε τσαγακογλείφτη;

ΣΩΣΙΑΣ

"Ε! φρόνιμα, σ' ὅ,τι ἀγαπᾶς!

ΕΡΜΗΣ

"Αι! δευτερώνεις!
τὴ ράχη θὰ σοῦ γδάρω μὲ τὸν τρίφτη.

ΣΩΣΙΑΣ

Καλόψυχέ μου ἐγώ, πού εἰσαι παλληκαρός,
ἄχ! νὰ χαρεῖς, μὴ τόση βία.

Σωσία, λυπήσου τὸν Σωσία,
μὴ βρίσκεις γοῦστο στὰ πλευρά σου νὰ βαράς.

ΕΡΜΗΣ

Πές μου πιούς σοῦ ὅωσε τὸ λεύτερο
καὶ παῖρνεις τέτιο παρανόμι;
Δὲ στό ἔκφα μὲ τὸ μαχαίρι; Η̄ θὲς ἀκόμη
νὰ σοῦ τραβήξω ξυλοφόρτωμα ἄγριο δεύτερο;

ΣΩΣΙΑΣ

Μποροῦμε οἱ δυὸς τ' ὄνομα αὐτὰ νὰ τό χουμε μαζί,
ἀφεντικὸ μιὰ κ' ἔχουμε ἐνα.
“Ολοι Σωσία μένα μὲ ξέραν δλοένα·
τὸ δέχουμαι νὰ σαι κ' ἐσύ:
μὰ δέξου νὰ μὲ λέν κ' ἐμένα.
Τοὺς δυὸς Ἀμφιτρύωνες ἀς ἀφίσουμε
νὰ φαγωθοῦνε σὰν τοὺς γάτους·
καὶ μὲς στὸ μαλλιοτράβηγμά τους,
οἱ δυὸς Σωσίες καλὰ καὶ μονιασμένοι ἀς ζήσουμε.

ΕΡΜΗΣ

“Οχι! δὲ θέλω μοιρασά, κι' οὔτε μοῦ χρειάζεται ἀλλος,
δὲ ἐνας μοῦ φτάνει καὶ περσεύει.

ΣΩΣΙΑΣ

Θά χεις τὰ πρωτοτόκια ἐσύ, ἀν σὲ κολακεύει·
Θά μας ὁ μικρὸς ἐγὼ ἀδερφὸς κ' ἐσύ ὁ μεγάλος.

ΕΡΜΗΣ

Μπελὰ νὰ βάλω μὲ ἀδερφό; λὲς τὸ μυαλό μου φύρανε;
μοναχογιὸς θέλω νὰ μείνω.

ΣΩΣΙΑΣ

“Ω ἀπάνθρωπη καρδιὰ καὶ τύραννε!
δέξου καν ὁ ἥσκιος σου νὰ γίνω.

ΕΡΜΗΣ

Οὕτε.

ΣΩΣΙΑΣ

Δεῖξε ἀνθρωπιὰ μὲ λίγη καλωσύνη·

κ' ἔτσι, κοντά σου ἀν πάω κ' ἐγώ, μὴ σὲ πειράζειν:
τόσο οὐποταχτικὸς ἡσκίος θέλω σοῦ γίνει,
ποὺ θὰ μὲ κάνεις κι' ὁ Ἥδιος χάζι.

ΕΡΜΗΣ

Κάστανα δὲ χαρίζω: δό νόμος δὲν ἀλλάζει.
Ἄν σοῦ βαστᾶν νὰ κάμεις πάλι κατὰ κεῖ,
χίλιες ξυλιές καζάντησες.

ΣΩΣΙΑΣ

"Ωχ! σὲ τέ θέση τραγική,
δόλιε Σωσία, κατάντησες!

ΕΡΜΗΣ

Μπά, δὲ θὰ βάλεις χαλινό;
Θὰ παίρνεις ὄνομα ποὺ σοῦ χω ἐμποδισμένο;

ΣΩΣΙΑΣ

'Εμένα, λέσ, νὰ συμπονῶ;
μιλῶ γιὰ ἔναν Σωσία καημένο,
κάπιον δικό μου ἀλαργινό,
ποὺ ἀπάνθρωπα, μὲ τὸ στομάχι του ἀδειανό,
ἀπὸ τραπέζι δέξια τὸν πέταξαν στρωμένο.

ΕΡΜΗΣ

Τὰ μάτια νὰ 'χεις τέσσερα, ἔτοι σοῦ συσταίνω,
ἄν θέλεις νὰ σὲ ἀφήσω ἀκόμα ζωντανό.

ΣΩΣΙΑΣ (μέσα του).

Πῶς θὰ στὶς βρόνταγα, ψυχὴ ἀν εἶχα στὰ σπλάχνα,
βρὲ παλιοκούρβας γιὲ καὶ φουσκωμένο ἀσκι!

ΕΡΜΗΣ

Τί 'πες;

ΣΩΣΙΑΣ

'Εγώ;

ΕΡΜΗΣ

Κάτι μουρμούριζες ἐκεῖ.

ΣΩΣΙΑΣ

Ρώτα ὅποιον θές: δὲν ἔβγαλα ἀχνα.

ΕΡΜΗΣ

Κάτι ̄τσι, νά, σὰν κούρβας γιό,
πήρε τὸ αὐτὶ μου, ἐγὼ δὲ σφάλλω.

ΣΩΣΙΑΣ

Θ'. ἀκουσες κάνων παπαγάλο,
ποὺ ξεσηκώθηκε μὲ τὸν καλὸν καιρό.

ΕΡΜΗΣ

Γειὰ σου. Κι' ἀμα σὲ τρώει κάποτε ἡ μύτη σου,
ἔλα, ἔκειδά 'χω ἐγὼ τὸ στέκι.

ΣΩΣΙΑΣ

Θέ μου! τὴν ὥρα τοῦ φαγιοῦ ἀπ' τὸ σπίτι σου
ἔξω γὰ σὲ πετοῦν—τὸ δρυγή!—δὲ στέκει.

"Ε, ἀνάκαρο δὲν ἔχω πιὰ στὴ μοίρα ν' ἀντιβγάλων.

"Οπου μᾶς βγάλει σήμερα ἡ τυφλή της φαντασία
καὶ σὲ ζευγάρι ταιριασμένο

τὸν δόλιο ἀς σμίξουμε Σωσία.

στὸν Ἀμφιτρύωνα τὸν καημένο.

Μὰ νά, τὸν βλέπω μὲ καλὴ κ' ἔρχεται συνοδεία.

Ζ' ΣΚΗΝΗ. — ΑΜΦΙΤΡΥΩΝΑΣ, ΑΡΓΑΤΙΦΟΝΤΙΔΑΣ, ΠΑΥΣΙΚΛΗΣ, ΣΩΣΙΑΣ.

ΑΜΦΙΤΡΥΩΝΑΣ

Σταθῆτε ἐδῶ, κύριοι μακριὰ καὶ σκορπιστοί,
μὴν προχωρήστε ὅλοι μὲ μία,
παρακαλῶ, παρὰ μόλις χρειαστεῖ.

ΠΑΥΣΙΚΛΗΣ

Κατάκαρδα θὰ τὸ 'χεις πάρει καὶ σὲ συμπονῶ.

ΑΜΦΙΤΡΥΩΝΑΣ

"Ἄχ! μ' ἔχουν ζώσει ἀπὸ παντοῦ οἱ καημοὶ καὶ θὰ πεθάνω.
γιὰ τὴν ἀγάπη μου πονῶ,
μὰ καὶ γιὰ τὴν τιμὴ μου παραπάγω.

Γ', 7 οτ. 1818 — 1846

ΑΜΦΙΤΡΥΩΝΑΣ

ΠΑΥΣΙΚΛΗΣ

"Αν μοιάσιμο, τέτιο που λέν, είν' ή αφορμή,
δίχως νὰ φταίει δὰ κ' ή 'Άλκμήνη ...

ΑΜΦΙΤΡΥΩΝΑΣ

"Αχ! όπου παίζεται ή τιμή,
κ' ή σκέτη πλάνη ἀληθινὸ κρίμα θὰ γίνει
κ' ή ἀρετὴ θὰ βουλιάξει, θέλοντας καὶ μή.
Παρόμοιες πλάνες, κι' ἀς τις δεῖς ὅπως σοῦ ἀρέσει,
σ' ἀγγίζουν κεῖ ποὺ σὲ πονᾶ,
καὶ συχνὰ τὸ μυαλό μας θὰ τις συχωρέσει,
μὰ ή τιμή μας κ' ή ἀγάπη δὲν τις συχωρᾷ.

ΑΡΓΑΤΙΦΟΝΤΙΔΑΣ

Μὲ κάτι τέτια ἐγώ καθόλου δὲ σκοτίζουμαι
μὰ δὲ χωνεύω γαλαζοαίματων βρωμοάργητες:
τὸ σύστημα μὲ κάνει αὐτὸ καὶ δαιμονίζουμαι
κι' ἀντρας κανεὶς δὲ θὰ τὸ βρεῖ καλὸ ποτές.

Μᾶς ρόγιασε ἔνας; τις δουλειές του ἀς κανονίζουμε,
μὲ τὰ μάτια κλειστὰ ἀς ριχόμαστε σ' αὐτές.

Δὲν ξέρεις δ' Ἀργατιφοντίδας σιδένη τὶ θὰ πεῖ.

Ν' ἀκοῦς τοῦ φίλου τὸν ὀχτρὸ νὰ λέει, νὰ μὴν τελειώνει,
ὅποιος φιλότιμο ἔχει, αὐτὰ δὲν τὰ σηκώνει:
μόνο γιὰ τὴν ἐκδίκηση νὰ χεις ἀνασκοπή.

Τις δίκες βρίσκω ἐγώ ντροπῆ:
καὶ πρέπει ν' ἀρχινᾶ κανεὶς, ἀμπ παραφουσκώνει,
μὲ τὸ σπαθὶ μιὰ κ' ἔξω, κι' ἀστραπὴ
ῶς τὸ μαγίκι μέσα νὰ τὸ χώνει.

Καὶ θά ίδεις τώρα, δ', τι κι' ἀν λάχει,
πῶς δ' Ἀργατιφοντίδας είγαι τοῦ ἴσιου δρόμου·
κ' ἔνα ζητῶ στὸ μερδικό μου:
τὸν θάνατο δ' μπερμπάντης νά χει
μόνο ἀπ' τὸ χέρι τὸ δικό μου.

ΑΜΦΙΤΡΥΩΝΑΣ

Ἐμπρός.

ΣΩΣΙΑΣ (στὸν Ἀμφιτρύωνα).

Νά, κοίτα, ἀφεντικό, στὰ πόδια σου κυλιέμαι,

γιὰ τὴ βρωμόγλωσσα μοῦ πρέπει ἐδῶ νὰ στολιστῶ.
 Δός μου γροθιές, κλωτσιές, ροβδιές, στὸ ξύλο τάραξέ με
 καὶ στὸν θυμό σου σκότωσέ με:
 καλὰ θὰ κάμεις, τὸ σωστὸ σωστό,
 καὶ δὲ θὰ βγάλω ταιριουδίᾳ νὰ σοῦ παραπονέμαι.

ΑΜΦΙΤΡΥΩΝΑΣ

Σήκω. Τί γίνεται;

ΣΩΣΙΑΣ

Μὲ διώξαν σὰν τὸν σκύλο·
 κεῖ ποὺ ἔλεγα νὰ τὴν τυλώσω στὰ στερνά,
 δὲ λόγιαζα, στ' ἀληθινά,
 πῶς φύλαγα γιὰ μένα ἔκει, νὰ δώσω ἐμένα ξύλο.
 'Ο ἄλλος ἔγώ μου, τοῦ ἄλλου ἔσενα ὃ δοῦλος, μὲ τὶ ζῆλο
 ξανάρχισε τὸν κόσμο νὰ χαλνᾶ!
 Σήμερα — μαῦρο ρίζικό —
 βάσανα πάνω μας πλακώνουν·
 μὲ ξε-Σωσίωσαν, ἀφεντικό,
 ὅπως καὶ σένα σὲ ξε-Άμφιτρυώνουν.

ΑΜΦΙΤΡΥΩΝΑΣ

"Ελα.

ΣΩΣΙΑΣ

Μήν ἔρχεται κανεὶς γιὰ κοίτα· κάτι ἀκῶ.

Η' ΣΚΗΝΗ. — ΚΛΕΑΝΘΗ, ΝΑΥΚΡΑΤΗΣ, ΠΟΛΙΔΑΣ, ΣΩΣΙΑΣ
 ΑΜΦΙΤΡΥΩΝΑΣ, ΑΡΓΑΤΙΦΟΝΤΙΔΑΣ, ΠΑΥΣΙΚΑΗΣ.

ΚΛΕΑΝΘΗ

Θεούλη μου!

ΑΜΦΙΤΡΥΩΝΑΣ

Τί ἀλάφιασμα εἰν' αὐτό;
 σὰν τὶ τρομάρα σοῦ φερα μεγάλη;

ΚΛΕΑΝΘΗ

"Ωχ! εἶσαι μέσα κ' ἐδῶ πάλι σὲ κοιτῶ!

ΝΑΥΚΡΑΤΗΣ (στὸν Ἀμφιτρύωνα).

Μή βιάζεσαι: νά τοι, προβάλλει,
νὰ ρέξει σ' ὅλους μας ἐδῶ φῶς ποθητό,
ποὺ δν, δτι πρὶν μᾶς είχε τάξει, βγεῖ σωστό,
τότε ἀπ' τὴν ταραχή, ἀπ' τὴν ἔγνια θὰ σὲ βγάλει.

Θ' ΣΚΗΝΗ. — ΕΡΜΗΣ, ΚΛΕΑΝΘΗ, ΝΑΥΚΡΑΤΗΣ, ΠΟΛΙΔΑΣ, ΣΩΣΙΑ
ΑΜΦΙΤΡΥΩΝΑΣ, ΑΡΓΑΤΙΦΟΝΤΙΔΑΣ, ΠΑΥΣΙΚΛΗΣ.

ΕΡΜΗΣ

μνησκώντας αὖτις τὸν ἡρῷον
Ναί, θὰ τὸν δεῦτε ὅλοι σας· καὶ μάθετε ἀπὸ τώρα
πῶς τὸν θεὸν τὸν πιὸ τραγόν,

μὲ τοῦ ἀκριβοῦ τῆς ὅμοια εἰδήν, σὲ τούτη ἐδῶ τὴν χώραν
ἡ Ἀλκυμήνη τὸν ξεσήκωσε νὰ ρθεῖ ἀπ' τὸν οὐρανό.

Κι' ἀν πεῖς γιὰ μένα, ἔχετε μπρός σας τὸν Ἐρμῆ,
ποὺ καταχέρισα, ἔτσι γιὰ νὰ κάμω κάτι,
κεῖνον ποὺ τοῦ χωρὶς ξεσήκωσε τὸ κορμί·
μὰ τώρα δις παρηγορηθεῖ κομμάτι:

ἐνδὸς θεοῦ οἱ ξυλοδαρμοὶ
τιμῆν 'ναι γιὰ ὄποιον τοὺς εἰσπράττει.

ΣΩΣΙΑΣ

“(Εχ! τί νὰ πῶ, καὶ θεέ, σπολλάτη, εὐχαριστῶ :
μ' δις μοῦ λειπει ἡ τιμὴ τῆς τόσης προστασίας.

ΕΡΜΗΣ

Τὸ πράτιγο τοῦ δίνω πιὰ νά 'ναι Σωσίας:
βαρέθηκα τὸ ἀσκημὸ μοῦτρο νά χω αὐτό,
καὶ πάω στὸν οὐρανό, μὲ μιὰ ἀλοιφὴ ὀμβροσίας
καλὰ νὰ ξεπασσαλειφτῶ.

(Πετᾶ στοὺς οὐρανούς).

ΣΩΣΙΑΣ

"Ἄς μᾶς φυλάξει ὁ οὐρανὸς ξύλο ἀπὸ σὲ νὰ τρῶμε!
Ἡ μάνητά σου ἀπάγω μου ξέσπασε λυσσασμένα·
κι' οὕτε ποτέ εἰδά, ὅσο χρονῶ 'μαι,
θεὸ πιὸ διάβολοκπὸ σένα.

Ι' ΣΚΗΝΗ. — ΔΙΑΣ, ΚΛΕΑΝΘΗ, ΝΑΥΚΡΑΤΗΣ, ΠΟΛΙΔΑΣ, ΣΩΣΙΑΣ,
ΑΜΦΙΤΡΥΩΝΑΣ, ΠΑΥΣΙΚΛΗΣ.

ΔΙΑΣ (μέσα σὲ σύννεφο).

'Εδω κοίτα, 'Αμφιτρύωνα, ποιὸς εἰν' ὁ γελαστής σου·
μὲ τὰ ἴδια τὰ μισθία σου μπρός σου τὸν Δία θωρεῖς:
νὰ τὸν γνωρίσεις εὔκολα μὲ τὰ σημάδια αὐτὸς μπορεῖς·
κι' ἀλλο δὲ χρειάζεται, θαρρῶ, νὰ γειάνει πιὰ ἡ ψυχὴ σου,
νὰ 'ρθει ἡ καρδιὰ στὸν τόπο πίσου
καὶ ζεστασιὰ στὸ σπίτι σου κι' ὅμονοια νὰ χαρεῖς.

Τ' ὄνομά μου, ὀλημέρα ἡ γῆ ποὺ τὸ δοξάζει,
πνίγει, πρὶν κἀντι ξεσπάσει ἐδῶ, κάθε κακογλωσσιά.

Ναί, μὲ τὸν Δία μιὰ μοιρασιὰ

δὲν εἶναι πράμα ποὺ ἀτιμάζει.

κι' ὅτι νὰ πεῖς, δόξα θὰ φέρνει, δίχως ἀλλο,
νὰ 'χει κανεὶς γι' ἀντεραστὴ τὸν θεό τὸν πιὸ μεγάλο.
Δε βλέπω γιὰ παράπονο νὰ 'χει δ ἔρωτάς σου αἰτία:
καὶ σ' ὅλη αὐτὴ τὴν ιστορία,

ἄς είμαι καὶ θεός, ἔγω νὰ σὲ ζηλεύω πρέπει.

'Η 'Αλκυόνη ολόδικὴ σου 'ναι, χαμένος πάει ὁ κόπος:
καὶ γιὰ τὸ λάθρο πάθος σου γλυκὸ θά 'ναι νὰ βλέπει
πὼς στὴν καρδιὰ της γιὰ νὰ μπεῖς, εἰν' ἔνας μόνο τρόπος,
νὰ πάρεις τοῦ ἀντρα τῆς τὴν σκέπη·

πὼς μὲ ὅλη τὴν ἀθανατὴ δόξα του ὁ Δίας, ἀτός του
τὴν πίστη της ἀνήμπορος στάθμη νὰ τῆς λυγίσει,

κι' ὅσα τῆς πήρε γιὰ ὄφελός του,
έσένα ἡ πυρωμένη τῆς καρδιὰ τά' χει χαρίσει.

ΣΩΣΙΑΣ

'Ο ἀρχοντας Δίας πῶς μιὰ χαρὰ τὸ χάπι τὸ χρυσώνει!

ΔΙΑΣ

Ναί, διώξ τους μαύρους τους καημούς, μὲς στὴν καρδιὰ ποὺ κλεῖς,
καὶ καταλάγιασε μὲ μιᾶς τὴ φλόγα ποὺ σὲ λιώνει:
γιὸς μέλλει νὰ σοῦ γεννηθεῖ, ποὺ τ' ὄνομα Ήρακλῆς
θὰ ίδοιν στὰ τετραπέρατα μὲ τ' ἀθλα του ν' ἀπλώνει.

Τὰ πλήθια σου καλά, σὰν τοῦ γιαλοῦ τὸν ἄμμο,

σ' δλους θὰ μάθουν πώς δ Δίας σὲ προστατεύει·

κι' δλον τὸν κόσμο ἐγὼ θὰ κάμω

τὴν τύχη σου νὰ τὴ ζηλεύει.

Γι' αὐτὰ ποὺ ἀκοῦς τὰ μεγαλεῖα

νὰ καμαρώνεις θαρρετά·

ἡ ἀμφιβολία εἰν' ἀμαρτία:

τὰ λόγια τοῦ θεοῦ τοῦ Δία

τῆς μοίρας ίδια είναι γραφτά.

(Χάνεται μὲς στὰ σύννεφα).

(1)

Est un conte que Jean Bauter

ΝΑΥΚΡΑΤΗΣ

Πίστεψε, χαίρουμαι πολὺ γιὰ τὶς τιμές αὐτές . . .

ΣΩΣΙΑΣ

Θέλετε, ἀφέντες μου, ν' ἀκούσετε κ' ἐμένα;

γιὰ συχαρίκια μελωμένα

πλώρη μὴ βάζετε ποτές:

νὰ πελαγώστε, εἰν' ἔνα κ' ἔνα,

λέμε εἰτ' ἀκοῦμε, στεναχώρια στὸν καθένα

φέρνουν εὐκής τόσο βιαστές.

Ο τρανὸς Δίας μᾶς τιμᾶ ξεχωριστά,

γιὰ μᾶς μεγάλη ἡ καλωσύνη του, στ' ἀλήθεια·

Ζωὴ χρυσὴ μᾶς καλομελετᾶ

μὲ τὰ καλὰ ποὺ θὰ ὅρθουν πλήθια,

καὶ θὰ μᾶς γεννηθεῖ καὶ γιός, μ' ἀντρεία καρδιὰ στὰ στήθι

Καλὰ καὶ ἄγια εἰν' ὅλ' αὐτά·

μὰ οἱ λόγοι ἀς μένουν πὰ στὴν πάντα,

καὶ σπίτι του ήσυχα δὲ καθένας ἀς πηγαίνει.

Γιὰ τὰ ζητήματα αὐτά, πάντα

κανένας κάλλιο νὰ σωπαίνει.

Le meilleur est le que rien dire